

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126

JUTRO

Izšla vsak dan, razen ponedeljka. Naročnina: vsak mesec Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo.

Belgijsko stališče

Govor mladega belgijskega kralja o novi mednarodni politiki Belgije je razumljivo zbudil ogromno pozornost po vsej Evropi. Ni še povsem jasno, kako si Belgija predstavlja svoje nove smernice in kake posledence bo izvajala iz sklenjene preorientacije. Gotovo pa je, da pomenja njen sklep važen preokret v evropski politiki.

V tako zvani lokarnski zadevi, ki se je kot mednarodni spor pojavila 7. marca t. l. z vkorakanjem nemških čet v demilitarizirano Porenje, smo doslej videli prizadete države razcepjene v dva tabora. Nemčija je odločno vztrajala pri svojem ukrepu in Italija ji je zaradi posebnega evropskega položaja sekundirala. V drugem taboru so bili ostali trije lokarnski pogodbeniki: Francija, Anglija in Belgija. Te tri države so se po prvi neuspeli lokarnski konferenci, ki je bila v marcu v Londonu, v juliju sporazumele, da skličejo novo konferenco vseh podpisnic stare lokarnske pogodbe. Za primer pa, da bi Nemčija in Italija odklonili udeležbo, so sklenile, da bodo med seboj z dogovori svojih generalnih štabov popolnoma izvedle načelo o vzajemni pomoči, ki tvori osnovo lokarnske pogodbe.

Belgija se je z veseljem pridružila tem sporazumom, želela si na ta način zagotoviti jamstvo, da se ne bi zopet znašla v enakem položaju, kakor l. 1914., ko jo je nenadni nemški sunek našel popolnoma nepripravljen. Tuda v maju so imeli Belgijci parlament. volitve, ki politične situacije sicer niso bistveno spremenile, ki pa so prinesle močno afirmacijo Degrelleu, mlademu voditelju katoliških fašistov, tako zvanih rekstivov. Ti so po svojem praktičnem programu precej podobni hitlerjevemu, čeprav se od njih zelo razlikujejo glede svetovnega nazora. Vpliv rekstivov se je začel kazati zlasti v razrahljanju vladnih strank, ki so se bale prevelike konkurence Degrellovih demagogičnih gesel. Praktično se je to videlo, ko je vlada v smislu razgovorov med generalnimi štabi treh zaveznikskih držav predložila parlamentu načrt o znatnem povečanju belgijske oborožitve, zlasti tudi o utrditvi belgijske meje. Prvi so se uprli flamski nacionalisti, ki so se jim kmalu pridružili rekstivi, nato pa še flamski klerikalci, ki so bili doslej kot del enotne belgijske klerikalne stranke zastopani v vladi, pa so razcepili svojo matično stranko.

Nova opozicija je začela ostro in sistematično napadati predvsem vojaško zvezo med Belgijo in Francijo. Zahtevala je, naj se utrdi belgijska meja tudi napram Franciji, ne samo napram Nemčiji, češ da preti zaradi vojaške zveze med Francijo in Rusijo nevarnost invazije tudi s francoske strani. Enako velika je nevarnost komunističnega vpada, ker se komunizem v Franciji vedno bolj širi in krepi. Indirektno je vli vodo na mlin opozicije celo sam zunanji minister Spaak, ki je že v svojem ekspoziciji v juliju poudaril, da bi morala Belgija v primeru kakega novega spora zaradi Porenja ostati nevtralna. Vendar se Belgija svojim obveznostim iz lokarnske pogodbe tedaj še ni izmikala. Pač pa je prišlo do preokreta njene zunanje politike med zadnjim zasedanjem Društva narodov, ko so za Belgijo, kakor za vse male države, prišla nova razočaranja. Tedaj je Spaak konkretnije formuliral novo belgijsko stališče v tem smislu, da bo Belgija od podpisnic morebitne nove lokarnske pogodbe pač za sebe zahtevala jamstvo nedotakljivosti, da pa se sama v bodoče ne bo več vezala na nobeno stran, marveč si ohranila svobodne roke. Tako se je pred Parizom in Londonom znova pojavila belgijska nevturalizacijska zahteva, ki jo je podrobneje preciziral kralj Leopold na seji kronskega sveta v sredo. Njegova izvajanja so čitateljem že znana.

Danes je še nemogoče z gotovostjo reči, kaj se prav za prav skriva za to ne navadno, dasi za poučne kroge ne nepričakovano belgijsko gesto. Notranji politični razvoj, kakor smo ga omenili gori, gotovo obudi nekaj otipljive razlage za ta preokret. Brez dvoma pa so bili močnejši zunanji politični vplivi, na katere namiguje tudi sam kralj v svojem proglasu. Ali gre za vpliv Berlina, ali za vpliv Londona, se še ne da videti. Vsekakor angleški vpliv ni izključen, ker bi odgovarjal splošni tendenci angleške kontinentalne politike, da se s pomočjo nekatere osamosvojitve malih držav prepreči nastanek dveh ideoloških taborov v Evropi, ki bi pomenjal silno povečanje napetosti in s tem tudi povečanje neposredne vojne nevarnosti. Značilno v tej zvezi je, da se angleški listi napram belgijskemu koraku države v vidni rezervi in ne pridejo na dan z jasno sodbo o njem.

Kar se tiče Pariza, se zdi, da tam ne verujejo v trajno preorientacijo belgijske zunanje politike in vidijo v zadnjih dogodkih le prehodni poskus večje samostojnosti v mednarodnem dogajanju. Po njihovem mnenju se bo Bruselj kmalu spet vrnil k naslonitvi na Anglijo in Francijo, predvsem na Francijo, ker je

LOKARNSKA KONFERENCA OGROŽENA

Belgija ne želi prevzeti nobenih obveznosti, ki bi presegle okvir pakta Društva narodov

Bruselj, 16. oktobra. AA. Pristojni belgijski diplomatski krogi so dali posebnemu poročevalcu agencije Havas izjavo, ki tolmači govor belgijskega kralja na seji ministrskega sveta. Pri tem poudarjajo, da za Belgijo sploh ni sporno, da bi mogla kršiti mednarodne obveznosti, ki jih je svoj čas prevzela. Zato tudi ne misli na to, da bi izstopila iz Društva narodov, v katerem je zelo aktivna članica in kjer je podala mnogo dokazov svoje zvestobe do te ustatne, med prejšnjimi obveznostmi lokarnske pogodbe iz l. 1925. in med obveznostmi pakta Društva narodov pa je večja razlika. Belgijska vlada proučuje sedaj vprašanje, do kakšne meje je vezana na eni strani s paktom Društva narodov, na drugi strani pa z obveznostmi, o katerih se sedaj pogajajo, z drugimi besedami, gre za to, do kakšne meje more Belgija prevzeti nove obveznosti po novem paktu, ki je širši kakor pak Društva narodov.

Po mnenju belgijskih diplomatskih krogov gre za to, ali bo morala Belgija po norem zapadnem paktu v gotovih primerih intervenirati tudi tedaj, ko bi ji po paktu Društva narodov ne bilo treba, Belgija pri tem ne misli nasprotovati načelu kolektivne varnosti.

Vse kaže, da želi Belgija doseči, da bi ji države, ki jamčijo za njeno varnost, priskočile na pomoč, če bi bila napadena, da pa njej sami ne bi bilo treba pomagati tem državam, če bi bile napadene.

Glede dogovora med belgijskim in francoskim generalnim štabom smatra belgijska diplomacija, da je to vprašanje urejeno z notami v marcu in da sploh ne gre za to, da bi Belgija odpovedala ta dogovor, zlasti, ker gre samo za tehnična vprašanja. Glede na to so belgijski uradni krogi začudeni, kako so nekateri francoski listi sprejeli govor belgijskega kralja.

Bivši vojni minister Albert Deveze, ki je igral pri obnovi belgijskih vojaških sil odlično vlogo, je poročevalcu Havasa izjavil o razburjenju, ki je nastalo v Franciji zaradi govora kralja Leopolda, med drugim: Tega razburjenja ne razumem. Med Francijo in Belgijo, med tema dvema prijateljskima deželama, ni nikoli obstajala zveza. Podoben pakt bi bil mogoče le, če bi obe državi vzajemno podredili svojo zunanjo politiko skupnemu dogovoru, na kar pa nista njuni vladi nikoli mislili. Belgija ima le eno veliko dolžnost, da nikoli ne dovoli brez obrambe do poslednje kaplje krvi tujemu zavojevalcu, da bi šel čez njeno ozemlje in zadel srce njenega naroda. To je obramba, ki smo jo pripravljali in ki jo hočemo poglobiti. Pristavljam, da tudi Francija v morebitnem podobnem primeru ne bi imela pravice, da se omeji na to, da bi z odporom Belgije dosegla svojo lastno varstvo, pač pa nam na naš klic takoj priskoči z vsemi svojimi silami na pomoč. Če upoštevamo, da nam naše vojaške sile ne dovoljujejo drugega, kakor da varujemo celoto svojega ozemlja, potem boste razumeli naše stališče, da ne smemo dovoliti, da bi nas pritegnili v splošen požar tako, da bi se ponovil atentat iz l. 1914. Za našo notranjo politiko in za naš mednarodni položaj je bilo potrebno, da se je zgodilo, kar se je zgodilo. To dokazuje jasno in neizpodbitno trenutke, v katerem razširjamo svoje oboroževanje in naše trdnjave, ki se jih bo mogla Belgija poslužiti.

Belgija si želi pomoči ne pa novih obveznosti

London, 16. oktobra. AA. V poučenih krogih trdijo, da so s politiko nevturalnosti, ki jo je v svojem govoru podčrtal belgijski kralj, prizadeta v prvi vrsti bodoča pogajanja lokarnskih držav. Belgija želi dobiti z novim paktom teh držav gotova jamstva, ki pa bi jih sama od drugih ne prevzela. Če bo mogla Belgija pri bodočih pogajanjih izvesti to svojo politiko, bo treba izpremeniti obrambno vojaško pogodbo med Francijo in Belgijo iz l. 1920. pogodba sama pa v nobenem primeru ne bo razveljavljena.

Istovetnost Belgije in Nizozemske

Amsterdam, 16. oktobra. AA. Govor belgijskega kralja je nizozemsko javno mnenje soglasno pozdravilo. Listi naglašajo velik pomen sklopa, da se Belgija vrne k politiki nevturalnosti in poudarjajo, da zavzema sedaj Belgija in Nizozemska enako stališče.

Izmenjava misli med Parizom in Londonom

Pariz, 16. oktobra. d. Zunanji minister Delbos je zaradi govora belgijskega kralja o splošnih smernicah za bodočo orienacijo belgijske zunanje politike, že stopil v stike z Londonom in pravtako tudi z Bruseljem. V Parizu se sicer že sedaj zavedajo, da je glavni temelj francoskega varnostnega sistema, ki je po nemški odповedi lokarnske pogodbe obstojal v znani obvezni izjavi

Nemški upi

Berlin, 16. oktobra. o. V tujakšnjih vladnih in političnih krogih so sprejeli proglašitev belgijske nevturalnosti z velikim zadovoljstvom in s tem večjim zadoščenjem, ker smatrajo da je s tem propadel ves francoski sistem kolektivne varnosti. V berlin-

Vprašanja Belgiji

Pariz, 16. oktobra. o. Pozno snoči so bila končana posvetovanja v zunanem ministstvu na katerih so Blum, Delbos, Daladier in Leger proučevali belgijsko izjavo o nevturalnosti. Prvotna nervoznost se je znatno polegla in v francoskih vladnih krogih presojaajo položaj z dokajšnjim optimizmom. Zatrjujejo, da bo v kratkem prišlo do novih pogajanj z Belgijo, ki bodo le logična posledica angleško-francosko-belgijske izjave, podane po zasedbi Porenja s strani Nemčije. Francoska vlada je danes dostavila belgijski vladi prijateljsko noto v kateri želi pojasniti na naslednja vprašanja:

1. Kakšno stališče zavzema sedaj belgijska vlada napram svojim obveznostim po lokarnski pogodbi.
2. Kakšno stališče zavzema belgijska vlada glede nameravane pogodbe petih veselij.
3. Kakšno stališče zavzema napram paktu Društva narodov ter glede medsebojne obvezne pomoči.
4. Kakšno stališče zavzema napram čl. 16 pakta DN in v zvezi s tem prevzetim obveznostim.
5. Kaj namerava storiti glede francosko-belgijskega vojaškega zavezništva in glede sporazuma, ki je bil sklenjen po zasedbi Porenja po Nemčiji med generalnimi štabi Anglije, Francije in Nemčije.

Dosedanje pogodbe ostanejo v veljavi

Pariz, 16. oktobra. o. Bruseljski dopisnik »Matina« poroča, da mu je predsednik belgijske vlade Van Zeeland izjavil, da izjave belgijskega kralja o bodoči politiki Belgije ne pomenijo nikake odповedi belgijsko-francoske vojaške pogodbe niti dogovora med generalnimi štabi Anglije, Francije in Belgije. Nasprotno proučuje sedaj Belgija možnost sklenitve novih pogodb z Anglijo in Nizozemsko.

Belgijski predlogi Angliji

London, 16. oktobra. g. Povratek Belgije k politiki nevturalnosti izvira iz osebne pobude min. predsednika Van Zeelanda, ki gleda na to, da bi namesto lokarske pogodbe, v katere obnovitev nihče ne verjame več, dosegel boljše odnose z Nemčijo. Pri tem računa s tem, da bi Anglija prevzela vojaško zaščito nevturalnosti Belgije na podlagi bilateralne pogodbe namesto nameravanih kolektivnih pogodb. Zveza s Francijo bi se v vojaškem pogledu oslabila, vendar pa bo Belgija delala za ohranitev političnih in gospodarskih pogodbenih odnosov s Francijo. V tujakšnjih vladnih krogih se doznava, da je Van Zeeland večeraj po belgijskem poslaniku sporočil naslednje predloge:

1. Belgija bo skušala s primernim oboroževanjem zaščititi svoje meje proti vsaki kršitvi nevturalnosti.
2. Belgija predlaga dvostransko pogodbo za pomoč z Veliko Britanijo, ki bi bila dolžna, da v primeru napada proti Belgiji takoj prihiti na pomoč s svojimi vojaškimi silami.

Zvesta Društvu narodov

London, 16. oktobra. d. Belgijski poslanik de Marchienne je danes posetil zunanjo ministra Edena in mu je izjavil, da niti misli na to, da bi se Belgija hotela iznebiti kakih svojih mednarodnih obveznosti. Belgija bo ostala zvesta Društvu narodov.

Anglija glavni garant belgijske nevturalnosti

Rim, 16. oktobra. o. V rimskih diplomatskih krogih trdijo, da so v Londonu dobro vedeli, kaj pripravljala Belgija. Po sodbi Rima grozi sedaj Franciji nevarnost da bo ostala izolirana. Anglija namerava prevzeti vlogo prvega in glavnega garanta belgijske nevturalnosti. Zato je Anglija tudi v naprej odobrila belgijsko stališče, da se vrne k politiki nevturalnosti. Francija bo sedaj prisiljena, da tudi vzdolž belgijske meje zgradi Maginotov trdnjanski pas. Angliji gre belgijska nevturalnost zelo v račun, zlasti, če bo propadel poizkus za obnovu lokarnske pogodbe.

Prijet francoski letalec

Burgos, 16. oktobra. o. Iz Toleda poročajo, da so prisilili k pristanku vladno letalo, ki je nameravalo bombardirati mesto. Ko so pilota prišli, je priznal, da je francoski državljani, ki pa je v službi madridske vlade.

Razlogi za brezpogojno belgijsko nevturalnost

Pariz, 16. oktobra. AA. Listi so popolnoma pod vtisom sklopa, da se Belgija vrne k brezpogojni nevturalnosti. »Liberte« piše: Jasno je, kaj je povzročilo tako naglo izpremembo belgijske diplomatske fronte. To je bil francosko-sovjetski pakt. Belgija bi morda ostala zvesta zvezi s Francijo, če ne bi imela vtisa, da jo utegne naša zveza z Rusijo

Tardieu za skupno fronto proti komunistom

Pariz, 16. oktobra. o. Bivši ministrski predsednik Tardieu je na zborovanju v Gringoureu v svojem govoru ostro napadel vlado ljudske fronte in napovedal strnjeno fronto vseh desničarskih in ostalih protikomunističnih skupin. Po njegovem mnenju ni danes nobenega dvoma več, da vlada v Franciji Moskva. V Moskvi je bil izdean podoben načrt za komunistično akcijo. Komunisti danes nazirajo francosko vojsko, mornarico in letalstvo, imajo svoje srce v vseh podjetjih in vsepovsod rujejo in rušijo obstoječi družabni red. V Parizu in drugih krajih Francije imajo komunisti velike tajne zaloge orožja in municije. Tardieu je navedel tudi podrobne

naslove teh skrivališč. Glavno akcijo so sedaj usmerili komunisti v Alzacijo in Loreno, ker mislijo, da je tam za njih sedaj uspešno polje. V političnih krogih zatrjujejo, da je že prišlo do posebnega sporazuma med nevturalnimi desničarskimi dnevniki in tednjaki. Po tem sporazumu, ki se mu je doslej pridružilo že nad 300 listov, bodo ustvarjeni vsi medsebojni strankarski prepri in napadi ter bodo vsi ti listi usmerili svoje pisanje za borbo proti komunizmu v Franciji ter podrobno prikazali vso pogubnost politike, ki jo vodi sedanja vlada ljudske fronte.

Vedno bližje Madridu

Uporniki so oddaljeni le še 30 km od španskega glavnega mesta

Pariz, 16. oktobra. o. Kakor poročajo iz Španije, je usoda Madrida malone že zapčtena. Če se izkaže, da so resnične vesti upornikov, po katerih so njihove čete zavzele Naval-Carnero, važno oporišče vladne vojske na zapadni fronti in pomembno križišče železnih prog ter cest tedaj je pač že onemogočena uspešna obramba Madrida s te strani. Naval-Carnero je le 30 km oddaljen od Madrida, tako da je glavno špansko mesto sedaj že neposredno ogroženo od upornikov.

250 ruskih letal za madridsko vlado

Marseille, 16. oktobra. d. Kakor poročajo iz Barcelone, so v zadnjih dneh izkrcali 150 ruskih vojni letal, med njimi tudi precej bombarderjev. Nadaljnjih 100 letal bo prispelo prihodnje dni. Z letali so prispeli tudi ruski vojaški piloti in letalski oficirji, ki bodo ta letala vodili preoblečeni v španske uniforme.

Stalin prizna, da podpira špansko vlado

Moskva, 16. oktobra. o. Tass poroča: Na pozdravno brzojavko španske vlade je Stalin odgovoril: Sovjeti izpolnjujejo samo svojo dolžnost, ko po svojih močeh podpirajo revolucionarno Španijo. Nam je jasno, da osvoboditev Španije ni privatna zadeva Špancev, nego skupna stvar vsega naprednega človeštva.

Špansko zlato za Francijo

Marseille, 16. oktobra. AA. Španski parnik »Tramontana« je izkrcal v Marseilleu 17 in pol tone zlata, namenjenega francoski Narodni banki.

Pod zaščito letal in tankov

Madrid, 16. oktobra. AA. Večeraj se je vršila krvava bitka od ranega jutra v frontnem odseku San Martin de Valde Glesies. Šest uporniških letal je ponovno obstreljevalo postojanke vladnih čet. Uporniška letala so se večkrat spustila do sto metrov nad zemljo in obstreljevala s strojnimi postojanke vladnih čet. Eno izmed teh letal je na povratku padlo na uporniške postojanke. Po letalskem napadu so sestavili korolon tankov za katerimi so se prikazali večji oddelki konjenice in pehote Mavrov iz tujske legije. Vladne čete so se po nalogu svojega poveljstva umaknile na že prej pripravljene postojanke. Uporniki prodirajo na vsej fronti. Vladne čete energično branijo to točko, ker je zelo važna, saj leži med frontama na Guadarrami in Tajulu.

Sestreljeni uporniški letali

Madrid, 16. oktobra. AA. Vojno ministvo je objavilo, da je v odseku pri Avili nekdo vladno letalo sestrelilo dvoje uporniških letal.

Odstop Nikole Uzunovića

Beograd, 16. oktobra. p. Nocojnjaja »Politika« poroča, da je g. Nikola Uzunović podal ostavko na položaj častnega predsednika Jugoslovenske nacionalne stranke. Uzunović je sporočil ta sklep predsedstvu JNS s kratkim pismom v katerem pravi: »Ker mi tudi častno predsedstvo stranke nalaga gotove obveznosti in dolžnosti, ki mi jih morda ne bo mogoče izpolnjevati, se s tem zahvaljujem tudi za to izkazano mi čast.

Novi rok za zaščito denarnih zavodov

Beograd, 16. oktobra. p. Na današnji seji ministrskega sveta je bilo sprejeto več važnih sklepov in uredb, med njimi uredba o razširjenju telefonskega omrežja in telefonskih central v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani; uredba o podaljšanju roka do katerega lahko denarni zavodi zahtevajo zaščito, do dne 23. novembra 1937; ustava islamske verske zajednice; konvencija z Rumunijo o gradnji dunavskega železniskega mostu pri Kladovu in gradnji železniske proge od Kučeva do Kladova; kredit 2 milijona dinarjev za pripravljavna dela za razširjenje železniske proge Kraljevo-Čačak iz ozkotirne v normalnotirno.

Prijet francoski letalec

Burgos, 16. oktobra. o. Iz Toleda poročajo, da so prisilili k pristanku vladno letalo, ki je nameravalo bombardirati mesto. Ko so pilota prišli, je priznal, da je francoski državljani, ki pa je v službi madridske vlade.

zaplести v kakšno pustolovščino. Politika francosko-ruskega pakta rodi na ta način prav grenke sadove za nas.

»Journal des Debats« smatra, da bo po vsem tem, kar se je zgodilo, bodoča lokarnska konferenca obojena na neuspeh. Sistem, zgrajen na osnovi Društva narodov se lomi. Teza o kolektivni varnosti je do bila hud udarec. Kaj bo z dogovori francoskega in belgijskega generalnega štaba? Morda bomo kmalu prisiljeni proučevati vprašanje, ali naj obroč svojih vzhodnih utrdb podaljšamo do morja.

»Temps« misli, da je belgijski korak posledica odločne nemške oborožitve. Zato ne razume razburjenja širokih belgijskih krogov zaradi francosko-ruskega pakta. Vsekakor je jasno, da se Belgija odpoveduje kolektivni varnosti in da se vrača k sebi, kar pa utegne povzročiti resne posledice za ves mednarodni položaj. Pogajanja o sklenitvi novega Locarna, ki bi se morala v kratkem pričeti, bodo imela sedaj popolnoma drugo lice.

»Intransigent« piše, da je sistem, ki so ga ustvarili po vojni, docela propadel in sicer zato, ker prevladuje vtis, da je pošala Nemčija najmoečnejša vojaška sila na evropskem zapadu, igra pa še ni izgubljena, še se pravočasno store primerni koraki.

Narodni poslanci se zbirajo v Beogradu

V nedeljo bo nova skupščinska palača svečano otvorjena in blagoslovljena — Za predsedniške volitve bo več kandidatnih list — Seje klubov

Beograd, 16. oktobra. p. V nedeljo ob pol 12. bo svečano blagoslovljena nova palača narodne skupščine. Skupščinsko predsedstvo je danes razposlalo vabila za udeležbo pri tem dogodku. Pravoslavne posvestitvene obrede bo opravil patrijarh Varnava.

V skupščinski palači je bilo danes že vse živo. Preseljevanje iz starih prostorov narodne skupščine je že končano ter je vse življenje osredotočeno v novi palači. Tudi večina poslancev se je že zbrala, pa so si ogledovali svoje nove klubske prostore in se posvetovali. Glavno zanimanje je osredotočeno na vprašanje predsedniških volitev v skupščini in senatu. Prizadevanja dosedanjega skupščinskega predsednika g. Čirića, da bi se dosegla enotna lista za volitve v narodni skupščini, niso uspela. Kot prvi izmed poslanskih klubov se je danes sestel klub JNS, ki je po daljši debati odklonil skupno listo. Kaj bodo storili drugi opozicijski klubi še ni znano, ker se bodo sestali šele jutri in prihodnje dni. Za nedeljo sta sklicana tudi kluba vladne večine in JRZ. Njuna seja bo ob 5. popoldne. Narodna skupščina in senat se bosta sestala v ponedeljek dopoldne k zaključnim

sejama sedanjega zasedanja. V obeh zbornicah je najaviljenih veliko število interpelacij. Pričakuje se, da bodo vse nerešene zadeve in interpelacije s posebnim sklepom obeh zbornic prenesene na novo zasedanje, ki se bo začelo v torek 20. t. m., kakor to predpisuje ustava. Ze takoj na prvi seji se bosta obe zbornici konstituirali z izvolitvijo predsednika, podpredsednikov in tajnikov.

Poslanski klub JNS

Beograd, 16. oktobra. p. V svojih prostorih v novi palači narodne skupščine se je danes sestel poslanski klub JNS. Na seji so razpravljali o političnem položaju in o predlogu, ki ga je v sporazumu z vladno stalil opozicijskim klubom dosedanjí skupščinski predsednik Čirić glede enotne kandidatne liste za izvolitve skupščinskega predsednika.

O seji kluba je bil izdan komunike, ki pravi, da bodo poslanci JNS pri volitvah skupščinskega predsedstva nastopili neodvisno od predloga g. Čirića. Komunike ta sklep obirno utemeljuje.

Takse prost prenos nepremičnin

Denarni zavodi pod zaščito 6% takse, če morajo na dražbi prevzeti nepremičnine svojih dolžnikov

Beograd, 16. oktobra. AA. Ministrski svet je na temelju § 98 finančnega zakona za 1936/37 lelo na predlog finančnega ministra izdati uredbu o oprostitvi taksi pri prenosu nepremičnin, ki jih prevzemajo denarni zavodi na prisilnih dražbah.

Denarnim zavodom s sedežem v kraljevini Jugoslaviji, ki jim je dovoljen odlog plačil ali sanacija ali izvenstečajna likvidacija po uredbi o zaščiti denarnih zavodov od 23. novembra 1934, kakor tudi kmetijskim in drugim gospodarskim zavodom in njihovim zvezam, ki jim je dovoljen odlog plačil ali sanacija ali izvenstečajna likvidacija po uredbi o zaščiti kmetijskih kreditnih zadrug in njihovih zvez (od 23. novembra 1934) so oproščeni plačila takse po tarifi št. 81, točka 3 b zakona o takсах (6%) glede prenosa tistih nepremičnin, ki jih zavod kupi na sodni prisilni dražbi zaradi varstva svojih terjatev, ki jih je na dotičnih nepremičninah zavaroval hipotekarno.

Oprostitev takse za prenos iz prejšnjega člena velja samo v tehle mejah: 1) denarni zavod mora prevzeti nepremičnine s prisilno dražbo pred 1. januarjem 1938

in jih mora zopet odujiti s prostovoljnim pravnim poslom z odškodnino, in sicer v treh letih po pravoveljavnosti dražbe; 2) prodajna cena, dosežena pri tej odujitvi, ne sme presegati celokupnega zneska terjatev, obresti in stroškov, ki so po sklepu izvršilne oblasti vzeli za osnovo razdelitve; 3) če pa doseže denarni zavod s prodajo nepremičnin, ki so bile enega ali več solidarnih dolžnikov, presežek nad skupnim zneskom, navedenim v točki 2., tedaj velja oprostitve iz čl. 1. te uredbe samo v toliko, v kolikor presežek ne zadošča za poravnavo popolne zneske takse za pridobitev na dražbi; 4) če zavod v točki 1. navedenem roku tega člena odujiti s prostovoljnim pravnim poslom z odškodnino samo del na dražbi pridobljenih nepremičnin, mora za preostali del naknadno plačati prenosno takso po vrednosti, ki so obstajale na dan sodne dražbe.

Gornja olajšava velja tudi za dotične banovinske in občinske takse. Ta uredba dobi obvezno moč z dnem razglasitve v Službenih novinah in velja za vse primerne, pri katerih taksa do tega dne še ni bila poravnana. Navodila, potrebna za izvedbo te uredbe, bo izdal finančni minister.

Zakaj odklanjajo Angleži ruske zahteve

Anglija pričakuje, da bo s padcem Madrida špansko vprašanje tako v kratkem urejeno

London, 16. oktobra. d. Sedaj so se zvele delne podrobnosti o zadnji noti, ki jo je ruski odpravnik poslov Kagan izročil predsedniku mednarodnega odbora za kontrolo nad nevmešanjem v špansko državljansko vojno, lordu Plymouthu. Po informacijah iz londonskih diplomatskih krogov vsebuje ruska nota naslednje zahteve:

1. Uvedbo uspešne kontrole nad dobavami orožja španskim upornikom.
 2. Kontrola naj bi se izvrševala v obliki nadzorovanja portugalskih pristanišč.
 3. Izvedba nadzorstva naj bi se poverila bodisi angleški bodisi francoski vojni mornarici ali pa obema skupaj.
- Za utemeljitev te zahteve je obnovila ruska vlada svoje obtožbe proti Portugalski. Nota zahteva, naj se doslej le teoretična kontrola mednarodnega odbora izpremeni v dejansko. Nova nota je sestavljena v zelo ostrem tonu in jo je podprl ruski diplomatski zastopnik tudi osebno z zelo energičnimi izjavami.

Kakor poroča »Daily Herald«, je lord Plymouth sprejel novo rusko noto odklonilno. V svojem odgovoru je izjavil med drugim:

Vse obtožbe proti Portugalski so bile kontrolnemu odboru predložene že na njegovih seji 8. oktobra. Portugalska vlada je bila nato naprošena, naj nado potrebne izjave v najkrajšem roku. Nova nota Sovjetske unije ne prinaša nobenih novih dokazov o prekrsitvi dogovora o nevmešavanju, zaradi česar ne smatra za potrebno, da skliče kontrolni odbor takoj znova k seji, kakor zahteva Sovjetska unija.

Abstinenčno taktiko, ki se je poslužuje zastopnik angleške vlade v kontrolnem odboru, odobravajo tudi najsijsi angleški krogi. Listi odkrito opozarjajo na to, da Anglija sedaj ni toliko pripravljena, da bi mogla svojo morebitno besedo podpreti tudi z odločnimi dejanji. Razen tega so politični krogi splošno mnenja, da ne bje povzročati še večje nevarnosti v kolčevnem španskem problemu, ki bo v kratkem, kakor vse kaže, sam po sebi rešen. Morda bo že v kratkem padel Madrid in tedaj kontrolni odbor ne bo imel več kakšnega razloga za svoje nadaljnje delovanje. Incident bo z mednarodnega vidika likvidiran in pretežna večina veselih bo priznala pač ono špansko vlado, ki se bo ustanovila v Madridu.

Španski poslanik pri kralju Edvardu

London, 16. oktobra. AA. Kralj Edvard je danes sprejel v avdienci novega španskega poslanika Ascarata.

Litvinov za neodvisnost Katalonije

Pariz, 16. oktobra. AA. V tukajšnjih krogih trdijo da je sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov za svojo kratka bivanja v Parizu predlagal francoski vladi, naj prizna neodvisnost Katalonije.

Litvinov poroča Stalinu

Moskva, 16. oktobra. o. O polnoči se je vrnil v Moskvo komisar za zunanje zadeve Litvinov. Takoj po svojem povratku je poročal Stalinu o zadnjih dogodkih v Španiji in Londonu. Ker je bila druga ruska nota zaradi kršitve obveznosti v smislu sporazuma o nevtralnosti napram Španiji v Evropi sprejeta z ledenim molkom, je Litvinov skušal v svojem poročilu Stalinu predvsem obrazložiti položaj v Evropi in vzroke, zaradi katerih akcije ruske vlade v zadnjem času na evropskem zapadu nimajo nikakega uspeha. Vse kaže, da bo sedaj o nadaljnjem postopanju Rusije v tej zadevi odločil Stalin sam.

Stalin o dogodkih v Španiji

Moskva, 16. oktobra. o. Stalin je danes prvič izpregovoril o dogodkih v Španiji. Naglasil je, da predstavlja osvobodjena in neodvisna Španija danes skrb vsega človeštva.

V ostalem sodijo, da je Stalin s svojimi izjavami dal pobudo za novo akcijo sovjetske vlade v prilog Španiji, obenem pa hotel potolažiti razburjene komunistične množice, ki vedno bolj odločno zahtevajo, naj Rusija opusti dosedanje nevtralnost ter izdatno podpre madridsko vlado ne samo s finančnimi sredstvi, marveč tudi s svojo oboroženo silo.

Seaton Watson pri Hodži

Praga, 16. oktobra. o. Seaton Watson, ki se je več dni mudil v Pragi, je včeraj sprejel tudi ministrski predsednik dr. Milan Hodža in sta imela daljši razgovor. Danes je Watson odpoval nazaj v London.

Utrjevanje Drača z italijanskim denarjem

Tirana, 16. oktobra. AA. Albanska vlada je za dograditev trdnjave pri Draču in njene opreme z modernim orožjem najela pri Neapeljski banki posojilo 3.735.000 zlatih frankov. Posojilo se opira na določbe posebnega zakona in na gospodarske in finančne pogodbe med Italijo in Albanijo, ki so jih podpisali lani 19. marca v Tirani.

Branitelj Plevne umrl

Ankara, 16. oktobra. d. Danes je umrl v Carigradu maršal Kiazim paš, ki je v rusko-turški vojni l. 1877 skupno z Osmanom Nurijem pašo junaško branil trdnjavo Plevno. Bil je star 97 let in je eden izmed prvih gojencev turške kadetnice. Maršal je bil že 40 let.

Beležke

Ožja koalicija srbijanskih opozicijskih strank

Kakor poročajo iz Beograda so vse tri skupne srbijanske združene opozicije (davičevići, staroradički in zemljoradniki) sklenili sporazum, s katerim ustvarjajo skupen opozicijski blok, ki bo odsejal v vseh političnih zadevah nastopal enotno. Zlasti velja to za stališče do hrvatskega vprašanja in za pogajanja z zagrebškim delom združene opozicije, odnosno z dr. Mačkoom. Za ta pogajanja je tudi že določena skupna osnova, katero so sestavili v večmesečnih zaupnih razgovorih. Za danes je napovedano potovanje Miše Trifunovića v Zagreb, kjer bo obvestil dr. Mačka o doseženem sporazumu med srbijanskimi opozicijskimi skupinami.

Kakor poroča »Vreme«, si bo nova koalicija prizadevala, da doseže spremembo ustave in onih zakonov, ki so ovira za sporazum z dr. Mačkoom. Predvsem pa bo šlo njeno stremljenje za čim prejšnjo spremembo političnih zakonov, ker je izvedba svobodnih volitev mogoča le na osnovi svobodnoizbranih političnih zakonov. Rešitev hrvatskega vprašanja smatra koalicija za najvažnejši in najnujnejši problem, ki se ne sme odlagati.

Srbijanski poslanci združene opozicije

Pred par dnevi smo zabeležili časopisne vesti, da nameravajo nekateri srbijanski poslanci, ki so bili lani izvoljeni na listi dr. Mačka, izstopiti iz združene opozicije, ki svojih poslancev, kakor znano, ni poslala v narodno skupščino. Baje so ti srbijanski poslanci nameravali predložiti predsedstvu narodne skupščine svoje poverilnice in se potem udeleževati parlamentarne dela. Sedaj objavljajo listi izjave nekaterih prizadetih poslancev, ki gornje vesti odločno demantirajo in zagotavljajo, da ne bodo ničesar storili brez soglasja s svojim političnim vodstvom.

Zakaj je dobila Delavska zbornica komisarija

O tem piše opoldanska izdaja »Slovenca« med drugim: Vse delavske zbornice so dobile v roke marksisti, ki so v njih gospodarili pač po svoje. Mnogo se je med delavci šušljalo, da zastopniki zbornice na svojih uradnih potovanjih agitirajo za marksistične strokovne organizacije in pri tem prejemale lepe potnine. Prispevke pa plačuje vse delavstvo. Če se potem prispevek porablja enostransko, kar bo seveda mogla ugotoviti le revizijska komisija, je to gotovo nepravilno. Še bolj nepravilno pa je v delavskih zbornicah proslavljati samo Marksa, vse drugo pa omalovaževati, saj je prispevek krščanskega delavca enako vreden marksistu.

Čuvajmo svoj ponos in dostojanstvo!

Pod tem naslovom piše zadnji »Učiteljski tovariš«: »Ničte nima pravice poniževati učitelstva in smo sami krivi, če to dopuščamo. Zakoni veljajo tudi za učitelstvo in mimo njih nihče ni upravičen zahtevati od učitelja, da bo njegova lutka. Sami smo krivi, če se odzovemo onim, ki prihajajo, da na nedostojen način citirajo učitelstvo, ter se brez legitimacije norčujejo iz najeleментарnejših človeških in službenih pravic učitelstva. Zahtevajte, da se legitimirajo, v čigavem imenu prihajajo in kdo odgovarja za njihove nekvificirane nastope. Čuvajmo svoj ponos in svoje človeške in službene pravice!«

Novo glasilo dr. Mačka in zagrebški dnevniki

Včeraj smo zabeležili, da bo dr. Maček začel izdajati tednik »Seljački dom«, ki bo poleg edino službeno glasilo njegove stranke. List bo začel izhajati še ta mesec in bo prva številka izšla 29. t. m.

Zanimivo in značilno je, da prinašajo proglas dr. Mačka, s katerim najvaja izhajanje novega lista, v celoti vsi zagrebški dnevniki. Objavljajo ga na tak način, da se kar vidi, kako jim je odleglo in kako so zadovoljni. Doslej je namreč veljal za službeno glasilo dr. Mačka »Hrvatski dnevnik«, ki pa si je poleg tega še prizadeval, in to s precejšnjim uspehom, da tudi kot informativni list konkurira drugim zagrebškim dnevnikom. Dosegel je tako precej visoko naklado, govorijo o 20.000 dnevnikih izvodih, kar je seveda v precejšnji meri šlo na škodo drugih listov. Sedaj se ti listi nadejajo, da bo konkurenca mnogo slabša, ako »Hrvatski dnevnik« ne bo imel več nimba službenega glasila dr. Mačka.

Tudi »Hrvatski dnevnik« sam seveda ni pokazal razočaranja, marveč je pogumno vgriznil v kisló jabolko. V celoti je objavil proglas dr. Mačka, pa na koncu novi list celo še pozdravljal kot »novega sabora za skupne ideale.«

Nemci in mačkovići

V Djakovu je bila te dni skupščina bivše radičevske stranke. Djakovski župan Dragan Devčić je v svojem govoru pozival Nemce, naj vstopijo tudi oni v to stranko, ker je to zanje najboljša pot, da uredni svoje politične, kulturne in druge težnje. Niti Stepan Radić, niti dr. Maček nista nikoli kratila Nemcem pravice, da se organizirajo in delujejo na kulturni bazi. Stepan Radić je izdajal za Nemce celo lasten list »Freies Heime«, v katerem je podpiral kulturna in druga stremjenja Nemcev. Predvsem pa mora biti za Nemce, ki žive na Hrvatskem, merodajno dejstvo, da žive v okviru hrvatskega naroda in da je zato njihova usoda deliti s Hrvati dobro in zlo.

Papežev legat v Abesiniji

Rim, 16. oktobra. AA. V Adis Abebo je prispel papežev delegat msgr. Castellani, da uredi katoliško cerkveno službo v Abesiniji. Njegov prihod v Abesinijo je tem pomembnejši, kakor poudarja »Tribuna«, ker je v zvezi z novimi velikimi dogodki. V najkrajšem času se bo namreč pričela ofenziva v doslej še nezasedene kraje plodne zapadne Abesinije. Ofenzivo pripravljajo po načrtih že pet mesece in čakajo dobro oborožene čete samo še na odhodno povelje.

Navodila „Slovenca“ za občinske volitve

Tudi l. 1933 je »Slovenec« pred občinskimi volitvami prinašal razna navodila in pojasnila o volitvah. V naslednjem jih nekaj obsebedno ponatiskujemo:

Klicanje na odgovor zaradi glasovanja

A. C. v J. Uslužbeni ste v državnem podjetju. Nekateri Vaši tovariši Vas strasio, da boste takoj odpušeni, če boste glasovali za gotovo listo. — Vaša bojazen je popolnoma brez podlage. Zakon o občinskih pravi v § 43: »Noben oblistvo ne sme v nobenem primeru klicati volilca na odgovor zaradi glasu, ki ga je oddal pri volitvah. Vsakdo ima torej pravico glasovati za tisto listo, od katere pričakuje, da bo najbolje upravljala občino in občinsko premoženje. Samo po sebi se razume, da tudi noben zasebnik ne sme klicati na odgovor zaradi glasu, ki ga je kdo dal pri volitvah eni ali drugi listi. (12. septembra 1933).

Uradnik in kandidatura

F. J. K. Vprašate, če je uradništvo dolžno glasovati pri občinskih volitvah za državno listo in če smete Vi, kot učitelj kandidirati na listi, ki ni državna.

Iz Vašega vprašanja se vidi, da zamenjate občinske in državnozbornske volitve. Pri občinskih volitvah ni državnih list, ampak se kandidata lista imenuje po nosilcu liste. Vsak državljan, ki ima volilno pravico, lahko glasuje za katerokoli listo in tudi lahko kandidira na tisti listi, na kateri hoče. Za Vas velja edino ta izjema, da morete kandidirati šele na sedmem mestu. (19. septembra 1933).

Grožnje in volitve (K. G. C.) Najboljše orožje proti grožnjam je korajža, proti obljubam pa prezirljiv nasmeš volilca. Zakon daje volilcu popolno svobodo glasovanja in sestave kandidatne liste (20. septembra 1933).

K občinskim volitvam

Predstoječe volitve v dravski banovini so izzvale veliko zanimanje med prebivalstvom. Liste se živahno sestavljajo in prve so od sodišč tudi že potrjene. Ljudstvo se zaveda, da morajo v občinske uprave priti konstruktivni elementi, ki bodo, stoječ na podlagi nespremenljivih smernic jugoslovanske države in nacionalne politike, po svoji vesti in po zaupanju ljudstva kakor tudi po intencijah zakonodavca skrbeli za uspešen gospodarski razvoj občin in socialni blagor njihovega prebivalstva. Prav zato, da res pridejo v naše občinske uprave tudi konstruktivni elementi, je vlada izdala zakon, ki je naperjen proti vsakemu terorju... da ljudstvo izvoli za svoje zastopnike v občinah, ki ustrezajo odkritosrčnemu nacionalnemu jugoslovenskemu mišljenju slovenskega ljudstva, njegovi globoki ljubezni do skupne države in njegovemu poštenemu krščanskemu npravu. Naše občine in njihova novoizvoljena zastopstva naj bodo točen izraz politične in etične duševnosti našega ljudstva, ki želi potrebne vzajemnosti vseh, da se v blagor države, jugoslovanstva in vseh plasti naroda, v največji slogi in sodelovanju občine vodijo v skupnem prizadevanju edinele v splošni gospodarski, kulturni in moralni blagor. (1. oktobra 1933).

Težek udarec za slovensko delavstvo

Zakon o zavarovanju delavcev priznava zavarovanim osebam v slučaju bolezní podporo v naravi in gotovini za dobo pol leta. Pod gotovini pogoji more biti ta doba podaljšana na 1 leto. Nobenega dvoma ni, da je polletna podpora doba v bolniškem zavarovanju prekratka, zlasti za resnejša, dolgotrajnejša obolenja. Polletna podpora doba je zlasti toliko časa prekratka, dokler ni uvedeno zavarovanje za slučaj onemoglosti.

Po dosedaj veljavnih predpisih je delavstvo v Sloveniji in tudi po nekaterih drugih pokrajinah države moglo podpre v slučaju bolezní uživati celo leto. Tozadnje izdatke so zavarovalne ustanove krije z rednimi dohodki. Ravnateljstvo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev pa je na svoji zadnji seji odredilo, da zavarovalne ustanove tozadnjih izdatkov ne smejo več kriti iz rednih dohodkov, temveč samo iz sredstev rezervnih fondov ali pa iz sredstev likvidacijske imovine, ki izvira iz likvidacije nosilcev bolniškega zavarovanja pred letom 1922. Ta sklep pomeni, da večina zavarovalnih ustanov ne

bo mogla več priznavati zavarovalnih dajatev preko polletne podporne dobe, kajti zavarovalne ustanove nimajo likvidacijske imovine ali pa v zelo neznamnem obsegu, tudi rezervni fond ne dosega višine, ki bi dopuščala kritje tozadnjih izdatkov iz teh fondov. Zavarovano delavstvo bo moglo zato odslej dajatev za primer bolezní uživati samo pol leta, odnosno preko enega leta samo tako dolgo, dokler ne bo izčrpana likvidacijska imovina. To se bo pa zgodilo, kakor čujemo, še pred pretekem enega leta.

Nam se tozadevni sklep razmateljstva Osrednjega urada ne zdi socialen in tudi ne finančno utemeljen. Praktično bo ta sklep imel za posledico, da bodo zavarovalne ustanove svoje poslovanje iz naslova rednih dajatev zaključile s prebitkom. Ta prebitek pa se bo uporabil za pokritje primanjkljaja pri pasivnih nosilcih zavarovanja. Slovenski zavarovalnici utrpe dvojno škodo: skrajšanje podporne dobe na pol leta in zvišanje udeležbe na pokritju deficitna pasivnih nosilcev zavarovanja.

Nadaljnje priče v kerestinskem procesu

Zagreb, 16. oktobra. o. Danes se je na procesu zaradi kerestinskih dogodkov nadaljevalo zasliševanje prič in so bile zaslišane tri važne priče, ki so iz neposredne bližine opozovale dogodke. Proces traja že 8 dni in bo trajal še dolgo ker računajo, da bodo samo priče, ki jih je pozvalih 51, zasliševali do 24. t. m. Nato pridejo na vrsto govori državnega tožilca in braniteljev ter zastopnikov privatnih udeležencev. Proces se bo spričo tega zavlekel najbrž še v november.

Danes so bili zaslišani finančni preglednik Miljutin Duković, upravitelj tovarne kisa Arpad Man ter solastnik omenjene tovarne Dragutin Leskovar, vsi iz Kerestince.

Finančni preglednik Duković je bil stalno dodeljen tovarni, ki se nahaja v neposredni bližini Mihalovičevega gradu. Točno je videl nekatere obtožence med množico, ker jih je poznal že prej kot delavce v tovarni kisa. Takoj po dogodkih v Kerestincu je bil promešen v neko drugo banovino, da ne bi bil izpostavljen nevarnostim, ker so ga vsak dan obsipali z grožnjami.

Kerestinske dogodke je Duković opazoval iz svojega stanojanja. Za štiri obtožence se točno spominja, da jih je videl sodelovati pri napadu, o ostalih tega ne more trditi. Mirka Tomaška je videl s kolom v roki. V množici, ki je vdrila v grad je videl Jurja Čizmešijo. Slavko Fabjan je ponovno šel v grad in prišel zopet nazaj, ker je bil menda za nekakšnega sla. Mata Mihalovića je videl v skupini, ki je peljala ranjenega Gogića iz gradu, v rokah je imel kol in z ostalimi vred kričal, da je treba sedaj ubiti še Mihalovića, ker sprejema v svoj grad četnike. Priča je nato nazorno opisal razne podrobnosti o kerestinskih dogodkih. Zagovorniki so protestirali proti njemu, da bi se zaprisegel, češ, da takrat ni bil popolnoma trezen. Duković je ogorčeno zavrnil ta očitek in sodiše ga je zapriseglo.

Naslednja priča, Arpad Man, je izpove-

dal, da je bila tistega dne pri njem večja družba iz Zagreba. Ko se je popoldne hotela z avtomobilom vrniti v Zagreb, jo je obstopila množica kmetov in ji ni dovolila oditi. Najbrž so se bali, da ne bi v Zagrebu obvestili oblasti o obleganju Mihalovičevega gradu. Zalega jim kmetje niso nič storili, le od hiše se ni smel nihče oddaljiti. V hiši so čuli streljanje in dve močni detonaciji, o katerih sodi priča, da so izvirale od dinamičnih patron. Obtoženega Slavka Fabjana je priča videl, kako je nagorjal ljudi, naj vendar puste na miru ranjenega Gogića.

Tretja priča je bil Dragutin Leskovar, solastnik kerestinske tovarne. Ko je videl prihajati kmete, jim je skušal dopovedati, da oni omladinci v gradu niso nikaki četniki, marveč mladi fantje iz Zagreba. Niso mu verjeli. Skušal je pregovoriti kmete, ki so stali okrog njega in opozovali, kaj se godi, naj bi pomirili razburjeno množico. Ponudil se je, da gre z njimi v grad, kjer bodo legitimirali one omladince in jim pobrali orožje, če ga imajo kaj pri sebi. Mnogi so bili za ta predlog, večina pa se je uprla in ni hotela ničesar slišati o kakem posredovanju. Tudi njega niso pustili, ko je hotel sam oditi v grad. Ravnatoka ga niso pustili k banu Mihaloviću, ki so ga držali kmetje ujetega. Nankrat se je od več strani slišalo povelje »Naprej! Vse pobijte!« Nekdo je pri tem zagnal dinamično patrono v grajska vrata, ki so se zrušila. Skupina kmetov je vdrila v grad. Priča je potem videl, kako so metal skozi okna trupla umorjenih omladincev in kako so jih mrcvarili še na dvorišču. O Slavku Fabjanu tudi Leskovar zatrjuje, da ga je videl, kako je posredoval, da bi ljudje ne mučili več ranjenega Gogića.

Končno so bila na današnji razpravi prečitana še zdravniška poročila o ranjenem Gogiću in o ubitih žrtvah kerestinskega pokolja. Jutri se bo zasliševanje prič nadaljevalo.

Seja gospodarskega odbora ministrov

Beograd, 16. oktobra. AA. Danes ob 11.30 do 13. se je vršila seja gospodarsko-finančnega odbora ministrov. Na seji so razpravljali o tekočih vprašanjih. Predsedoval je finančni minister Dušan Letica, prisotni so bili pa ministri dr. Spaho dr. Subotić, Stanković, dr. Vrbanić, Djura Janković, dr. Krek in dr. Djordjević.

Potni stroški za davčne uradnike

Beograd, 16. oktobra. AA. Z odlokom finančnega ministra je razveljavljen pravilnik o odmeri in izplačevanju potnega pavšala za uslužbence davčnih uprav od 5. julija 1933. Potni stroški uslužbenec davčnih uprav se bodo v prihodnje izplačevali po uredbi o potnih in selitvenih stroških od 12. decembra 1931.

Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo: Jasnó v južni polovici države in delno oblačno na severu. Ponekod jutranje megle. Dežja ni bilo. Temperatura se je povečala v vsej državi. Minimalna temperatura Užice —2, maksimalna Mostar 20 stopinj.

Zemunsko vremenska napoved za danes: Nova pooblaščenec v zahodnih in severnih krajih. Utegne biti tudi dež. Jasnó bo sredi države in v vzhodnih in južnih krajih. Temperatura bo še zrasla. Solnce vzhaja ob 5.55 in zahaja ob 16.51.

Dunajska vremenska napoved za danes: Mlno vreme bo trajalo dalje. Severno od Alp po večini nejasno, možnost dežja.

Naši kraji in ljudje

Borba in tragedija dr. Janžeta Novaka

Dve leti sta minuli letos 18. julija, odkar nas je nenadno zastopil preporodovec-kladivar in knetski socialni reformator dr. Janže Novak. Za njim zeva nezaceljena rana v duši trpečega naroda in grob njegov pod farno cerkvi v Notranjih gorah žge to rano iz dneva v dan bolj. Na grob padajo vsak dan sveže solze njegove matere, njene dobre roke mu prinašajo rož in mu rahljajo zemljo nad glavo, kakor so mu rahljale pred 43 leti zglavje v zibki. Kraj njega leži žena Marija, verna družica v

štvljenju in smrti, in Janžetove rože so njene rože in mamica strže obema. Nad grobova se sklanjata dve vrbi žaluzki z razpuščenimi vejami. Usadil ju je Janže sam nad svežim grobom umrle družice, ko pač ne on in nihče ni slutil, da se bosta obe žaluzki kmalu sklanjali tudi nad drugim grobom.

Mnogoteri korak pokojnikov prijateljev in tovarišev se ustavi ob teh dveh nemih grobovih. Žena Marija je umrla 21. julija 1932, izčrpana od pretežkega dela kot javna društvena delavka v organizacijah in revijah in kot skrbna mati in gospodinja. Natanko dve leti za njo je omagal Janže, 6. julija 1934 se je napotil z obema sinčkoma na oddih k morju na Rab. Kot izreden ljubitelj čiste prirode je taboril na prostem in pod oštorom, a žgoče sonce ga je zrušilo. Čez 12 dni se je ob šestih zjutraj vrnil domov — mrtev. Za mrtvim očetom sta prišla sinčka, popolni siroti. Tatiček jima je izdihnil v reševalnem avtu na poti s Susaka v ljubljansko bolnišnico. Bilo je 18. julija, naslednji dan bi praznoval Janže svoj 41. rojstni dan, pa je ležal med rožami in svečami na mrtvaškem odru. Prvikrat je zdaj sijal mir z Janžetovega lica. A nad tem mirom je zaplakalo na tisoče src množice, ki je prinašala rože. Vihar vzdihov je kiel krivično usodo v tem svetem miru. Odgovora ni vedel nihče, zakaj molčal je on, ki mu je bilo vse življenje vihar.

Jutrišnja nedeljo ob 11. bodo prerodovci, knetski fantje in dekleta ter omladinici »Brazde« odkrili na Janžetovem grobu spomenik, da bo v kamen vklesana beseda izpovedala v jeziku mrtvih skromno zahvalo borecema v grobu, vsem živim pa klicala: Bodite neizprosni v borbi za idejo osvoboditve teptanega človeka, kakor je neizprosno molk tega posvečenega grobal. Kamen je velik, grobo klesan kvader. Naj je podoba upornega duha Janžetovega proti vsemu formalizmu papirnatih pravic v človeških postavah, naj je podoba ravnega moža, ki se ves čas svoje borbe ni upognil niti pred grozno smrtno kazni niti pred ječo, a niti pred samim nemškimi sovražnim sodnikom v Gradcu in maral ničesar prikrivati, da bi si olajšal sodbo in kazen, marveč je kljubovalno izpovedal da

se zavestno bori proti zavestni krivici. V dnu kamna, pod napisom je reliefno izklesana roka kladivarja, ovita z lipovo vejico, simbol, kakor ga ima vklesanega prvi slovenski dobrovoljec Avgust Jenko na rojstni hiši na Gosposvetki cesti v Ljubljani, Janžetov tovariš v preporodovskih vrstah kladivarjev.

Spomenik je zgrajen po načrtu inž. arh. Janka Omahna, preporodovca. Simbol podobno kladivarja je izdelal akad. kipar Janko Sajevec, spomenik je izdelal kamnoseški mojster V. Novak v St. Vidu. Spominška svečanost na Janžetovem grobu bo skromna, kakor je to v skladu z značajem pokojnega, zato bodi tem prrsrčnejša, kakor je brezemno žrtvoval Janže vse iz resničnega srca za idejo. Ob 9. bo maša v farni cerkvi, ob pol 11. odkrije spomenika na grobu, za tem odkrije spominške plošče na rojstni hiši. Vlaki tja nimajo ugodne zveze, jutranji vlak odhaja iz Ljubljane že ob 6.15, drugi pa šele ob

10., a ima tako pogosto in dolge zamude, da za to priliko ni nanj računati. Zato so prireditelji naročili avtobuse za vse, ki se nameravajo udeležiti, tudi če se niso še prijavili. Zbirališče v nedeljo ob 8. pred nebotičnikom v Ljubljani, povratek po 12. uri z avtobusom, ali pa ob 13. ali 19. z vlakom. Naj se udeležijo vsi, ki znajo ceniti Janžetovo delo. V misli nanj in na njegovo žrtvovanje hitimo k njegovemu grobu.

KINO UNION, tel. 22-21
Po znižanih cenah 3.50 in 5.50 Din danes ob 14.15 uri!
KARL MAY
SKOZI PUŠČAVO

Polharji imajo obilen plen Kmečki vremenarji napovedujejo pozno zimo

Škocijan, 16. oktobra. Sneg preteklega tedna je povzročil ne samo veliko škodo prebivalcem v škocijanski dolini in okrog Turjaka, marveč tudi mnogo bridkih skrbi med polharji. Vsi so bili prepričani, da so polbi vzeli slovo od letošnje, zanje izredno dobre letine in se odpravili v svoja skrivališča k zimskemu počitku. Vendar se polbi niso dali pregnati s prvim snegom, ko imajo vendar toliko dobre hrane. Bukve se kar upogibajo, toliko je žira na njih, prav zato pa je sneg polomil ogromno vejčevja. Nekateri naši polharji so imeli dan pred naletom snega vse pasti nastavljene po dobrih polbovskih stavih. Takoj ponoči je pasti prekril sneg. Vsekakor pa so bili polharji naslednji dan prav zadovoljni. Nalet snega je preganjal polhe, da so begali po drevmi in so se napolnile vse pasti. Polharji so zadovoljni pobrali plen in so znova nastavljali. Toda naslednja dva dneva so morali precej obupanji gaziti visoki sneg. Ali lov je bil znova uspešen. Kljub velikemu snegu in zelo hladnim nočem vztrajajo polharji na lovu.

Stari polharji zatrjujejo, da se nam ni bati ponovnih snežnih zametov. Kajti polbi, ki se niso umaknili k spanju, dokazujejo,

da bo še prav lepa jesen. Saj druga leta so takoj po slani poskakali v svoje brloge in zaspali. Letos pa gotovo še slutijo lepe dni in noči in se ne umaknejo. Sleherin dan vidimo polharje koračiti po gozdovih in so posebno zadovoljni z živalcami, ki so se to jesen dobro odebelle. Pa zaplodile so se letos tako, da se lomijo veje po gozdih. En sam lovec jih je doslej že nad 300 ujel.

Tudi kače navajajo naši kmečki vremenoslovci za dokaz, da še ne bo prave zime. Te dni so naša dekleta videla veliko kačo, ki se je plazila po snegu in se sončila na njem. Res nenavaden prizor. Tudi jurčki so pokazali svoje črne glavice izpod beglega snega.

Saj kaj bi pa tudi bilo, če bi se zima že zdaj ustalila! Ljudje nimajo drv in brane za svinje, nekateri imajo tudi koruzo še na njivah, ajdo pa je itak vso uničila bela odjava. Ne da se popisati, kakšni so naši vtovi, vse je uničeno, škoda je zelo občutna. Če bi zima kar ostala, bi zavladala zlasti tudi pri nas silna siromašnost, tako pa smo ob ponovnih krasnih jesenskih dneh spet pridno na delu, da se pripravimo za zimo in pri tem radi verjamemo starim polharjem, da ne bo prekmalu prišla za daljšo dobo v goste.

DANES PREMIERA!
Klasični ljubavni par v zabavni veseligr
Poleg tega še
PAUL KEMP NASMEH SREČE
in Oskar Silma
LILIAN HARVEY
in **WILLY FRITSCH**
»Glückskinder«
KINO UNION

Odkritja o pustolovščini s kokainom Doslej je policija aretirala osem udeležencev

Ljubljana, 16. oktobra. Vesti o kokainski aferi, ki smo jih že včeraj na kratko zabeležili, so v vsej naši javnosti vzbudile po pravici živahno zanimanje, hkratu pa so se začele o nji raznašati razne fantastične govorice, ki daleč presegajo senzacijo samo. Glavna krivda za to pripade pač dejstvu, da listi doslej o stvari niso mogli poročati na podlagi uradnih virov, temveč so bili v glavnem navezani na zasebne izpovedbe, ki jih pogostokrat ni mogoče kontrolirati do kraja. Kakor o priliki vseh večjih, zanimivejših kriminalnih afer, s katerimi se mora baviti naš dnevni tisk, moramo tudi tokrat poudariti osnovno zahtevo, ki jo narekujejo naj-

primitivnejši interesi novinarske službe, da naj namreč uradne instance dajo ugotovljena dejstva na razpolago, kar je zmerom v interesu stvari same in pa v interesu javnega mnenja, ki mu mora informacije posredovati dnevno časopisje. Iz vseh teh razlogov moramo danes do neke mere korigirati nekatere naše včerajšnje navedbe — in s tem hkratu tudi poročila nekaterih drugih listov, ki so v posameznih detajlih še v večji meri netočna — obenem pa dostavljamo še nekatere zanimive in značilne podrobnosti.

Posel s kokainom že od nekdanj bohotno cvete, le da ima to blago pri nas prav malo odjemalcev. Skrivni trgovci, ki imajo opravka z njim, zalagajo po svojih tihotapskih zvezah največ inozemske kupce kakor jim tudi inozemski dobavitelji skrbje za blago. Aferi, ki se od časa do časa izmimo v tej sivozvrstni kupčijski stroki, se skoraj zmerom tičejo sleparije s falsifikati. ki se pri nas brez dvoma mnogo bolj pogostokrat pojavljajo na trgu kakor pa resnični kokain. Za kokain sam med našim občinstvom skorajda ni konzumentov, če

ALBUS DOMAČE MILO

CUVA VAŠE PERILO!
Dobiva se povsod!
Pazite na ime Albus!

odštejemo nekaj redkih bolnikov, ki so se te manjše navzeli v času svetovne vojne, ko so po lazaretih in vojaških bolnišnicah tako radi lečili neznozne bolečine, dobljene na frontah, z belim omamnim praškom, in pa morda še neznanost številce perversnežev, ki so se v povojnih letih navzeli te strasti. Dobava za te odjemalce pa je tako dobro, konspirativno organizirana, da menda prav nikoli ne pride policiji na uho. Vsekakor pa je ta kupčija dovolj donosna, da se je zmerom iznova lotevajo razni prav za prav pošteni diletantje, ki po navadi postanejo žrtve sleparjev.

Takšen je tudi primer najnovejše »kokainske« afere, s katero ima pravkar posla ljubljanska policija. Pred nekaj dnevi se je družbica sleparjev oglasila pri ljubljanskem trgovcu Č., o katerem so poizvedeli, da je precej premožen in da razpolaga z gotovino, kakršna je potrebna za takšne transakcije. Z veliko zgovornostjo so ga znali prepričati o tem, kako donosna je kupčija s kokainom, in pod težo njihove zgovornosti je trgovec na kupčijo pristal. Obesili so mu večjo količino praška, ki je bil po njihovem zatrjevanju vreden na trgu kakšnih 70.000 Din. oni sami pa so se zadovoljili s prodajno ceno okrog 30.000 Din, pa še teh jim je kupec moral samo polovico izplačati na roko, za drugo polovico pa jim je izstavil menico. Da so ga zapletli v svoje mreže, so se poslužili znanega trika tihotapskih sleparjev. In so mu v hišo poslali slavnatega moža, ki je izbral pripravljeno, da za približno tolikšno vsoto, kolikršno so mu zagotavljali prodajalci, prevzame blago. Netočna so poročila, ki govore o tem, da je trgovec Č. spregledal sleparijo tedaj, ko je nekaj »kokaina« že razpeal med svoje odjemalce v Ljubljani, ki so baje ugotovili, da gre za čisto navadno mešanico sode bikarbone. Resnica je, da Č. v Ljubljani ali kjerkoli drugje niti enega zavitka ni skušal spraviti v denar, temveč je dal dobavljeno blago najprej kemično preiskati. Analiza sama mu je prinesla dovolj obupnega razočaranja.

Ko je spoznal, da je nasedel navadnim sleparjem, jim je zagrozil, da o vsej reči obvesti policijo, če mu ne poravnajo škode. Sleparski tihotapec pa so mu nato zapretili, da ubijejo njega in njegovo družino, hkratu pa so poskušali izsiliti od njega še več denarja. V tej zagati se je trgovec domislil precej duhovitega trika. Po ovinkih je sporočil svojim sleparskim dobaviteljem, da se oglašajo neki novi interesi za kokain in da naj prodajalci pridejo na razgovor o kupčiji v Sangrad pri Cerkljah na Gorenjskem, ki je last njegovega tasta. Sleparji so vabi v resnici naselili, nekega dne so — menda 5 po številu — potrkali na vratih v gradu, in ko se jim je dozdevni kupec predstavil, so mu vnovič ponudili svojo malovredno mešanico. Medtem so se vrata zapahnila za njimi, sledil je kratek pomenek o slepariji, ki so jo imeli na vesti, in zaupniki trgovca Č. so zahtevali denar nazaj. Sleparji pa so bili že zdavnaj brez gotovine, a nelegalnim zaslišanecem, ki so jih dobili v pest, je vendarle uspelo, da so iztisnili od njih vsaj menico za 15.000 Din.

Medtem je vsa afera prišla tudi policiji na uho in organi kriminalnega oddelka so deloma v Sangradu, deloma pa v Ljubljani aretirali doslej 8 udeležencev ne navadnega, originalne pustolovščine. Te dni, tako upamo, bo preiskava na policiji zaključena.

Kino Sloga, tel. 27-30
Misteriozni film! Velenapeto!
CHARLIE CHANOVA
SKRIVNOST
Danes ob 14.15 uri po globoko znižani cenah 3.50 — 5.50 Din

Obupan emigrant

Ljubljana, 16. oktobra. Potniki potniškega vlaka so bili dopolne priče precej razburjivega dogodka. Iz Zagreba se je bil zjutraj pripeljal do Ljubljane 33-letni brezposelni slikarski pomočnik Lenard Kojanec, po rodu iz Voloske v Istri, in stanujoč v Domu kraljice Marije v Zagrebu. Premogel je samo vozni listek do Ljubljane, a očitno je upal, da se bo na kakšen način pritihoval pri do Vrhniku, odkoder je brčkone nameraval preiti proti meji. A ko ga je sprevodnik teko po odhodu vlaka iz Ljubljane našel brez vozovnice, mu je sporočil, da ga mora takoj na prvi postaji na Brezovici izročiti železniškemu organom. Ta napoved je na Kojanca napravila tako obupan vtis, da je šel in si je na tihem z britvico prerezal trebuh. Tako nesrečnega fanla na Brezovici niso mogli izročiti orožnikom, temveč so ga nevarno ranjenega naložili na kmečki voz, ki ga je kolikor mogoče naglo odpeljal na kirurški oddelek v Ljubljano.

Ljubljančani, vsi v boj proti brezposelnosti!

Ljubljana, 16. oktobra. Brezposelnost je ono današnje zlo, ki moralno in telesno ugonablja nešteto družin. Brezposelnost ne povzroča le pomankanja nujnih življenjskih potrebščin za prizadetega, temveč tvori družabno zlo, ki sega globoko v naše današnje in bodoče socialne prilike sploh. Posledice brezposelnosti morejo postati usodne za bodočnost našega naroda. Delaželjni brezposelnosti stradajo in pogrešajo vsega, kar tvori človeku dom. Otroci iz teh družin rastejo v pomankanju, uče se beračiti, privajajo se življenju brez dela. Obup roditeljev ne dopušča najosnovnejše vzgoje otrok. Končno se pretolče brezposelnost nekaj časa bedno skozi življenje z miloščini in podporami ter se odvadi delu. Smisel življenja mu ni več delo, temveč iskanje podpor. Kakšen rod bo zrastle iz te dobe?

Zaježiti brezposelnost in njega zle posledice ni dolžnost samo humanitarnih in socialnih ustanov, temveč nas vseh, vsakega posameznika in s tem celice naroda. Vsakdo mora priti v tem splošnem vprašanju do prepričanja, da je le v skupnem nastopu vseh mogoča rešitev. Vsak človek mora imeti zdrave življenjske pogoje in je sramota, ako mora beračiti za milodare, ko ima naravno pravico do življenja. boljše rečeno do dela in s tem do zaslužka. V delu in le v delu je iskati rešitve današnjih socialnih neprilik. To delo moramo najti in z njim postaviti v normalne življenjske prilike naše brezposelne.

Mestna občina ljubljanska ima dela dovolj in komaj čaka, da ga izvrši. Treba ji je le še denarja. Ker redni dohodki ne zadostujejo, mora iskati izredne. Zdelj v zimskem času pobira od ljubljanskih prebivalcev prostovoljno socialno davščino, ki znaša po 1 Din od stanovanjave in poslovne sobe in po 4 Din od uslužbenca. To davščino bo nabirala v brezposelnih fond in s njim zaposlila pri javnih delih toliko brezposelnih, kolikor bo denarja. Čimveč bo zavesti v naših občanih, da je ozdravljenje današnjih neznoznih socialnih razmer stvar vsakogar, da moremo le s skupnim delom streti zlo brezposelnosti, zlo beračenja, nadlegovanja in brezdelnega življenja mnogih nesrečnejev, tem več brezposelnih bo mogla zaposliti. Mestna občina želi, da bo podpora, ki jo bo delala, le delo, ne pa miloščina. Podpore naj prejemojmo onemogli starčki in otroci, vsi drugi pa delo. Naj se uvede v življenje spet pravilo, da le delo človeka živi.

Ljubljančani, enodušno vsi v boj proti brezposelnosti!

Točno plačaj »Jutro« naročnino Varui svolcem zavarovalnino

Operetni šlager pristnega dunajskega humorja in vesele zabave. Glasba po baletu R. Benatzkega »Punkca« (Puppenfee)
V carstvu lutk
DANES PREMIERA v Elitnem kinu Matici
Magda Schneider, Wolf Albach Retty, Paul Hörbiger, Rudolf Carl, Adela Sandrock

Prodane neveste

Neveste, ženini in vdovci na srbskem jugu — Kupčija, kj ne pozna splošne krize

Prilep, 16. oktobra. Menda nikjer na svetu niso žene v tako visoki ceni kakor v Južni Srbiji. To je najbolj očitno v okolici Prilepa. Visoko ceno imajo žene kot delavna moč. Vsi, na zapadu običajni pojmi o življenjski zvezi moškega in ženske, o ljubezni, snubitvi in poroki so v mnogih južno-srbskih krajih brez vsake veljave. Zakonske zveze snujejo na srbskem jugu starši in posredniki, lahko pa bi tudi rekli, da z vsemi srčnimi zadevami obratuje trgovina, kateri nobena kriza ne more do živga. V tej hiši starši kupujejo, v oni pa prodajajo dekle za bankovce, za zlatnike, za žito in živino.

Neveste in ženini

Dekleta in neveste imajo to prednost, da jim ni treba skrivati svojih let in lagati, da so v prvem cvetu mladosti. Nasprotno, mladenke, ki so v zrelejših letih in so že preživele dekliske sanje, imajo višjo ceno. V prvi vrsti sta zdravje in telesna moč pri kupčijah z nevestami merodajni. Zaradi tega so neveste po nekaj let starejše od ženinov. Dekleta se poročijo navadno v 25. letu starosti, mladeniči pa se ženijo že, ko so stari 17 in 18 let. Mladeniči, ki so dočakali 20. leto starosti, spadajo že med staro železje in oni, ki so odslužili vojaški rok, le s težavo in z večjimi izdatki dobijo ženo.

Nevesto je treba kupiti in zahtevajo se

najvišje cene. Cene se ravnajo po premoženju ženinove in nevestine domačije. Velja trgovsko pravilo, da se sprva mnogo zahteva, potem pa med pogajanjem popušča. Pogajanja vodijo, kakor že rečeno, starši mladenke in mladeniča. Zgodi se seveda, da poseže med kupčijsko posle ljubezen in takrat pride do otmice ali ugrabitve dekleta. Kupčijska pogajanja pa se tudi v teh primerih vrše pozneje in le redkokdaj se zgodi, da tast ne bi dobil denarja od svojega zeta. Tudi svatbeni običaji so taki, da igra mladenič-ženim le malo ulogo. Glavni vloga igrajo starši in posredniki pri kupčijah z nevestami. Pri gostijah pri poroki so prvi starši in sorodniki mladoporočencev, mladi mož pa je zadnji med njimi. Ženo takoj po poroki odpremijo v novo domačijo ter ji odkažejo njena dela. Nova domačija takoj uveljavlja in izkoristi kupljeno novo delovno moč.

Tuga vdovcev

Pri vsem tem pa so mladeniči na boljšem kako vdovci. Vdovci so namreč brez vsake vrednosti. Naj bo mlad ali star, reven ali bogat — v nekaterih krajih je vdovec obsojen, da ostane vse svoje življenje sam. Redki so primeri, da se dekleta ali pa celo vdove poročijo z vdovcem. Redko je to v domači vasi in vdovci si pomagajo na ta način, da iščejo neveste v kakem drugem naselju, kar je združeno seveda z vel-

ke večjimi stroški. V principu pa mora vdovec plačati za nevesto dosti večjo odkupnino kakor mladenič. O tugi vdovcev zgovorno priča pismo, ki ga je nedavno beogradski »Politiki« poslal neki vdovec iz vrbljanske občine. Pismo se glasi takole:

Bev tri godini voženeg (oženjen). Žena mi pri porodjaj umre i ostadoh so jedna čupa (hčerka). Sam sem ja i otec i majka. Nijedna moma (dekle) i udovica ne saka da me ženi. A nesum star. Imam svega dvadeset i jedna godina. Još ni vojaska nesum služio. Prijatelj mi kaža, da će mi najdl jedna devojka od grad (iz mesta). Ali mi bara (zahteva) 200 dinara unapred da mu platim za ova rabota. A ja pari nemam...

Kupčijske spletke

Dosti boljše se tudi onim ne godi, ki »pare imajo«. Če sploh najdejo nevesto, jih stane to mnogo truda in stroškov. Upanje vdovcev, ki imajo na skrbi male otroke, ali pa, ki želijo ven iz samotnega življenja, se oklepa velikih vasi in mest. Tam pa so tudi huda razočaranja. Vdovce po vaseh izkoriščajo namreč v veliki meri malopridne žene iz mest. Poroče se z njimi, potem pa jih slej ali prej zapustijo in se vrnejo spet v mesto menč, da bodo kot poročene žene tam bolje uspevale. Vdovec je potem spet sam in, ko mu je enkrat druga žena utekla, sploh ni več upanja, da bi se v kaki vasi poročil, čeprav je prej seveda z velikimi stroški dosegel ločitev od ubežne žene, ki se je vrnila v mestni vrtinec. Kadar se vdovci poročijo, ni nobene slovesnosti in se navadno poroke opravljajo na skrivaj na vse zgodaj zjutraj ali celo ponoči. Brez posrednika ni poroke. Posredoval-

ske posle opravljajo z velikim uspehom stare žene ob raznih cerkvenih slavnostih in romanjih. Uspešni posredniki pri kupovanju in prodajanju nevest pa so tudi lastni hanov — gostilin in prenočišč. Posredniki vedo natančno, katera rodbina ima na razpolago nevesto in katera bi rada poročila svojega sina. V posebni evidenci imajo tudi vse vdovec in zaradi njih imajo svoje poslovne zveze tudi po okoliških vaseh in v mestih. Mnogi posredovalci vršijo svoj posel solidno, čeprav hoče vsak pri kupčiji dobiti čim večjo nagrado. So pa, kakor v vsaki trgovini, tudi pri tej nepošteni posredniki in agentje, ki neusmiljeno izkoriščajo. Med žrtvami prednjačijo seveda vdovci. Dogajajo se grde sleparije. Zgodi se, da se mož dogovori s svojo ženo, kako bi oleparila vdovca, ki si na vse kriplje prizadeva, da bi našel nevesto. Žena sama ali pa po svojem zaupniku namigne vdovcu, da je svojega moža zapustila in da je tudi že uvedena ločitev zakona. Pri tem mu da razumeti, da bi ga takoj vzela, a da je treba njenemu možu nekaj plačati, da ne bi delal težav pri ločitvi zakona. Vdovec ves vesel plača, potem pa se izkaže, da je vse skupaj laž.

Najhušje se godi muslimanskim ženinom. Tega so krivi starinski običaji. Muslimanski mladenič pred poroko sploh ne vidi svoje izvoljenke. Če sploh kdaj z njo govori, je zastrta z gostimi zagrinjali. Posrednik, ki je vse uredil, je ženinu sicer pripovedoval, da bo dobil lepo mlado nevesto, po poroki pa se iz gostih zagrinjal izmota—stara baba. Potem so seveda tožbe pri šeriatškem sodišču, izvede se ločitev zakona, a vse skupaj mora drago plačati opeharjeni ženini. Pri kupčijah z nevestami imajo sploh

vedno največje izdatke ženini in njihove rodbine. Po sklenjeni pogodbi mora prineesti nevesta v hišo vso opremo za sebe ter darove za ženinove starše in sorodnike. To vse pa njeni roditelji prav lahko nabavijo s tem, kar je ženin plačal za nevestino odkupnino, dočim mora ženini nositi tudi stroške svatovščine in poroke. Po poroki pa se ponekod gosti vsa vsa.

Samopomoč

Iz vseh teh zagat si skušajo polagoma pomagati mladeniči in vdovci. Oni, ki hočijo na dnino daleč od doma, se vedno manj brigajo za stare običaje ter si sami brez posrednikov in proti volji staršev iščejo neveste. Tudi muslimani delajo tako in baš prevare pri kupčijah z nevestami so jih pripravile do tega, da se vedno bolj navdušujejo za reforme, ki jih je izvedel Kemal paša v Turčiji.

Mladi ženini in vdovci pa imajo pri svoji akciji samopomoči tudi dobre in povrh še počtne pomočnike med Dalmatinci in Ličani, ki so kolonizirani v okolici Prilepa. Dalmatinski kolonisti imajo navado, da vsako jesen obiščejo svoje domače kraje. Tam je deklet in vdov na izbiro in kolonisti, ki dobro poznajo stisko mladeničev in vdovcev na srbskem jugu, mnogokrat brez nagrade iz same dobrotljivosti posredujejo pri sklepanju srečnih zakonov med južno-srbskimi mladeniči in dekletii iz Dalmacije in Like. Hvalevrednega posredovanja so se lotili, ker jim pač ne gre v glavo, zakaj bi moralo biti v enem kraju toliko žena, da se jih človek komaj otepa, dočim v drugi pokrajini dober gospodar ne more najti družice in pomočnice, pa če bi jo iskal okrog s krvavo glavno.

Domače vesti

*** 75 let univ. prof. dr. Arturja Gavazija.** V Zagrebu je te dni proslavil 75 let svojega življenja nestor hrvatskih geografov upok. univ. prof. dr. A. Gavazija. Po vojni je bil dr. Gavazija, po rodu iz Splita, sedem let profesor na ljubljanski univerzi in je vzgojil vrsto geografov, ki zavzemajo zdaj vidna mesta na srednjih solah in univerzi. Organiziral je meteorološko službo in dvignil našo postojano omrežje med prve v državi. Učenec velikega geografa Pencka, geologa Suessa in klimatologa Hahna je napisal celo vrsto razprav s področja hrvatske geografije. Prepotoval je vse kršne kraje Dalmacije, Istre, Črne gore, severne Albanije, del Alp, severno Italijo, Francosko, Švico, Madžarsko in Avstrijo. Sodelavec cele vrste revij in zbornikov doma in v inozemstvu je častni član geografskih društev v Beogradu, Pragi in Berlinu. Za 70 letnico je izdal v založbi Matice Hrvatske »Severno Evropo«. Pokojni dr. Cvijić je bil v Beogradu nekaj časa njegov učenec. Rojen v italijanski obitelji je dr. Gavazija živ primer hrvatske asimilacijske sile moči, ki je bil veskoneznet hrvatski rodoljub. Številni učenci in znanci iz Slovenije čestitajo svivolasemu profesorju k jubileju.

Da!

ZOPET NOVOSTI
ZA DAMO IN GOSPODA

MANUFAKTURA **Souvan**

* Zasluge spominu koroškega pevca pok. Miheja Habiba. V Zašavju živeči koroški Slovenci in prijatelji tužnega Korolana privede jutrnjo nedeljo v Trbovljah komemoracijo za pokojnim pevcom-mučenikom Mihejem Habibom, ki je bil dne 13. septembra leto, domov grede s slovenske pevke priveditve na cesti pri Škofjicah ob Vrškem jezuru od dveh nemškutarških renegatov iz zasede napaden in na zverinski način ubit. Maša-zadušnica za pokojnim Mihejem bo ob 8. zjutraj v trboveljski farni cerkvi, ob 9. pa bo v narodni šoli v Trbovljah svečana komemoracija. Pevski zbor bo zapel Mihejevo najljubšo: »Pojdimo v Škofje, ki jo je tisti dan poslednji pel, preden so ga ubili. Nato bo imel zastopnik koroških Slovencev primeren žalni govor, ki ga bo zaključila naša slovenska koroška himna: »Nimam bez jezara. Vabijo se organizacije in prijatelji koroških Slovencev in tužne naše Koroške, da v največjem številu počaste spomin našega rojaka in brata, našega pevca-mučenika Miheja Habiba, katerega tragična smrt nas bo vedno spominjala na trpljenje našega ljudstva na Koroškem.

Galopne in kasaške dirke priredil Kolo Jahačev in vozačev v zvezci z Jezdnim odeskem Ljubljanskega Sokola dne 18. oktobra na vojaškem vežbališču, Fužine pri Ljubljani. — Začetek ob 14. uri.

* Zapihal je topli jug. Ze nekaj dni se veselimo podnevi sončnih, skoro povsem jasnih dni, s hladnimi nočmi temperaturami in jutranji megli v dolinah. Iz Spanije je segel k nam gospodar lepega vremena, visok anticiklon. Z Jadrana se je umaknila dalje na vzhod preko Grške vlažna depresija. Visok zračni pritisk vedrega vremena se je s tem razširil in obeta še nekaj lepih dni. Evropa je razdeljena na dva dela, z oblačnim, deževnim vremenom na severu, po večini jasnim na jugu. Preko Alp in našega kraškega grčevja je včeraj popoldne zapihal močan veter toplega sredozemskega zraka. Poetalo je topleje, zračni tlak je visoko porasel. Topli jug bo nazlo pobral sneg od običajne snežne meje v gorah skratka, dobil smo vreme, kakršno naj bi čim dalj časa ostalo.

* Tudi jesen je na Polzevem zelo lepa. To dobro vedo vsi izetniki, ki v vedno večjih množicah hodijo ob nedeljah na to že splošno znano in priljubljeno letošiče. Sneg je bil močno zatrpal cesto na Polzevo in pokolnil po okoliških gozdovih mnogo drevoja, a zdaj je čista že očistična, tako da lahko spet vozijo po nji avtomobili. Krašen je razdelil s Polzevega po Dolenjskem zlasti zdaj, ko rumeni listja. Ker je hrib obrnjen proti severu, se je sneg na njem še obdržal, dočim ga daleč tja doli proti Dolenjski razen Kuma nikjer ne vidiš več. Na Polzevem so se pred štirimi dnevi čemučali po trdem snegu, ki mu pravijo smučarji belon. zdaj je pa svedra solnce sneg že močno natelo in še nekaj lepih dni, pa ga ne bo več.

Pri motnjah v prebavi, napihnjenosti, vzpehanju in zgagi, povzročeni po trdi stolici, je najbolje vzeti zvečer pol čaše naravne Franz-Josefove grenčice in zjutraj na tešč zelodec isto količino. Prava Franz-Josefova voda se je vedno izkazala za popolnoma zanesljivo sredstvo za iztrebljanje črevesja.

* Poplave v Črni gori. Ze nekajkrat je »Jutro« poročalo, kako naraščajo v Črni gori vse reke, razen Tare, najbolj pa Skadersko jezero, od koder se voda ne more odtekati v reko Bojano zaradi njenega prenzikoga korita. V podgoriskem srezu so izlivi iz rek in Skaderskega jezera že pred dnevi poplavlji 6 vasi in se je moralo iz kakih 250 domačij izseliti prebivalstvo v druge kraje. Zdjaj pa se je poplava razširila tudi na področje sreza Nikšića in je pod vodo že 11 vasi.

* Za masazo DIANA.
* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobijeno perilo v najlepšo izdelavo.

* Diplomiran je bil na filozofski fakulteti ljubljanske univerze iz botanike in zoologije g. Miroslav Zei iz Maribora, Cestitamo!

* S srebrno medaljo za vestno službovanje so bili odlikovani mornariški naredniki: Svetlin Mirko, Bester Maks, Tomšič Vlado, Bizjak Renato in Blažević Ervin. vsi na službi v strojniški šoli mornarice v Boki Kotorski.

* V višjo pedagoško šolo v Zagrebu se lahko prijavijo učitelji in učiteljice, ki so v aktivni državni službi, izjemoma tudi oni z zasebnih narodnih ali meščanskih sol. V državni službi ohranijo polno plačo in ostale dohodke, največ za dobo dveh let. Ni pa dovoljeno, prošiti istovrstno za sprejem v zagrebško in beograjsko višjo pedagoško šolo. Vpisani tudi ne morejo biti istočasno na univerzi. Prošnje je treba poslati rektoratu višje pedagoške šole do 25. oktobra z vsemi potrebnimi prilogami. O sprejemu bodo službeno obveščeni.

* Abiturientom II. drž. gimnazije v Ljubljani (Poljane) iz leta 1911. Ob koncu oktobra ali v začetku novembra priredimo prijateljski sestanek v spomin na 25letnico mature. Prisrčno vabljene tudi tovariši iz tedanjega 8. razreda, ki so pa pred maturo zapustili ta zavod. Udeležbo in želje izvolite sporočiti na naslov: R. Jug. Ljubljana, Miklošičeva 30-I.

* Okrožni prosvetni odbor ZKD v Radovljici priredi danes ob 20. predavanje: »Avtorsko pravno«. Predaval bo predavatelj ZKD pravnik g. Artnak France.
* Zadnja pot g. Franca Pirca. Iz Tržiča nam poročajo: V sredo smo pokopali v Tržiču dolgoletnega uradnika predilnice Glanzmann-Gassner g. Franca Pirca. Ves Tržič ga je prišel kropit, ko je ležal sredi številnih vencev in šopkov. Tržičani so pokazali, kako so ljubili in spoštovali nesebičnega in vestnega moža, ki je bil res vreden vsega spoštovanja. Krasen pogreb ob najlepšem vremenu je bil zadnji dokaz njegove priljubljenosti številni sorodniki in znanci so prišli od vseh strani, zlasti je bilo mnogo njegovih rojakov iz Kroke in sorodnikov iz Rateč. Na zadnji poti ga je spremljala tržička godba, pevci Bralnega društva, deputacije društev z zastavami. Pogreba so se udeležili skoro vsi uradniki tržičke predilnice, mnogo delavcev in številni meščani. Firmo Glanzmann-Gassner sta zastopala gg. inž. Sugg in Leo Gassner. Sonce se je že poslavljalo, ko smo se na pokopališču poslovili od dragega pokojnika. Na lepem tržičkem pokopališču je bila množica ljudi, ko so ob ganljivem petju pevcev in žalostinkah godbe spustili krsto v grob, ves s cvetjem okrašen. Počivaj mirno, blaga duša!

* Smrt zaslužnega ruskega gledališkega umetnika. V Sarajevu je umrl v starosti 80 let dolgoletni režiser sarajevskega gledališča Aleksander Sibirjakov, ki se je kot režiser udeleževal tudi na zagrebškem, beograjskem in osijškem gledališču. Doma je bil iz Kijeva in se je že mlad po dovršenih visokošolskih studijah posvetil gledališki umetnosti. V Odesi je imel lastno gledališče, ki je delovalo do revolucije. Med revolucijo je odpotoval v Italijo, od tam pa je skozi Bolgarijo prišel v Jugoslavijo. Kot član sarajevskega narodnega gledališča je bil lani upokojen.

* Mnogo pomembnih dogodkov minulega leta si že skoro pozabil. Kronika v slikah v Vodnikovi pratiki za leto 1937. ti jih bo spet poklicala v spomin, da bodo svečano zaživele v Tebi. Pazi pa, da ne boš prepoznen s prijavo. Vodnikovih knjig vsako leto zmanjka že prvi teden po izidu, in ta teden bo letos prvi teden v novembru!

* Gledališki odsek Sokola Ruše vprizori jutri ob 20. uri Frankovo veseloigro v treh dejanjih: »Vihar v kozarcu«. V vlogi branjevske gospe Skorec gostuje gospa Stefa Dragutinovičeva, katera je z vlogo lani na mariborskem odru proslavila 35 letnico svojega odrskega delovanja. Ruški igralci upajo, da bodo Rušani in okoličani do zadnjega kottiča napolnili dvorano tem jim s tem dali novih spodbud za njih požrtvovalno delo.

Matineja Z.K.D.
Najmočnejši film francoske produkcije: Film svetovne vojne in zračnih borb.
L'EQUIPAGE
Tovariši v življenju in smrti.
V soboto 17. okt. ob 14.15 uri pop. in v nedeljo 18. okt. ob 10.30 uri pop. v ELITNEM KINU MATICI.
Cene sedežev Din 3.50 in 5.50

* Nesreča na morju. Blizu Novega je nastal požar na motorni ladji »Velebit«, ki je vozila nafto za centralno ribarsko zadrugo v Crikvenici. Ladja je plula iz Splita in ko je prispela blizu Novega, so se iz njenega skladišča dvignili visoki plameni. Na gašenje ni bilo mogoče niti misliti in je ladja z vso naglico krenila proti kopnemu, da se je lahko še pravočasno rešila vsa posadka. Na ladji je bilo 30 sodov nafta, škoda pa je še večja zaradi tega, ker je bila od ognja uničena ladja prenziklo zavarovana.

* Volkovi so vdrli v džamijo. V dvorišče Jaja-pašine džamije v Skoplju so vdrli volkovi ter zaklali čuvaju muslimanskega svetišča štiri ovce. Čuvaj in njegovi ljudje so ubili enega volka, ki se je tako nažrl, da ni mogel preskočiti nizkega obzidja. V najbližnji okolici Skoplja je volkove prignala zgodnja zima. Preden so volkovi vdrli na dvorišče džamije, so se v večji tolpi pojavili na neki pristavi pri Kiseli vodi.

* V Ratečah na Gorenjskem bo v nedeljo 18. t. m. žegnanje in semenj. Snega je 20 cm. Smučarji izrabite priliko. Veljajo nedeljski vozni listki.

* Kokoši pozimi ne nešejo. In vendar si vsi želimo zimskih jajc. Da nam bodo kokoši tudi pozimi pridno nešle, jih moramo pravilno krmiti, to se pravi, dati jim moramo dovolj beljakovinskih snovi v tej ali oni obliki. V navadnih krmilih najbolj manjkuje te najvažnejše redine snovi. Ako jih kokoši pozimi ne dobe dovolj, ne nešo

Tečaji fiziološke (zdravstvene) telovadbe

Za ohranitev in okrepitev zdravja
Za izboljšanje telesnih pomanjkljivosti
Za pridobitev pogojev za telesno delo

Za dame — gospode — otroke

Tečaji se vrše vsak torek, četrtek in soboto od 6. ure zvečer dalje v telovadnici dr. učiteljske šole, Resljeva cesta (vhod pri ženskem učiteljsku).

Prijave od četrta, 14. tm. dalje istotam.

jaje. Kdor tedaj hoče, da mu bodo kokoši pridno nešle tudi pozimi, naj dodaja k običajni krmji dovolj beljakovin, ki jih ima v veliki meri poeni doma. V zadnji številki »Zivalec« najde perutinar vsa potrebna tozadevna navodila in vsakdo, ki se bo po njih ravnal, bo imel dovolj zimskih jajc za domačo uporabo, pa tudi za prodajo. Tudi v času mnenja ali prepranja kokoši nič ne nešejo. Ako tedaj hočemo, da se perutina pravočasno preperj in vstopi že popolnoma operjena v hladno jesensko dobo, jo moramo pravilno krmiti. Kako in s čim bomo krmili naše čopke v času mnenja ali goljenja, nam podrobno opisuje pišec v zadnji številki »Zivalec«, ki je izšla pred nekaj dnevi. Ne samo perutinarji, ampak tudi rejci doma kunccev, golobarji in kozjereji ter pčljarji bodo našli potrebna navodila v »Zivalec«. Vsakemu resnemu rejcu list toplo priporočamo, saj je tudi največji strokovni list. Stane letno samo 20 din in se naroča v Ljubljani, Cesta v Mestni log št. 15.

* Novim radijskim naročnikom. Spročite se danes vsaj naslov na upravo radijske revije »NAS VAL«. Ljubljana, Knafljeva ul. 5, ki vam dostavi brezplačno na ogled en izvod revije. »NAS VAL« prinaša poleg stalne programske priloge na 32 straneh s točnimi in pregledno urejenimi programi vseh domačih in inozemskih oddajnih postaj na kratkih, srednjih in dolgih valovih še važne in pestro ilustrirane prispevke iz radijskega, gledališkega in filmskega sveta. Dalje ima vsaka številka »Našega vala« operno prilogo, s točno, za radijske poslušalce prirejeno, vsebino oper, ki jih prinaša domače ali inozemske oddajne postaje. Posebna zanimivost pa je razprava dr. Waldemarja Wasielewskega »Telepatija in jasnovidstvo«, ki jo prinaša »NAS VAL« v nadaljevanjih. Druge stalne rubrike v »Našem val« so: Radijski kottiček s slikami važnejših radijskih sodelavcev, Izza kulise oper in drame s slikami iz naših gledališč. Kaj se izve iz filmskih ateljejev s slikami iz filmskega sveta. Foto-kottiček, zabavni in literarni prispevki. »NAS VAL« je najcenejša in najboljša tedenska revija za radio, gledališče in film. Mesečna naročnina znaša Din 12.

Iz Ljubljane

— V prošlavo 80-letnice višjega šolskega nadzornika g. Gabrška. V četrtek je pri »Novem svetu« upokojeno učiteljstvo proslavilo ta v človeškem življenju redek jubilej. Zbralo se je do 50 slavljencev stanovskih tovarišev, med njimi tudi nekaj njegovih učencev iz ljudske in učiteljske šole. Bilo je izrečenih več čestitk, za katere se je jubilat ginjen zahvalil, poudarjajoč važnost učiteljskega stanu za prosveto in napredek naroda. Prejel je dokaj pisemenih čestitk, posebno laskavo pa od Slovenske šolske Maticе, katera ga je zaradi zaslug, ki si jih je pridobil za to šolsko kulturno organizacijo, že pred letom imenovala za častnega člana. V članku o jubileju g. Gabrška je bilo pomotoma navedeno, da je obiskoval osnovno šolo v Domžalah namesto v Mengšu.

— Odkritje nagrobnika dr. Janžetu Novaku bo jutri ob pol 11. na njegovem grobu v Notranjih gorah. Preporodovci in vsi ostali, ki se udeležijo odkritja, se odpeljejo zjutraj ob 8. izpred neboštinka z avtobusom, odnosno ob 10. z vlakom. Povratek z vlakom ob 13.07 ali z avtobusom po dogovoru. Hladen obod bo pripravil v Notranjih gorah. Vabila Staršinske organizacije »Preporodac« so razposlana. Ker ni bilo možno dobiti naslovov vseh Preporodovcev in Janžetovih prijateljev in znancev je Preporodovskega kroga, prosi S.O.P. vse, ki morda niso prejeli vabila, da smatrajo današnjo objavo za vabilo in se gotovo udeležijo jutrišnje pietetne svečanosti.

— Nabiralni dan pod geslom »Za zdravje otroka«, ki ga prireja društvo Ašena v jeseni že dolgo vrsto let v korist svojih socialnih ustanov, se bo vršil danes popoldne in jutri v nedeljo popoldne. Prosimo cenjeno občinstvo, da odda požrtvovalnim nabiralčkam svoj dar s pravnim razumevanjem. Vemo, da je mnogo godrnjačev in zabavljačev, ki odklanjajo z neprimernimi opazkami pobiranje sredstev na ulici in želijo s tem narodno delavko! Nimamo v mislih onih, ki si resnično ne morejo odtrgati najskromnejšega beliča, ker so podpore sami potrebni, vsaj se običajno najdostojnejše opravilijo z obžalovanjem, da res ne morejo podpreti. Nabiralke bi lahko napisale celo študijo o naši družbi po vtiših ob tej priliki. Imamo gospodo, ki iz načelnega stališča odkloni pomoč na ulici, toda od te gospode tudi po položnici ustanove iz njihovega lastnega nagiba običajno ničesar ne prejmejo. Po drugih mestih pristopajo pasanti sami k nabiralni mizi, da oddajo svoj obulus, avtomobilisti ustavljajo svoje vozove, da se odkupijo. Nabiralčkam se pridružuje v pomoč visokošolska mladina, dobrohotno občinstvo, pri nas imajo na ta dan pasanti nekako izogibovalno hojo v loku mimo nabiralnih miz, večina je brez denarnic, mudi se ji neznanu kam, skratka polno izgovor. Nabiralke bi bile hvaležne vsakomur, ki bi jim znal nasvetovati, na kakšen lažji način bi lahko zbrale sredstva za svoje delo. Prosimo, uvažujte težko delo narodne delavke in oddajte, če tudi najskromnejši dar. Naši računski so jasni in javni, vse delo vršimo za blagor splošnosti.

— JNAK Edinstvo. V sredo 21. t. m. bo tretji redni občni zbor ob 8. zvečer v klubovem lokalu (Arena Narodnega doma). Pozivamo članstvo k obilni udeležbi. Upravni odbor.

— Važno opozorilo! Mešno poglavarstvo opozarja, da so upravičeni pobirali prostovoljno socialno davčino na sobe in uslužbenec samo pooblaščenici, ki imajo s seboj posebne legitimacije. Za vsako plačilo mora nabiralec dati uradno potrdilo. Nikdo naj ne izročita denarja, ne da bi zahteval potrdilo, ki mora imeti uradno štampiljko. Mešno poglavarstvo opozarja, da socialni urad nikogar ni telefonično opozoril, da bo pošlal k njemu nabiralec in tega ludi v bodoče ne bo delal. Ako bi prišel kdo po denar in ne imel uradne legitimacije in uradnih potrdil, naj ga stranka takoj izroči stražniku.

— V carstvu lutk. (K današnji premieri filma v Elitnem kinu Matiči). Ljubljanska filmska publika bo spet enkrat imela priliko, da se bo zabavala in nasmejala do solz. Opereta »V carstvu lutk«, izdelana po glasbenih motivih dr. R. Benatzkyjevega baleta »Punčka« (Puppenfee), ji bo nudila dovojni prilike. Ta film, ki je bil predvajan na Dunaju in Gradeu pod naslovom »Das Lied aus Steiermark«, drugod po svetu pa pod imenom »Wien ist verrückt«, je nedvomno najboljši operetni »šlager« letošnje sezone. To jamčijo imena igralcev: Magda Schneiderjeva Wolfgang Albach Retty, Paul Hörbiger, Lizzi Holzschuh, Rudolf Carl in priljubljena Adela Sandrockova. Tudi vsebina filma je polna dovtipov in komičnih zapletljivajev, da publika od smeha ne pride do nura. Prijetna melodična glasba skladatelja Benatzkega, ki je za ta film nalašč spesnil in skomponiral dva šlagerja, pripomore seveda mnogo k uspehu. O vsebini filma ne kaže kaj preveč izdati. Večji del filma se godi na Dunaju in to pred svetovno vojno, v tistih časih, ko je bil še tam doma znani pristni humor. Ljubljanci, ki hočejo torej žrtvovati nekaj veseljih uric za svoje razvedritve, naj si danes ogledajo v kinu Matiči filmsko opereto »V carstvu lutk« in naj povabijo k tej zabavi še vse svoje prijatelje in znance.

— Telovadni tečaji za vse. Kakor življenje od današnjega človeka zahteva izredno odpornost in jakosti, prav tako človek sam stremi za popolnostjo telesa in duha, kajti krepkemu in zdravemu pripada več življenja. Sprostitve telesa in duha, pridobitev telesnih sposobnosti in vzgoja duševnih vrlin bodi osnovna zahteva vseh, ki od telesne vzgoje pričakujejo in iščejo uspehov. A kljub vsej razširjenosti telovadbe in sporta v sedanjem času je še vedno mnogo otrok in odraslih, ki so potrebni in bi bili radi deležni telesne vzgoje, pa jim iz raznih razlogov za to manjka prave priliko. Enega lahko zadržuje od tega njegov osebni značaj, njegov poklic ali drugi stvarni razlogi, drugega pa mogoče posebnosti njegovega organizma. Vsi ti potrebni in prijatelji metodne in moderne telovadbe bodo našli za sebe primerno telesno vzgojo v tečajih individualne, fiziološke telovadbe, katere vodi priznani strokovnjak in pedagog, gimnazijski telovadni učitelj g. Kozak Josip. Nadzorstvo nad tečajem je poverjeno drž. higijenskemu zavodu v Ljubljani. Vsem, ki se zanimajo za te tečaje, sporočamo, da se vrši vpis v tečaje: Za otroke (dečke in deklice) v ponedeljek in petek od 2. do 4. popoldne v telovadnici na realki v Vegovi ul. Za odrasle (dame in gospode) v torek, četrtek in soboto od 6 ure zvečer dalje v telovadnici na učiteljski na Resljevi cesti. Letotam se bodo tečaji te dni že pričeli ob navedenih urah, zato pospešite s prijavi.

— Nadaljevalni tečaj esperantista za vse esperantiste iz Ljubljane bo otvoril »Klub esperantistov v Ljubljani« v ponedeljek 19. t. m. ob 20. uri. Tečaj se bo vršil enkrat tedensko po poldrugo uro v klubovem lokalu na Cankarjevem nabrežju 7/I. Zglasite se zatorej zanesljivo v ponedeljek v klubovem lokalu, kjer boste dobili vsa nadaljnja navodila in pojasnila.

— Večerni trgovaški tečaj na Christofovem učnem zavodu, Domobranska 15, se prične 19. t. m. Pouk vseh pisarniških poslov, knjigovodstva, korespondence, trgovinstva, stenografije, strojepisja nemščine itd. Šolnina 100 Din za vse predmete. Pojasnila vpisovanje dnevno tudi zvečer do 7. ure.

— Društvo »Soča« — matica vabi svoje članstvo in prijatelje na komemoracijo, ki se bo vršila drevi ob pol 21. v steklenem salonu restavracije »Zvezda« na Kongresnem trgu. Govorila Alojzija Urbančič: »Vsem našim mučenikom v spomin ob sedemletnici Gortanova smrti.« Pohonštilen obisk priporoča odbor. Jutri ob 11.15 bo pa žrtvam v spomin naša zadušnica v cerkvi sv. Cirila in Metoda na Tyrševi cesti (Sv. Krištof). Sočani in Taborjani, pridite vsi!

— Vabimo vse prijatelje in sodelavce na vinskotrgatev, ki jo priredi ljubljanski odbor Udruženja četnikov drevi ob 19. uri v gostilni Derenda (preje Mrak) na Cesti 29. oktobra, šte. 4. (Rimska cesta). Vstopnina prosta. Čisti dohodek je namenjen v dobrodelne svrhe.

— Drevi plesni večer-večba v Jenkovi šoli — Kazina. Vljubno vabljene, jutri nedeljski popoldanski ples s poukom. Posebne ure in informacije dnevno.

Iz Celja

— Blagoslovitev mestnega zavetišča. Jutri ob pol 10. bo v kapelici mestnega zavetišča v Medlogu maša, nato pa bo blagoslovitev mestnega zavetišča. Občinstvo je vabljeno, da se udeležijo te svečanosti.

— Društvo »Soča« obvešča vse svoje članе in prijatelje, da bo za sredo napovedani sestanek, ki je bil zaradi gostovanja ljubljanske opere odpovedan, nepreklicno v četrtek 22. t. m. ob 20. v društvenih prostorih v Narodnem domu. Na sestanku bodo poročali delegati o našem kongresu v Zagrebu. Ob tej priliki se bomo spomnili koroške plebiacita in smrti Vladimira Gortana. Za članstvo udeležba dolžnost, prijatelji vljubno vabljene.

— Interesanti za tečaj Ljudskega »seučilišča« o tehnikih govora (pravilno dihanje, pravilna artikulacija, izreka itd.) naj pridejo na sestanek, ki bo v sredo 21. t. m. ob 20. v risalnici meščanske šole, da se pogovore o razporedu vaj.

— Miniatura Knežkega kamna, ki jo je poklonil Klub koroških Slovencev svojemu častnemu članu in dobrotniku vladnemu svetniku g. Emilijanu Lileku od njegovi 85-letnici je razstavljena v izložbi tv. Stermecki.

— Uršulin »sejem. Pod imenom Uršulin sejem znani letni kramarski in živinski sejem bo v sredo 21. t. m. v Celju.

— Za dečka-Iunaka Ljubija Bartola iz Druge je izročila neimenovana gospa v podružnici »Jutrac« v Celju 50 Din. Posnemajal

KINO

Današnji sporedi

21-24

MATICA

Premiera! Operetni šlager sezone!
V CARSTVU LUTK
(Puppenfee)
MAGDA SCHNEIDER, WOLF ALBACH RETTY

22-21

UNION

Premiera! Brijuneta veselogra s klasičnim ljubavnim parom
LILJAN HARVEY, WILLY FRITSCH
NASMEH SREČE
(Glücksinder)

27-30

SLOGA

Komedija sijajnega humorja!
MEDENI TEDNI
ANY ONDRA - HANS SOHNER

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

— Na žalskem kolodvoru povzročila nevoljo potnikov dejstvo, da je v čakalnici II. razreda shranjenih mnogo rož, tako da se potniki komaj kretajo v tem prostoru. Nekateri potniki so se navadili, da hodijo v uradni prostor, ne pa k lini v prostoru za potnike. Pred tedni smo kritizirali, da se na postaji vedno pasejo kokoši, vendar pa tega nedostatka še vedno nišo odpravili. Pričakujemo v kratkem odstranitev navedenih nevsčnosti.

— Kino Union, Danes ob 18.30 komična opera »Fra Diavolo«, ob 16.30 in 20.30 veseli film »Ave Maria« in dve predigri.

KINO METROPOL. Danes ob 18.15 in 20.30 veselogra »UGRABLJENJE« in naj-novejši Merkurjev zvočni tehnik. Ob 16. uri MATINEJA »Neukrotljivi Mustang«.

— Društvene plesne vaje M. S. »SOČE« so se pričele 11. t. m. ter se bodo vršile, kakor običajno, vedno vsako nedeljo od 16. do 19. ure v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Poučuje član g. Persolja.

Iz Maribora

— 5000 Din za mariborski spomenik kralju Ujedinitelju je poklonila mariborska tvornica svilenih izdelkov Karl Thoma odboru za počastitev spomina blagopok. Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja v Mariboru.

— Smrt člana društva Jadran. Našega vrlega, za društvo kakor tudi za vse naše rojake navdse požrtvovalnega člana, pevca, igralca, prireditelja, odbornika in podpornika siromašnih, g. Alojzija Ivančiča ni več. Premlad in nenadno nas je zapustil ves še poln upov in nad. Združimo se v žalost z njegovo rodbino in spremimo ga na njegovi zadnji poti danes v soboto ob 15. na francišansko pokopališče na Pobrežju. Pevci se bodo s pesmijo, ki jo je ljubil, poslovili od svojega nepozabnega tovariša in prijatelja.

— Po 40 letih izgnan. 62 letni kovač Hribernik iz Marenberga je živel preko 40 let v Avstriji. Na stara leta so ga sedaj popolnoma izžrtanega izgnali Avstrijci v njegov rojstni kraj. Avstrijske obmejne oblasti so ga te dni predale na Radu našim obmejnim organom in bo zanj od sedaj naprej morala skrbeti marenberška občina.

— Mleka Kovačeva... Brezposelnemu tapetniškemu pomočniku, 24letnemu Alojziju Milavou, se je zahotelo cenenejšega in udobnega življenja. Iz ptujске okolice jo je priinjal v Maribor in se nastanil v Mlinski ulici v Mariboru. Njegova gospodinja je pridno skrbelo za točno in dobro hrano, ko je pa zahtevala od njega denar, se je izgovarjal, češ da še ni prejel plače. Gospodinja je bila primorana odsloviti ga, kakar je prebrisani Lojze menjal stanovanje in hrano, seveda na isti način kakor doslej. Po dveh mesecih se je policiji po številnih ovadbah vendarle posrečilo izslediti ga in ga spraviti na varno. Pred malim kazenskim senatom je bil večraj obsojen na 4 mesece strogega zapora ter na izgon iz Maribora in okolice za dobo 3 let.

Iz Kranja

— Nedeljska tombola. Vse priprave za veliko prireditve bodo danes zaključene. Zanimanje za tombolo dosegla vrhunec; povod ugibajo, kdo bo jutri srečni lastnik modernega avtomobila, kdo dobi motorno kolo. Opozarjamo, da je danes zadnji dan za nakup tablic po Din 4; jutri bodo po Din 5. Poslužite se polječne vozine. Pri odhodu zahtevajte nedeljske povratne karte. Vsi vlaki bodo jutri ojačeni! Tombola se vrši ob vsakem vremenu.

Vestnik ZKD

Gospode predavatelje, ki žele tudi v letošnji sezoni predavati pri članih Zveze kulturnih društev, prosimo, da nam javijo naslove svojih predavanj do 20. t. m. v svrhu sestave novega Seznama predavanj. Gospodom, ki so bili že v lanskem letu predavatelji, bomo razposlali posebno prijave pole, one gospode pa, ki bi se želele udeleževati kot predavatelji pri ZKD, pa še do sedaj niso bili prijavljeni, prosimo, da javijo svoja predavanja in točen naslov na Zvezo kulturnih društev v Ljubljani.

Vsem okrožnim odborom! Ker se je že začela nova sezona predavanj in drugega kulturnega dela, prosimo vse okrožne odbore, da napravijo tekom tega meseca podoben delovni načrt v smislu zaključkov nedeljske seje ter ga pošljejo najkasneje do konca tega meseca centrali v Ljubljano.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Gospodarstvo

Nov sistem zlate valute

Pred dnevi je prišlo med Zedinjenimi državami, Anglijo in Francijo k že obstoječemu valutnemu sporazumu do novega dodatnega sporazuma, ki se tiče tehničnega sodelovanja in izmenjave zlata. Medtem ko je bilo bistvo valutnega sporazuma, sklenjenega med tremi državami 26. septembra, v zagotovilo Anglije in Zedinjenih držav, da v primeru devalvacije franka ne bosta licitirali svojih valut navzdol in da se ustvarijo pogoji za likvidacijo valutne in gospodarske vojne, se novi sporazum nanaša na mnogo konkretnjša vprašanja. Po novem sporazumu bo finanška Federalna rezervna banka kot finančni agent Zedinjenih držav zamenjala ostali dve članici na njihovo zahtevo dolarje za zlato, in sicer po ceni 35 dolarjev za unčo čistega zlata s pribitkom 0,25% za stroške. Obratno se tudi ostali dve državi zavezujejo dovoliti izvoz zlata v ta namen.

Bistvena razlika v primeri s prejšnjim funkcioniranjem zlatih valut pa je v tem, da se bodo transakcije v zlatu vršile samo med valutnimi oblastmi treh držav, odnosno med valutnimi intervencijskimi odn. izravnalnimi fondy, tako da se uvaja nekaj kontroliran zlati transfer, ki bo olajšal tehnično intervencijo v korist vzdrževanja stabilnih odnosov med dolarjem, funtom in francoskim frankom. Vloga zlata v okviru zlatih valut se s tem omejuje na izravnavo saldov plačilnih bilanc s izvozom odnosno uvozom zlata.

Zlato se ne bo več oddajalo privatnikom

Pred vojno je igralo zlato v sistemu zlatih valut mnogo važnejšo vlogo, saj so zlatniki krožili v prometu in je vsakdo imel pravico za bankovec zahtevati kovani denar v zlatu. Bankovci v prometu so imeli predvsem namen olajšati denarne transakcije in so nadomeščali zlatnike zlasti pri večjih denarnih transakcijah. V Nemčiji so n. pr. šele nekaj let pred vojno uvedli bankovce po 10 mark in je takrat vladalo precejšnje nerazpoloženje proti tem bankovcem, ker so prej krožili v teh zneskih v prometu le zlatniki.

Po vojni se je v tem pogledu marsikaj spremenilo. Zlatniki so izginili iz dnevnega plačilnega prometa in države, ki so znova uvedle zlato valuto so zamenjavo bankovcev za zlato omejile le na večje količine običajnih komadov zlata v vrednosti okrog četrtilijona Din, medtem ko je bila izključena možnost zamenjave posameznih bankovcev za zlatnike in novčanične banke sploh niso bile dolžne za bankovec izdajati kovane zlatnike. Tudi naš zakon o denarju iz leta 1931. vsebuje le obvezo Narodne banke, da zamenja novčanične, bodisi za tuje devize ali pa za zlato šibke po partitnem tečaju, toda ne za manjše zneske nego 250.000 Din.

Kakor se zdj bodo sedanje valutne spremembe prinesle nov sistem zlate valute, ki bo še bolj omejil promet z zlatom in bodo novčanične banke odnosno valutni izravnalni fondy oddajali zlato le v medsebojnem prometu, tako da privatnik ne bo imel možnosti zahtevati, da se mu bankovec zamenja za zlato. Bistveno važna je tudi sprememba, da po novem dodatnem sporazumu med Ameriko, Anglijo in Francijo ne bodo mednarodni mehanizem zlatih valut opravljale več novčanične banke, temveč bodo ta mehanizem opravljal valutni izravnalni fondy kot državna valutna oblastva, zmedem ko je prej spadala k bistvu zlate valute neodvisnost od državnih oblastev in so ves mehanizem opravljale več ali manj samostojne novčanične banke. Ker je novi dodatni sporazum smatrat kot nekaj povratek k zlati valuti, zato predstavlja ta dodatni sporazum nov sistem funkcioniranja zlate valute in važen preokret v pojmovanju nalog zlate valute.

Valutni izravnalni fondy, ki so stopili na mesto novčaničnih banke, da v okviru zlate valute regulirajo tečaje, so bili prvotno namenjeni kot prehodne ustanove. Z novim sporazumom, ki kaže obrise verjetne končne ureditve valutnih odnosov, pa dobivajo ti valutni izravnalni fondy značaj trajnejših institucij. Seveda pa ne smemo prezreti, da je dodatni sporazum le korak h končni ureditvi valutnih odnosov, kajti ta dodatni sporazum lahko vsaka od teh držav odpove ali zahteva spremembo v 24 urah. Kakor se čuje predstavlja ta dobera nekako grožnja Angliji za primer da bi hotela korigirati sedanjo relacijo funta nasproti dolarju.

Točna vsebina dodatnega sporazuma ni znana. Iz Washingtona poročajo, da bodo Zedinj. države s svojimi ogromnimi zlatimi rezervami, ki znašajo 10,9 milijarde dolarjev in predstavljajo več nego polovico vseh monetarnih rezerv na svetu (ki se cenijo na 21,9 milijarde dolarjev) branile stabilnost dolarja in da bodo te rezerve ob enem tudi zasloba za stabilnost valut ostalih dveh držav. Značilno je, da so prodajna cena za zlato objavile le Zedinjene države. V poučenih krogih pa zatrjujejo, da je dogovorjena tudi prodajna cena, po kateri bosta valutna izravnalna fonda Anglije in Francije po potrebi oddajala zlato. Te relacije pa se držijo v tajnosti. Če pa so v resnici fiksirane, tedaj to pomeni, da se pripravlja definitivno vezanje teh treh valut na zlato.

Počasen povratek kapitala v Francijo

Praktičen pomen ima novi dodatni sporazum za povratek pobeglega kapitala v Francijo. Francoski kapital se je pred devalvacijo zatekel predvsem v Anglijo in Ameriko. Povratek tega kapitala pa bo izval potrebo izvoza zlata v Francijo, kakor je prej beg kapitala iz Francije povzročil odtok zlata iz Francije. Francoske zlate rezerve se v resnici že zopet dvigajo. Toda iz izkazov Francoske banke sedaj ni več točno razviden obseg tega gibanja, ker niso znani podatki o transakcijah stabilizacijskega fonda. Najnovejši izkaz Francoske banke, ki je bil objavljen v četrtek, zaznamuje povečanje zlatih rezerv Francoske banke za 5 milijard frankov. To je sicer velik znesek, vendar je vprašanje, koliko odpade tega na odtok zlata iz inozemstva. Angleška statistika namreč še ne kaže večjega odtoka zlata iz Anglije.

Od leta 1932. je znašal uvoz zlata Anglijo (po odbitku izvoza) ogromno vsoto 585 milijonov funtov (14,5 milijard Din). Od tega zlata je prišlo v tresorje Angleške banke 128 milijonov funtov, medtem ko

ni znano, kje se nahaja ostalih 407 milijonov funtov. Gotovo je, da je precejšen del tega zlata prevzel angleški devizni izravnalni fond in se ceni, da je fond prevzel za 200 milijonov funtov tega zlata. Ostalih 200 milijonov pa je deponiranih v Angliji kot last privatnikov. In prav v tem količini privatnega zlata je mnogo pobeglega iz Francije. V prvih dveh tednih po devalvaciji franka je znašal ipromet na londonskem trgu zlata okrog 25 milijonov funtov. Kakor se zdj je prišlo to zlato na trg iz privatne posesti francoskih kapitalistov, ki sedaj prodajajo zlato v zamenjavo za funte. Anglija pa je v teh dveh tednih izvozila le za 8,5 milijona funtov zlata in je od tega šlo največ v Ameriko. Iz vsega tega sklepajo, da povratek pobeglega kapitala v Francijo le počasi napreduje, in sicer pred vsem le zaradi tega, ker je Francija izdala uredbo za konfiskacijo dobičkov pri teh transakcijah, ki povratek sedaj hudo ovirajo. To nam potrjuje tudi primer Švice, kamor se naglo vrača prej pobegli kapital, ker Švica takih ukrepov ni napravila.

Gospodarske vesti

== 66% ljubljanskega obligacijskega posojila vpisanih. Tudi večeraj je vpisovanje 6% obligacijskega posojila mestne občine ljubljanske lepo napredovalo. Po rezultatih, doseženih pri Mestni hranilnici in pri ostalih vpisnih mestih, kolikor so že znani, je bilo doslej vpisanih 13,3 milijona Din, kar predstavlja dve tretjini ali 66% skupne dovoljene vsote 20 milijonov Din. To je prav lep uspeh spričo dejstva, da v soboto poteče šele teden, odkar je bil otvorjen vpis in je vpisni rok določen na mesec dni.

== Spor zaradi češkoslovaško-jugoslovenskega kliranga. Iz Prage poročajo, da je češkoslovaška vlada brez uspeha intervenirala pri našem praškem poslanstvu zaradi postopanja naše Narodne banke pri izplačilih iz češkoslovaškega-jugoslovenskega kliranga po devalvaciji češkoslovaške krone. Naša narodna banka trenutno ne izplačuje iz tega kliranga jugoslovenskim izvoznikom, ker noče priznati znanih predplačil, ki so jih izvršili v kliringu češkoslovaški uvozniki zadnje dni, preden so bila vplačila v kliringu zaradi devalvacije krone sistirana. Naša Narodna banka zastopa stališče, da teh vplačil po starem tečaju ne prizna, če blag 5. oktobra ni bilo iz Jugoslavije izvoženo v Češkoslovaško.

== Otvoritev novega zagrebškega velesejma. Danes bo ob 11 dopoldne svečana otvoritev zagrebškega velesejma na novo zgrajenem sejmišču ob Savski cesti. Otvoritev sejma se je, kakor znano, zavlekla zaradi stavke gradbenega delavstva. S posebnimi državnimi razstavami so na velesejnu zastopane Nemčija, Francija, Češkoslovaška in Južna Afrika.

== Dvig cen v Franciji. Francoski statistični urad objavlja indekse cen za 10. oktober, ki kažejo spremembe v cenah po izvršeni devalvaciji franka. Generalni indeks cen se je nasproti 5. septembra dvignil od 396 na 438, to je za 10,5%. Indeks cen domačih proizvodov od 443 na 479 (za 8,2%), indeks cen uvoznih predmetov od 310 na 363 (za 17,1%).

== Nazadovanje naših klirinskih terjatev v Nemčiji. Po najnovejšem izkazu Narodne banke je znašal saldo naših izvzračinskih terjatev v Nemčiji dne 15. oktobra 16,7 milijona mark. Prejšnji teden se je saldo nekoliko dvignil, sedaj pa je zopet za 0,2 milijona mark manjši, nego je bil pred 14 dnevi. Kakor znano, se je pred meseci držal ta saldo na višini okrog 21 milijonov mark, tako da se je v razmeroma kratkem času zmanjšal za 4,3 milijona mark ali za okrog 60 milijonov Din. Likvidacija našega klirinskega salda v Italiji polagoma napreduje in je znašal saldo 15. t. m. 37,6 milijona lir. V plačilnem prometu z Grčijo znaša saldo naših terjatev pri Grški banki 37,3 milijona Din, grško-jugoslovenskih kompenzacijskih bonov pa je v obtoku za 41,5 milijona drahem.

== Novi uradni tečaji za oktober. Glede na znatne valutne spremembe, ki so bile izvršene v zvezi z devalvacijami valut, je finančni minister predpisal za oktober naslednje nove uradne tečaje: 1 napoleonodor 290 Din, 1 zlata turska lira 330, 1 angleški funt 240, 1 ameriški dolar 43,50, 1 kanadski dolar 43,20, 1 nemška marka 14,50, 1 poljski zlot 8,20, 1 avstrijski šiling 8,50, 1 belga 7,35, 1 madžarski pengő 8,80, 1 brazilski milrajs 2,40, 1 egiptski funt 233, 1 urugvajski pezos 20, 1 argentinski pezos 12,40, 1 turska papirnata lira 34,70, 100 albanskih frankov 1410, 100 francoskih frankov 203, 100 švicarskih frankov 1000, 100 italijanskih lir 229, 100 holandskih goldinarjev 2310, 100 bolgarskih levov 47,50, 100 rumunskih lejev 35, 100 danskih kron 980, 100 švedskih kron 1135, 100 norveških kron 1108, 100 španskih pezet 400, 100 grških drahem 41, 100 češkoslovaških kron 152, 100 finskih mark 97, 100 letonskih latov 1110.

== Novi obračunski tečaji za državne papirje, ki se polagajo za kavcije. Finančni minister je izdal odlok, po katerem se bodo pri vseh državnih in samoupravnih ustanovah o priklji polaganja državnih obveznic za kavcije po borznih tečajih uporabljali naslednji obračunski tečaji: 2,5% državna renta za Vojno škodo 400 Din za 1000 Din nominala; 7% investicijsko posojilo 85 Din za 100 Din nominala; 4% agrarne obveznice 50 Din za 100 Din nominala; 6% begluške obveznice in delnatske agrarne obveznice 70 Din za 100 Din nominala; delnice PAB 250 Din za 500 Din nominala; 7% stabilizacijsko posojilo 85 francoskih frankov za 100 francoskih frankov nominala (frank je preračunati v dinarje po tečaju 2.2245).

== Dopolnilni tečaj za mizarsko risanje in notranjo arhitekturo. Od novembra do konca junija prih. leta priredi Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani nedeljski strokovni tečaj za izpopolnitev mizarskih mojstrov in pomočnikov, ki že obvladajo strokovno risanje. Tečaj se bo vršil v prostorih Tehniške srednje šole pod vodstvom strokovnjaka. Predmet tečaja bo razdelitev opreme za družinska stanovanja v danem tlorisu, ortogonadni in isometrični pogled opremljenega stanovanja in poedinih kosov pohištva, perspektiva poedinih kosov in celotnega interijera v različnih tehnikah, različne vrste stavbenega pohištva, slogovno pohištvo, risanje pohištva v naravni velikosti po predloženih slikah. Prijave za tečaj s točnim naslovom je poslati Zbornici za TOI v Ljubljani do najkasneje 23. oktobra t. l.

== Dobjave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. t. m. ponudbe za dobavo indigo-papirja, svinčnikov in pisarniških bučic strojni oddelek do 26. t. m. ponudbe za dobavo razne šarmolne opeke in gradbeni oddelek do 23. t. m. ponudbe za dobavo 10.000 kg ne-gašnega apna, mikrotelefonov, železa, pocinkane vodovodne cevi in kolena. Direkcija državnega rudnika v Kakmju sprejema do 22. t. m. ponudbe za dobavo olja za pod, tino-paste in žice za struganje. Direkcija državnega rudnika v Ugljevikju sprejema do 29. t. m. ponudbe za dobavo pogrnjal (dek). Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 28. t. m. ponudbe za dobavo skobelnega stroja, do 29. t. m. za dobavo kokosovih kocev in do 31. t. m. za dobavo abestnih plošč, surkanca, platna itd. Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 31. t. m. ponudbe za dobavo spiralnih svetrov.

== Licitacije. Dne 30. t. m. bo pri direkciji pomorskega prometa v Splitu ofertna licitacija za dobavo raznih barv za pomorske svetilnike. Dne 30. t. m. bo v pisarni štaba obmejne čete v Skoplju ofertna licitacija za dobavo 15.000 kg železne pocinkane telefonske žice. Dne 20. t. m. bo pri upravi vojno-tehniškega zavoda v Kragujevci ofertna licitacija za dobavo jese-novega in brezovega lesa, trofaznih elektromotorjev in univerzalnih malih motorjev. 30. t. m. pa za dobavo bakrene žice za izolacijo in telefonske žice.

== Licitacije. Dne 21. t. m. bo pri komandi podvodnega orožja v Kumboru ofertna licitacija za dobavo kljuk in žel. obročev. Dne 22. t. m. bo pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija za dobavo bolniških in zdravniških plaščev in 2. novembra za dobavo blazin in prtov. Dne 28. t. m. bo pri direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo raznega materiala.

Borze

16. oktobra
Na ljubljanski borzi se oficialni tečaji niso mnogo spremenili, le deviza London je nekoliko popustila. V privatnem kliringu je bilo za angleške funte povpraševanje po 237, avstrijski šilingi pa so bili zaključeni po 8,55. V zagrebškem privatnem kliringu je prišlo do prometa v angleških funtih po 236,76 (v Beogradu po 237,20), v avstrijskih šilingih po 8,4850 in v grških bonih po 31. Nemski klirinski čeki stanejo v Ljubljani 14,00, v Beogradu 13,9265 in v Zagrebu 14,02, odnosno za 15. november 13,65. Klirinske nakaznice v lirah so se v Zagrebu nudile po 3,20.

Na zagrebškem efektinem tržišču je bilo za Vojno škodo povpraševanje po 366 (v Beogradu promet 367,50 — 369). Tudi v ostalih državnih papirjih je bila tendenca mirna. Do prometa je prišlo samo v 8% Blairovem posojilu, najprej po 87,75, pozneje pa po 86, dočim se je ob sklepu borznega sestanka nudilo blago po 85 (v Beogradu promet po 85). Nekoliko so tudi popustile delnice PAB in delnice Trboveljske. Promet pa je bil v delnicah Gutmann po 60.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2330,16 — 2344,76, Berlin 1740,53 — 1754,41, Bruselj 729,70 — 734,76, Curih 296,45 — 1003,52, London 213,28 — 215,34, Newyork 4303,51 — 4339,83, Pariz 201,97 — 203,41, Praga 153,44 — 154,54, Trst 227,44 — 230,52.
Curih. Beograd 10, Pariz 20,27, London 21,2925, Newyork 435, Bruselj 732,50, Milan 22,90, Amsterdam 233,75, Berlin 174,75, Dunaj 72,50, Stockholm 109,80, Oslo 107, København 95,0750, Praga 15,40, Varšava 82, Budimpešta 85,75, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote. Vojna škoda 366 den., nov. — dec. 363 den., 4% agrarne 48 den., 6% begluške 68 den., 7% invest. 82,50 den., 8% Blair 84,50 — 85. Delnice: PAB 190 — 202, Trboveljska 170 — 180, Šečerana Osijek 170 den., Gutman 60 — 70.
Beograd. Vojna škoda 368,50 — 370 (367,50 — 369), 6% begluške 68,50 — 68,75, 7% invest. 84,00 den., 7% stabiliz. 83 bl., 7% Drž. hip. banka 90 bl. (90), 7% Blair 75 — 75,75, 8% Blair 84,50 — 85 (85), Narodne banka 6900 — 7050, PAB 190,50 — 193,50 (191 — 194).

Blagovna tržišča

2170
+ Chicago, 16. oktobra. Začetni tečaji: Pšenica: za dec. 115,75, za maj 114,375, za julij 109; koruza: za dec. 94,625, za maj 89,75.

+ Novosadska blagovna borza (16. t. m.). Tendence mirna. Pšenica (vse 78 kg): baška in banatska 156 — 160; sremska in slavonska 158 — 160; baška ladja Tisa in Begej 169 — 171; sremska ladja Sava 166 — 168. Ječmen: baški, sremski, 64 kg 102 — 105. Oves: baški, sremski in slavonski 95 — 97,50. Rž: baška 110 — 112. Koruza: baška in sremska 102 — 104, banatska 100 — 102. Moka: baška, sremska, slav., banalska »02« in »04g« 242,50 — 257,50; »2« 222,50 — 237,50; »5« 202,50 — 217,50; »8« 182,50 — 192,50; »7« 147,50 — 157,50; »8« 105 — 110. Otrobi: baški, sremski 78 — 85. Fižol: baški in sremski brez vreče 160,50 — 162; baški beli z vrečami 170 — 172,50.

+ Budimpeštanska termiska borza (16. oktobra). Tendence slaba. Koruza: za maj 11,25 — 11,28.
ROMBA2
+ Liverpool, 15. oktobra. Tendence mirna. Zaključni tečaji: za okt. 6,72 (prejšnji dan 6,75), za dec. 6,72 (6,74).
+ Newyork, 15. oktobra. Tendence nenotna. Zaključni tečaji: za okt. 11,86 (12,04), za dec. 11,96 (12,00).

Celjski mestni svet

Stanje mestne blagajne — Pocenitev električnega toka v reklamne svrhe — Podaljšanje vodovoda na hribu sv. Jožefa — Betoniranje hodnika za pešce ob Mariborski cesti — Pravlilnik za oddajo Mestnega gledališča — Dva nova policijska agenta

Celje, 16. oktobra

Celjski mestni svet je imel v četrtek zvečer redno sejo. Zupan je poročal o stanju mestne blagajne dne 1. oktobra. Dohodkov je bilo 9.484.773,08 Din, izdatkov 9.342.684,88 Din, prebitek je znašal torej 142.088,20 Din. Občina je 1. oktobra poravnala vse predpisane anuitete v znesku 1.142.787,76 Din. Ureditev ceste v Košmici od Čačka do Rakuscheve lovške kočje bo sprejeta v program javnih del za brezposelnice. Notranje ministarstvo je nakazalo mestni občini prispevek v znesku 80.000 Din za vzdrževanje mestne policije in 20.000 Din za vzdrževanje službenih prostorov sreskega načelstva, banska uprava pa 6.287 Din za meščansko šolo za drugo četrletje ter 3000 Din za vzdrževanje javne šolske kuhinje in dnevnega zavetišča.

Finančni odbor. Mestni svet je dovolil podporo: slovenskim koroškim dijakom 500 Din, TK Skali za gradnjo kočje na Raduhi 200 Din, Godbenemu društvu poštnih nameščencev 200 Din, gasilskim četam v Gaberju, na Babnem in Lopati preostanek iz okoliškega proračuna za l. 1935/36 skupno 7250 Din, Klubu slov. kolesarjev v Celju 200 Din. Prošnja celjskega pododbora Udruženja poštnih uslužbencev za znižanje cen v mestnem parnem in kadnem kopalnišču za člane je bila zaenkrat odklonjena in se bo upoštevala, ko bo zgrajeno novo kopalnišče v Delavskem azilu. Za gradnjo Delavskega azila je prejela občina brezobrestno posojilo v znesku dveh milijonov dinarjev. Ko bodo urejene vse formalnosti, bodo začeli poslopje takoj graditi. Občina ne bo preskrbela nove opravre za dvorano na okrožnem sodišču, ker se je vprašanje gradnje justične palače premaknilo z mrtve točke. Mestna občina bo z javno bolnico mesečno za nazaj obračunavala uvoznino za pošiljke. Bolnica se oprosti uvoznine na živila, ki jih dobavi neposredno od kmetovalcev za prehrano osebja in bolnikov. Najemna pogodba z g. Batičem za prostore mestnega parnega in kadnega kopalnišča se podaljša do 1. julija 1937.

Gospodarski odbor. Za popravilo mizejskega poslopja bi bilo potrebnih 12.344 Din, občina pa bo za sedaj izvršila samo najnujnejša popravila, ki so proračunana na 1396 Din. Ge. Olgi Horvatovi se proda parcela poleg javnega skladišča po 158 Din kvadratni meter. Zemljišče, ki ga je občina pridobila pri regulaciji Sušnice, se proda v arondacijske svrhe g. Kukovcu po 20 in 30 Din, g. Kirbišu pa po 30 Din kvadratni meter.

Mestna elektrarna in vodovod. Falska elektrarna se je pritožila na upravno sodišče proti sklepu mestnega sveta glede priključitve Celja na električno omrežje KDE. Upravno sodišče je pritožbo zavrnilo. Tok za električno reklamo trgovskih obratov, čigar storilnost znaša nad 250 wattov in ki se rabi tudi izven normalnega trgovskega poslovnega časa, se pocieni tako, da se račun na vsakih začelih 100 kw priključne vrednosti po 36 kw po 1,80 Din, preko te priključne vrednosti pa po 1,50 kw. Občina bo namestila na ozemlju bivše okoliške občine zopet 7 novih javnih cestnih svetilk in sicer 3 na cesti v Novi vasi, 2 na Dečkovi cesti, 1 na Zg. Hudinji in 1 na Cesti na grad pri nogometnem igrišču; stroški bodo znašali 8432 Din. Občina bo podaljšala električni vod do hiše ob Obrežni cesti nad Seidlovim studencem. K stroškom, ki bodo znašali 1540 Din, bodo morali interesi prispevati polovico. Mestni svet je odklonil pogoje železniške direkcije za dobavo toka železniški postaji v Celju in vztraja na zadevni ponudbi mestne elektrarne z dne 25. januarja t. l. Glasbeni Matici se tudi v novem šolskem letu dovoli brezplačna dobava električnega toka. Pristojbine za električne instalacije po privatnih instalaterjih se znižajo tako, da se zaračunava fiktivna poraba časa tehničnega pregleda. Če se instalacija ne prijavi, je treba plačati pristojbino v dvojnem znesku. Tovarni »Elka« na Sp. Hudinji se zniža cena električnega toka ob mesečni porabi 10.000 kw po 0,80 Din, pri večji porabi pa po 0,60 Din kw. Do preklica se dovoli pobiranje prostovoljnih prispevkov za protituberkulozni azil v Celju po inkasantih mestne elektrarne. Tekstilni tovarni »Elka« se dovoli dobava vode iz mestnega vodovoda v industrijske svrhe. Novi vodovod na hribu sv. Jožefa bodo podaljšali tudi do hiš gg. Četine, Jellenza, Reichmana in Vrenka ter gg. Grobelnikove.

Pokopališča. Občina bo nabavila pri 6 mizarjih po 5 krst in še 20 krst za ubožni sklad.

Gradbeni odbor. Temeljita preureditev Mariborske ceste, ki je v izredno slabem stanju, bi stala 2.350.000 Din. Ker je ta cesta državna, naj bi se izdatki krili iz fonda za javna dela ali pa iz kaldrimskega fonda. Občina bo položila ob hodniku za pešce ob Mariborski cesti granitne obrob-nike in betonirala hodnik v širini treh metrov. K stroškom bodo morali prispevati tudi hišni posestniki ob Mariborski cesti. Zaradi tega prispevka bo razpisana komisjska razprava. Izdatki za ureditev tega hodnika bodo upoštevani v novem občinskem proračunu.

Zdravstveni odbor. V kratkem bo posebna komisija pregledala čistilne naprave pri Woschnagovji tovarni v Soštanju, da ugotovi, ali izvira onesnaženje Savinje po Paki tudi iz te tovarne. Komisijo naj bi vodila banska uprava, pritegnili pa bi zastopnika Higienega zavoda. Če bi v čistilni napravi Woschnagove tovarne ne ugotovili nedostatkov, bi celjska občina krila komisjske stroške. Pred kratkim je bilo v Zabukovci komisjsko ugotovljeno, da tudi rudnik v Zabukovci povzroča onesnaženje Savinje.

Odbor za prosveto. Mestni svet je sprejel pravilnik za oddajo Mestnega gledališča v Celju. Pravilnik določa med drugim, da morajo biti predstave vseh prirrediteljev na umetniški višini ter estetsko in moralno neoporečne. Gledališče se bo oddajalo za eno predstavo s tremi vjajmi in za repri-je brez vaj. Ta pravilnik ne velja za gostovanja Narodnega gledališča v Ljubljani in Mariboru. Sokolskemu društvu v Celju

XXVI. mednarodni veliki sejem vzorcev 17.-26. X. 1936

Običajni popusti na železnicah in parobrodih proti naprej kupljeni legitimaciji od 12.—31. X.

se dovoli uporaba Mestnega gledališča 30. novembra po pravilniku.

Odbor za tujski promet. V smislu poslovala mestnega fizikata glede mesarskih ut Na okopih se naj izbere drug prostor za te ute ali pa ukinejo mesarske stojnice. V tem primeru naj bi namestili zaprte mesarske stojnice na novem tržnem prostoru za starim okrožnim sodiščem. O zadevi bo še razpravljal obrtni in tržni odbor. Občina bo intervenirala pri železniški upravi, da bi uvedla na progi Rogaska Slatina—Celje direktne potniške vagona.

Pravni odbor. Stiri prošnje za sprejem v članstvo mestne občine so bile odklonjene. Prokuristu tv. Westen g. Kurtu Grögerju in p. Vilibaldu Novaku se zagotovi sprejem v članstvo mestne občine, če dobita naše državljanstvo. Enaka prošnja znanega pianista Celjana g. Otona Vondraška pa je bila zavrnjena, čeprav živi mati g. Vondraška, ki je Slovenka, v Celju in je bival njegov oče, ki je bil zaveden Čeh, nad 30 let v tem mestu. Mestno poglavarstvo mora do 15. decembra predložiti mestnemu svetu osnutek pogodbe z Zdravstvenim domom v Celju, ki namerna urediti dečji počitniški dom na Likovčevem posestvu pri Celjski koči.

Obrtni odbor. Mestni svet je izrekel krajovno potrebo za gostilniško koncesijo g. Frana Vodlana, ki je kupil gostilno »Pri mostu«.

V tajni seji sta bila nameščena kot policijska agenta za poskusno dobo absolutne meščanske šole Jože Gaber iz Trnovel in absolutne nižje gimnazije Stanke Rojnik iz Braslovč.

Martin Vrečko zapusti šoštanj

Šoštanj, 16. oktobra.

Te dni je zapustil šoštanj šolski upravitelj g. Martin Vrečko in odšel na svoje novo službeno mesto v Maribor. Šoštanjčani smo vest o premostitvi sprejeli z obžalovanjem. Polnih 26 let je služboval v šoštanju, 10 let pa je vodil 18 razredno šoštansko osnovno šolo. Ze tako dolga doba je bila dovolj, da smo ga vzljubili kot svojega človeka.

Leta njegovega učiteljevanja bodo tvorila v šoštanski šolski in kultur. kroniki v žno razdobje, polno napredka in uspehov. Pred 10 leti, ko je takratno šolsko poslopje postalo slabotno, da bi moglo ustreči novim razmeram in potrebam in sprejeti v svoje razrede vedno bolj naraščajoče število loobveznih otrok, je gosp. Vrečko s svojo gorečnostjo in ljubeznijo, ki jo je vedno izkazoval šolstvu, izposloval, da so se zganila oblastva: šola je dobila obsežen prizidek in zadihala je z močnejšimi pljuči. Saj se je s povečanjem šole skoraj podvojilo število razredov. Med spomeniki Vrečkovega delovanja v šoštanju je pač sedanja šola najmočnejši in najlepši. In še ena stavba je zrasla z Vrečkovim prizadevanjem in intervencijami — šola v Ravnah! Nešteto vlog in apelacij je bilo treba za postavitev prepotrebne ravenske šole. Danes je malo vasi, ki bi se mogle ponašati s tako urejenim šolskim poslopjem kot Ravne. G. Vrečko je kot šolski vedno vedel, da služi mladini. Danes bo generacije iz prvih let njegovega službovanja že v moški dobi, mnogi udje teh generacij so v odgovornih službah in mestih. Tem in vsem onim, ki so jim sledili, je bil dober vzgojitelj in blag varuh.

Vrečkovo delovanje pa ni bilo utesnjeno samo v šolo. Tvorno je posegalo tudi v šoštansko narodnostno in gospodarsko življenje. Dolgo let je bil starosta Sokola, predsednik Opleševalnega društva, član mestnega sveta, odbornik ŠPD. Društva so imela v njem razsodnega svetovalca in delavca. Veliko zaslug si je zlasti priboril za obrtništvo, kateremu je kot vodja obrtno-nadaljevalne šole in kot predavatelj na raznih tečajih in zborih stal vedno ob strani. Šoštanj izgubi šolskega upravitelja, ki je v vrsti zaslužnih šolskov zavezal odlično mesto. Ob njegovem odhodu mu izrekamo iskreno zahvalo, na novem mestu pa mu želimo vso srečo!

Po stari šegi so ga sprejeli

Pred kratkim je prispel v Maroko novi guverner Francije, general Nogues, eden izmed najzgodnejših delavcev pokojnega maršala Lyauteya. Domačini so ga sprejeli v Rabatu po starem običaju z datlji in mlekom

Mrlič v čelu

Mumificirano truplo 13 do 16 letnega dečka

Zivljenje si izmišlja pogostoma tragedije, ki bi jih ljudje odklonili kot klič, če bi si jih izmišljala samo domišljija kakšnega pesnika ali pisatelja.

V majhnem pariškem hotelu pri Magdalenini cerkvi se je dogajalo že dalj časa, da so vse sobarice, ki jih je lastnik sprejel za službo v drugem nadstropju, po kratkem času odpovedale. Na vsa začudena vprašanja lastnika glede vzrokov, ni bilo mogoče dobiti pravega odgovora. Samo ena je povedala, da se zelo boji, a česa se boji, ni bilo mogoče zvedeti. Tako je šlo štiri leta in vsakokrat, kadar je kakšna sobarica spet odpovedala službo, je lastnik v odsotnosti gostov natančno pregledal vse sobe v drugem nadstropju, odprl vse omare in predale, pa ni mogel najti nič sumljivega. Ob koncu letošnjega julija je neka služkinja končno povedala, da zapušta hišo zavoljo grofa K. Več ni povedala.

Lastnik je bil nad vse presenečen, kajti tega svojega večletnega najemnika je poznal kot zelo mirnega in dostojnega človeka. Ni mu bilo mogoče pripisovati, da bi si dovolil napram sobaricam kaj nekorektnega. Bil je tudi že starejši gospod. Sicer ni bil noben aristokrat, vendar pa bivši carski častnik in ljudje so mu grofovski naslov pritaknili samo zavoljo njegovega ponašanja a vendar ljubeznivega in plemenitega vedenja.

Zivel je popolnoma zase, včasih ga ni bilo po cele dneve iz sobe, pogostoma pa ni plačal najemnine o pravem času in iz tega so sklepal, da si služi denar le s težavo. Malo nenavadno je bilo na njem le to, da je trikrat na teden zvečer odhajal z doma in da je tedaj vedno nosil veliko torbo, ki ji je bilo videti, kakor da je v njej kakšen čelo ali bas. Zavoljo tega so ga smatrali za godbenika, čeprav niso vedeli, kje igra. Nekateri gostje so ga tu pa tam srečali v kakšnem javnem parku. Menili so, da skriva kaj prosti.

V začetku avgusta je prišel grof K. k hotelirju in mu dejal, da odhaja na dolgo potovanje, pa da v tem trenutku ne more poravnati svojega računa. Pustil pa bo svoj kovčeg z dragocenimi spominki iz Rusije v svoji sobi kot jamstvo. Čez nekoliko dni bo prišla bogata ruska knežinja, dala odpeljati kovčeg in bo poravnala račun. Hotelir, ki je smatral moža navzlic skrivnostnim izjavam sobaric za dostojnega človeka, je brez nadaljnega pristal na njegove želje. Kovčeg so spravili v klet in zgrožek je odpotoval. Potem ni bilo o njem precej časa nobenega glasu. Hotelir je tudi čakal zaman na rusko knežinjo.

Pred nekoliko dnevi pa je prispelo pismo iz Amerike, v katerem je »grofc« sporočil hotelirju, da se ne more več vrniti v Pariz. To je bilo vse. Ker ni bilo videti možnosti, da bi se poravnal račun, je tedaj hotelir vedel prinesiti kovčeg iz kleti in ga odpreti.

Toda namesto predmetov, ki bi imeli kakšno materialno vrednost, so odkrili vse kaj drugega. Zgoraj je bila kozaska častniška uniforma, pod njo torba s čelom. Hotelir je dal odpreti še glasičilo, ker je menil, da so mogoče v nje kakšne vrednosti. Velika pa sta bila presenečenje in groza vseh navzočih, ko so v čelu našli samo uniformirano truplo dečka kakšnih 14 let. To je bila skrivnost ruskega emigranta. S tem mrtvim dečkom, po vsem videzu svojim sinom, je grof stopal po javnih parkih, z njim je ostajal po cele dneve v svoji sobi, ker se ni mogel ločiti od njega.

Pozvali so policijo in policijski zdravnik je ugotovil še nekaj presenetljivega: balzamirano truplo je moralo biti že kakšnih dvajset let v tem stanju! Dvajset let je prenašal nesrečni Rus preko vseh meja, dvajset let je igral vlogo skrivnostnega muzikanta, dvajset let je živel v pomanjkanju, ker si ni hotel poiskati dela, ki bi mu jemalo preveč časa za skupno bivanje z mrtvecem...

Ves Pariz je govoril samo o tej zgodbi, ko je prišla na dan in sklenili so, da pokopljejo truplo na tukajšnjem pravoslavnem pokopališču. Kod hodi nesrečni oče in kakšno je ozadje te tragične zgodbe, pa ne ve nihče povedati.

Tiger in krotilec

V pariškem Zimskem cirkusu je tiger med predstavo napadel dva znana krotilca, go. Sirovo in njenega moža. Ko je predvajala Sirova skupino petih tigrov, je ena izmed živali iz daljave 12 m nenadno planila nanjo in jo vrgla na tla. Mož krotilke je potegnil ranjenko iz kletke in je hotel sam nadaljevati točko. Tiger pa je skočil tudi nanj in ga hudo ranil. Točko so morali prekiniti.

Zaklad v cementnem stropu

V Brücku v nemškem okrožju Zauch-Belzig so gradbeni delavci odkrili zaklad. Napraviti bi morali nov cementni strop v neki sobi. Ko so razdirali starega, so našli na dva piskra, v katerih so našli okrog 2000 zavitkov zlatnikov v vrednosti 34.600 mark.

Tudi v Španiji zmrzujejo

Vojaška straža na bojišču pri Guadarrami, kjer je zavladal nepričakovan mraz

Usoda Madrida na kocki

Komunistične, napol komunistične in anarhistične mestne uprave — žalostne razmere v deželi Larga Caballera

Enemu izmed dopisnikov londonskih »Times« je uspelo, da je prišel v zaledje španske državljanske vojne, ki je za inostrance toliko kakor nedostopno, v ozemlje med Saragoso in Valencijo, kjer vladajo anarhisti in komunisti.

V tem ozemlju je mnogo uničenih cerkva in njih zvonove ter piščali orgel so večinoma stali, da so iz njih izdelali nabojne puške. Skoraj v vsakem mestu je druga vladavina. Tu so komunistične in anarhistične mestne uprave. V nekih krajih so šli tako daleč, da so odpravili denar. Ta pravica samoodločbe za občine je del programa anarho-sindikalistov, ki so mnenja, da mora komunizem rasti od spodaj navzgor, iz ljudstva, ne pa da bi ga diktirali od zgoraj.

Miliciniki tega ozemlja so odpravili običajne vojaške enote in ustvarili nove. Vojski se delijo v skupine po deset mož, ki si volijo svoje delegate. Vsak delegat ima približno funkcijo kakšnega kaprola. Deset takšnih skupin sestavlja »centurija«, stotnijo, ki si prav tako voli svojega delegata. Več centurij sestavlja armadno skupino. Centurije se označujejo s številkami, dočim imajo skupine imena, kakor »morski volkovci«, »terorci«, »levici«, »nepremagljivci«, »črna skupina«, »Bakuninova skupina« itd.

Neki drugi dopisnik angleškega lista pa poroča o razpoloženju v Madridu. Čeprav je prestolnica že od treh strani za-

prta in je že ališati grmenje topov, je pretežni del prebivalstva odklonil pobeg. Razpoloženje je dosti manj obupno, nego bi človek mislil.

Ruski poslanik je prisostvoval velikemu zborovanju, ki ga je priredila socialistična mladina in so ga pozdravili z navdušenjem. Zunanji minister del Vayo, ki je temu zborovanju prisostvoval kot socialist in miličnik, ne pa kot minister, je dejal, da je Madrid končni cilj upornikov. Vsak svobodni človek vsega sveta, ki je sprevidel, da je usoda Španije in vse Evrope v španski državljanski vojni na kocki, je bil v teh zadnjih tednih madridski občan. On, del Vayo, je dobil ta vtis med svojim zadnjim potovanjem v inostranstvo. »Vaša odgovornost je silna«, je izvajal dalje, »zgodovina vas bo izbrala za prednjo stražo v svetovnem boju proti fašizmu. Če bi dezertirali in zapustili Madrid, bi s tem izdali milijone delovnih ljudi, ki so njih oči obrnjene na vas. Zivljenje vseh vas je na kocki. Možnost imate, da izbirate med obema možnostima: da ga izgubite s častjo ali sramoto.«

Pred ditkaturu

Ministrski predsednik Hirota, katerega sta pred dnevi predložila vojni minister za mornarico zahtevo po prenosovi japonske vlade v diktatorskem pravcu

Ločitve v Londonu

Te dni se začnejo v Londonu razprave o ločitvenih tožbah, ki so jih vlagali v zadnjih časih. Sodniki bodo morali obravnati tokrat 1590 primerov, 120 več nego v preteklem letu. To kaže, da se kriza angleških zakonov še postruje.

Tudi številni člani aristokracije zahtevajo ločitev svojih zakonov. Med drugimi bi se rada razporočila grofica Jerseyka, nekdanja avstralska igralka Patricia Richardsova, ki je s svojo poroko z velearistokratom l. 1932. zbudila toliko pozornosti. Tudi lady Montagu je vložila tožbo za ločitev od lorda Edwarda Montaguja, sina vojvode Manchesterskega.

Prstni odtisi šolskih otrok

Ugrabitve otrok so v Zedinjenih državah navzlic smrtni kazni, ki so jo določili zanje, še vedno na dnevnem redu. Skoraj vsak dan se zgodi kakšen nov primer. Da bi olajšala iskanje ugrabljenih otrok, je država Michigan sklenila nov zakon, po katerem se vsi otroci po šolskih zdravniških daktiloskopirajo. Prstni odtisi malih dobe potem policijski uradi.

Ne more v meščansko kariero...

Filmska zvezdnica se ne more živeti v vlogo gospodinje

Ena najlepših ameriških filmskih zvezd, Myrna Loy, ki se je pred nedavnim poročila s filmskim producentom Arturjem Hornblowom, se je vrnila s svojega poročnega potovanja v Mehiko. Pred poroko je izjavila, da se bo odpovedala filmski karieri in postala samo gospodinja. Navzlic vsem ugovorom svojih častilcev je poudarjala, da je njen sklep nepreklicen.

Sedaj pa je neposredno po svojem povratku sklicala svoje prijatelje in jim v njihovo presenečenje sporočila, da se ne bo držala svoječasne obljube. »Sam zakon mi ne zadostuje, je izjavila. »Ne bi mi zadostoval, niti če bi imela otroka. Gospodinjstvo in brige ne bi mogla izpolniti mojega nadaljnega življenja. Sem sicer dovršena kuharica in bi se v tem pogledu lahko pomerila z marsikaterimi kuhinjskimi šefi, mislim pa, da umetnica, ki jo je obsedel umetniški vrag, ne more nazaj v meščansko kariero.«

Konji brez repov

Sovjeti se zalagajo z domačimi surovinami

Vsi kmečki konji v sovjetskih republikah, ki so zaposleni na državnih in kolektivnih posevkih, bodo od 1. novembra dalje po neki odredbi poljedelskega komisarijata tekali brez repov naokrog. Vseposvodi je dal ta komisarijat nalepiti lepake, ki predstavljajo kmeta pri striženju konja in imajo še naslednji poziv:

»Pozor, kolektivni kmeti, individualni kmeti in delavci na državnih posevkih! Z organiziranim rezanjem repov in griv naših konj preskrbimo našo industrijo lahko z zelo dragoceno surovino, ki se da uporabiti za proizvodnjo zelo razširjenih potrežbin. Striženje konj se izvrši v času od 15. septembra do 1. novembra. Kadar češete konjske grive in repe, vam ostane

na česalniku in ščiti vse polno diak. Teh ne vrzite proč, temveč jih zbirajte in potem oddajte v posebnih zbirališčih poljedelskega komisarijata, ki vam bodo zanje plačevali trdne cene.«

Kralj med najbednejšimi

Po svoji navadi, ki jo je prakticiral še kot prestolonaslednik, se je angleški kralj Edward VIII. odločil, da bo prihodnji mesec obiskal najubožnejše rudarske kraje Južnega Walesa. Ne bo obiskal velikih mest, temveč samo kraje, kjer je beda največja. Njegova odločitev je prišla povsem nenadno.

V sodu čez ocean

Iz Buffala v Ameriki je te dni odrihl nek pogumni možakar v tem-le sodu na morskovožnjo čez Atlantski ocean. Nadeja se, da bo živel na tem potovanju nič koliko pustolovščina

Potovanje brez hrupa

Viaki brez ropota — Nove udobnosti v tretjem razredu

Železniški inženirji že davno sanjajo o vlakcu, ki bi vozil brez vsakega ropota. Najdlje so v tem pogledu prišli menda na Francoskem.

Francoske železniške družbe so pravkar naročile več sto novih voz, ki so vsi iz kovine in bodo vozili na velikih mednarodnih progah. Notranjost teh voz je prevlečena z debelim posebnim linoolejem, nova kombinacija vzmeti in gumastih plošč bo varovala vagonenadnih streslajev, kakor n. pr. pri nenadnem zaviranju. Najmo-

dernejša ventilacija in razsvetljava je nadaljnja odlika teh vozov. Na Francoskem so vagoni tretjega razreda že doslej oblaženi z usnjem, sedaj dobe še naslonila za hrbet in roke. Klopi se bodo razširile, da bo mogoče na njih poneti udobno spati, prav tako se razširi prostor med klopi, da bodo mogli ljudje iztegniti noge. Po določenem številu kilometrov se bo bel kos blaga, na katerem bo počivala glava potnika, zamenjal z novim kosom. Oddečki za kadilce dobe avtomatične ventilacijske naprave.

Antena na cilindru, zrcalce-mikrofon

Napovedovalec radijske postaje v ameriškem sprevodu

Ko je pred kratkim neki veliki sprevod korakal po Peti aveniji v New Yorku, so bili gledalci zelo začudeni, ko so opazili moža, ki je imel na glavi cilindar, a nad cilindrom kakšnih 25 cm dolgo palčico. V roki je držal možakar nekakšno zrcalo, v katerem se je na videz neprestano ogledoval. Sprva so menili, da je mož znorel, končno so zvedeli, da gre za napovedovalca neke radijske postaje, ki je opisoval spreved. Uporabljal je enega najmanjših mikrofonov, kar jih je na svetu.

Dalmerjeve delavnice v Coventryju je po splošni reparaturi ostavil avto, ki se lahko ponaša, da je najdražji na svetu. Je lastin dijskega bankirja Saruñande Hukančande. Vsak vidni del tega voza je bodisi obložen z zlatimi ploščami, z zlatom pobarvan ali poliran z zlato peno. Bankir si ga je kupil l. 1919, za 3500 funtov, po tedanji valutni nekako milijon dinarjev. Sedanje popravilo je stalo »malenkost« 1450 funtov.

Avto iz zlata

Kratka palica na njegovem kloboku je rabila kot antena in vsa oddajna aparatura je bila shranjena v leseni omarici 8 cm dolžine in 7 cm višine. To omarico je napovedovalec nosil za pasom. Kar so sma-

trali za zrcalce, je bil mikrofon. Vsa oddajna aparatura z mikrofonom je tehtala 2 kg, cilindar z anteno pa 500 gr.

Maročani na strani upornikov

Med četami generala Franca in Mole v španski državljanski vojni igrajo veliko vlogo maroški bojovniki

Vefikanska postrv

V ribogojnem zavodu v Torboleju ob Gardskem jezeru, so ujeli posebno veliko postrv. Merila je v dolžino meter in tehtala 15 kg.

A NEKDOTA

Tristan Bernard je stopil k zelo priljubljenemu, pa tudi zelo dragemu pariškemu zobozdravniku prof. G. in mu je dejal ogorčeno: »Kaj, za izretje zoba zahtevate dve sto frankov? Vsa procedura bo trajala vendar nekoliko sekund! — »Prosim, prosim«, je odvrnil prof. G. mirno, »če hočete, pa napravim tudi bolj počasi...«

VSAK DAN ENA

»Nu, mali prijatelj, tvoj jezik pa je zelo črn. Še nikoli nisem videl takšnega jezika pri otroku.«

»Da, gospod zdravnik, vedeti morate, da sem pravkar zdelal čokolado.«

(»Punch«)

Kulturni pregled

Fr. Langerja „Konjeniška patrola“

(Po premieri v ljubljanski drami)

»Konjeniška patrola« Františka Langerja je kot vojna drama pršla s precejšnjo zamudno v slovnost, in oder in kam, a po svojih človeških, socialnih in narodno-etničnih ter umetniških kvalitetah bo ostala trajne veljave, nam pa jo še posebej približuje njena aktualnost za naš milje in naš čas.

Tragična prigoda osmih češkoslovaških legionarjev, ki jih je na težki poti skozi razviharjeno revolucijsko Rusijo proti domu usoda zanesla v nevarno zatišje zasnežene sibirske divjine, kjer so v junjski obrambi svoje osebno doživljene narodne misli v bitki z rdečarmijci skoraj do zadnjega našli smrt, spada po svoji notranji veličini in po svojem dramskem oblikovanju brez dvoma med najboljša dela te vrste, kar smo jih v zadnjih letih videli pri nas. Konflikt sam, ki rase iz srečanja po domovini hrepčajočih češkoslovaških povratnikov in rdečih prvostolovcev, fanatično zagrizenih v idejo novega proletarskega sveta, sicer v dramati ni do kraja izžrpan in utemeljen obisk boljševiškega odposlanca, ki je bil prišel obleganim legionarjem ponujati svobodo in kariere, če se pridružijo njegovemu oddelku, ta obisk, ki je hkratu prvi višek tragedije, borbi obeh idej nikakor ne daje poslednje, najgloblje zarezave. Vsega spoštovanja in priznanja pa je vredna način, kako je František Langer, ki je sam bil med legionarji v Rusiji, ves doživljaj obravnaval s tako razumno, do kraja objektivno širokogrudnostjo, ki prča o

izredni humaniteti njegovega odnosa do človeka, do problema in reči.

Uprižitve v režiji Bratka Krefta je na našem odru dosegla lep, uvaževanja vreden uspeh in občinstvo je z navdušenim aplavzom nagradilo delo, ki so igralci vanj položili mnogo intimnega, pa tudi prav težkega vnanjega dela, saj je vsa drama v eni sami, nepretrgani akciji, ki jo vzporedno venomer prekinjajo velike, težke duševne peripetije. Posamezni liki borečih se legionarjev so bili prav izklesani vsak zase. Levjar v svoji prostodušnosti strogi četovodja, Jerman sam v sebi omahujoči, a nazadnje vendarle ves žrtvujoči se Saidl, Sancin Hašek, ki je vse življenje tako vojaško blebetal, a v smrti ne najde glasu za izpoved poslednje bolečine, Lipah okrogli, samo oboem in večerjam živeči, a neskončno tovariški Valenta, Drenovec in Pianecky kot dobra, po svoje tragična tovariša Nedbal in Strnad. Dvojce lepih notranjih vrhov igre sta dala Jan in Potokar, prvi kot mladi, lirčno predahnjeni Soukup, ki v zaključni sceni prerase veličino vse tragedije, drugi kot trpki, na zunanjo preprosto robati, a sam v sebi tako kmečko, tako zemeljsko mehki, ves svet razumevajoči Kalaš. Vase zaprta, v svoji osamelosti mrzla, a neposredno živa je podoba boljševiškega odposlanca Tajožnega, ki ga je kreiral Skrbnišek. V ostalih vlogah, ki se ubrano uvrščajo v celoto, sodelujejo Plut, Bratina in Veber. Inscenacija, ki je dala uprizoriti lep, jasn okvir, je iz rok inž. arh. Franca.

Prvi letnik „Slovanskega sveta“

Akademski revija »Slovanski svet« (Ljubljana, Šelenburgova 7-11) s pravkar izišlo 7.-10. številko zaključila prvi letnik. Poskus izdajanja take revije je bil nedvomno tvegan; današnja mladina, tako nam zatrjujejo z vseh strani, mučijo drugi problemi in širše skrbi, kakor so slovanske vprašanja. Današnja mladina je predvsem nasprotna na starim, častiljivim tradicijam — in ni li slovanska ideja med njimi?

Pogumna skupina mladih akademikov na naši univerzi je šla preko modnih predhodnikov. Zavrnilo so jih takoj v prvi številki »Slovanskega sveta«, ki so mu dali pod naslov še označbo: Težnje neodvisne mladine. Nova akademska revija si je zastavila naloge, ki jo duhovno vežejo s predhodnimi akademskimi generacijami, prevzela je zaговор in propagando slovanskih stikov ter skrbi za narodnoobrambene ideje, vprašanja in smernice.

Ne moremo reči, da bi bilo stališče »Slovanskega sveta« in njegovega kroga nesodobno; sodobnost ne pozna samo bojev za novi socialni in kulturni etos, marveč tudi usodna vprašanja, ki so mučila prejšnje rodove in dobila po necelih dveh desetletjih novo, ostrejšo virulentnost, n. pr. odnos med Slovanstvom in Germanstvom, boj zoper nemški imperializem, obramba malih narodov pred »pravico močnejših itd. Sedanjost sicer ne kaže, da bi slovanski narodi stali tako enotno na obrambni fronti zoper novi val pangermanizma, kakor stoji enotno nasprotniki Slovanov, toda to dejstvo nas še ne opravičuje, da se odpravimo slovanske ideje, najsi jo sicer razumemo kakorkoli. V tem smislu ima »Slovanski svet« v Ljubljani 1936 toliko pravice do obstoja, kakor je imel njega dni Podgornikov »Slovanski svet«.

V pravkar zaključenem prvem letniku je izšlo več razprav, ki so posvečene političnim, narodnostnim, literarnim, glasbenim, filozofskim, gospodarskim in drugim vprašanjem, poleg teh pa obilo informativnega gradiva o širnem slovanskem svetu. Kdor ne pozna te prikupne akademske revije in njenega programa, naj vzame v roke pravkar izšli obilni zvezek 7.-10. Tu je objavljen na uvidnem mestu prvi del razprave Rada Petrina »Maksim Gorjkij, človek in umetnik« — zanimiv poskus pokazati z enotnega zrišča življenje in literarni razvoj nedavno umrlega ruskega pisatelja. B. Borko je zastopal s člankom »Máchovo leto na Češkoslovaškem« — marginalije k letošnjemu jubileju z odgovorom na vprašanja, kaj hočejo Čehi s kultom tega romantičnega pesnika in kaj so odkrila nova raziskavanja o značaju in pomenu njegovega dela. V lužiško-srbsko literaturo nas uvaja zgoščen pregled največjega strokovnjaka na tem področju, vseuč. prof. dr. Josefa Páte, čigar članek »Pota lužiško-srbske književnosti je prevel Leo Staré. Dr. Tine Debeljak je prispeval svoje predavanje o Janu Kasprovicu, največjem pesniku moderne Poljske in enem največjih slovanskih pesnikov sploh. Pišec kratko, vendar pa s pragnjenimi potezami karakterizira Kasprovičev pesniški razvoj.

Zaključuje se daljši pregled kulturno-nacionalnih stikov med Čehoslovaki in Jugoslavi v preteklosti, ki ga je sestavil za predavanje na proslavi 75 letnice prof. dr. M. Murka prof. dr. Václav Burian. Predavanje je zaradi širokih razgledov in malo znanega, a zanimivega in pomembnega gradiva vzbudilo že takrat pozornost in »Slovanski svet« je prav stori, da ga je objavil v celoti. Dr. Ivan Pless je prispeval poučni in vzpodbudni članek »Gospodarski odnosi med Jugoslavijo in Bolgarijo«. Končuje se razprava univ. prof. dr. Franca Vebra »Etika združnega gospodarstva: posek filozofije združne misli in nje aplikacije na nacionalno in politično vsebino jugoslov. mišl. Končuje se tudi daljša razprava Janka Ježa »Manjšinske obveznosti Avstrije, podrobna razčlenba dolobé mirovne pogodbe in raznih konvencij, nekako nadaljevanje presretnega korosega vprašanja, ki ga je pričel v »Slov. svet« Jože Procházka z razpravo »Ljudska štetja v Avstriji in koroski Slovenci«. Zaključuje se tudi pregledni informativni članek Leona Stareta »Češkoslovaške visoke šole«.

V Slovanskem pregledu, ki ga piše Leon Staré najdemo več zapiskov o slovanskih jubilejih (dr. Bilimović, N. Tesla, V. L. Nazor). Opazko o Tarasu Ševčenku je popraviti v toliko, da smo se letos spominjali 75-letnice smrti. Bibliografija, ki jo priobčuje Leo Staré, navaja razne pomembnejše knjižne novosti z češkoslovaški, bolgarski, ruski, ukrajinski, lužiško-srbski in poljski literaturi. Knjige o slovanskih zadevah v neoslovaških jezikih zaključujejo ta pregled,

ki je hvalevredno izpopolnjen tudi z bibliografsko navedbo posameznih domačih referatov o njih. »Odmevi iz slovanskega sveta« v slovanskem tiskur. Je to primer ti-

Sokolstvo

Lepa kulturna prireditev v Radovljici

Obnovljeno delo radovljiškega sokolskega odra

Radovljica, 16. oktobra.

V sokolskem domu v Radovljici je postalo zadnje čase zopet zelo živahno. Marljivo mladinski odsek je priredil v nedeljo 4. t. m. ljubko mladinsko popoldnevo deklaracijo in pevskimi točkami dece ter enodejanko »Neubogljivce«. Prisotna mladina in odrasli so z zanimanjem in odobravanjem sledili posameznim, prav dobro izvedenim točkam, naše mladine, posebno pa še prve korake naših najmlajših na odru. Za uspešni popoldan bratom in sestram, ki so ga pripravili, vse priznanje!

Ob žalostni drugi obletnici smrti Viteškega kralja je Sokolsko društvo Radovljica priredilo komemoracijo. Prostrano sokolsko dvorano je napolnilo sokolsko članstvo, da ponovno počasti spomin najdražjega sokolskega brata in največjega sina našega naroda. Spominsko svečanost je otvoril društveni pevski zbor s sokolskim pozdravom, nakar je recitala z globokim občutkom sestra Kralova »Pismo kralja Aleksandra iz onega sveta — sokolski mladini«. Nema žalost je legla na srca vseh prisotnih, pred vse je ponovno stopil veliki lik Viteškega kralja, kakor bi ponovno hotel prosti: »Čuvajte mi Jugoslavijo! Spominu kralja Mučenika je bilo posvečenih nekaj deklaracij, nato pa je imel spominski nagovor župni starešina br. Spicar, ki je z njemu lastno ognjevitostjo govoril o velikem kralju, s krepko in jedrnat besedo pa je bilal vse žalostne pojave današnje dobe. Sokoli se bomo vedno borili za ideale Viteškega kralja, nikdar in nikoli ne bomo klonili pred nikomur, mi gremo naprej do zmage — volja in moč pa je v naših sokolskih srčih. Govoru br. starešine sta sledili dve prvovrstno prednašani žalni pevski točki pod taktirko br. Kobentarja,

Sokolski dan v št. Lovrencu

V nedeljo 20. p. m. so se zjutraj zbrali v št. Lovrencu pri br. Bregarju vsi načelniki edinic M.S.O. Zbor je otvoril in vodil pretresala razna važna tehnična vprašanja pretresala razna važna tehnična vprašanja, tičegega se letošnjega zunanjega dela, obenem pa so bili storjeni tudi sklepi za pozivitev našega dela v telovadnicah, zlasti še s posebnim ozirom na sedanje stanje, v katerem se razvija Sokolstvo pri nas in končno na savezni načrt Petrove sokolske petletke, h kateri bo doprineslo svoj delež tudi Sokolstvo našega okrožja. Ob 15. uri je bil na prijaznem travniku br. Bregarja letni nastop marljivega Sokolskega društva št. Lovrenc, pri katerem so se delovale tudi še edince: Žužemberk, Trebnje, Mirna in Mokronog. Nastop je točno in vestno vodil agilni načelnik br. Stje Janko. Po pozdravu drž. zastavi je v imenu društva pozdravil br. načelnik, nakar je toplo pozdravljen govoril kapetan br. Andrej Glušič, ki je izrekel mnogo prav iskrenih sokolskih misli, nakar je še izrekel pozdrave župne uprave in okrožja okrožni načelnik br. Marjan Tratar. Po sokolski himni »Hej Slovanci« se je izvršil ves telovadni nastop dece, naraščaja, članov in članic. Zaključila je uspela orodna telovadba. Po nastopu se je razvila dostojna sokolska zabava, ki jo je aranziralo v največje zadovoljstvo številnega občinstva domače društvo, ki mu k lepemu prazniku tudi s tega mesta čestitamo. S tem nastopom pa je obenem zaključeno tudi tehniško delo mirenskega okrožja.

ste bibliografije, ki jo pri slovenskem literarnem, publicističnem in časnikarskem delu tolikanj pogrešamo. Sestavljaleci navajajo po bibliografskem sistemu veo elavico v naših časopisih in časnikih ter tako omogočajo pregled in orientacijo vsaj na tem področju naše publicistike. Čeprav imamo odlične bibliografe, zlasti dr. Štebingerja, je bibliografija, ta skoraj neobhodni pripomoček znanstvenega in sploh javnega dela, pastorka naših izdajateljev. Tudi v tem pogledu je »Slovanski svet« ubral pravilno pot in ustregel celo onim, ki pri nas slavice pišejo in še sami nimajo bibliografskega pregleda lastnega dela.

Obežni zvezek zaključujeta Kronika in Narodno obrambni vestnik.

»Slovanski svet« urejujejo akademiki Janko Jež, Jože Procházka in Leo Staré. Sedaj, ko so s prvim letnikom pripustno opravili njegov »raison d'être«, bi želeli, da z enakim elanom nadaljujejo lepo začeto delo in nam po trimesečnem presledku — časopis nameravajo spraviti v sklad s kolegarskim lelom — predstavijo drugi letnik »Slovanskega sveta«.

Zapiski

»Življenje in svet«, ilustrirana tedenska revija, ki izhaja kot priloga ponedeljske izdaje Jutra, bo vsebovala v prihodnji številki: Razvoj po ovinkih, Gorovja pod vodo, leposlovno črtico pisatelja dr. Iva Šorlija Strah, nadaljevanje članka Antona Kappusa Uharica, konec zanimivega prispevka Fr. Govekarja o »Pasji grofici Napoleonomi ljubki«, nadaljevanje Duma-sovega romana Trije mušketirji z Nórretrandersovimi ilustracijami, v rubriki Iz literarnega sveta poročila dr. Anton Debeljak o Florenci Noyes, ameriški prevajalki iz našega slovstva (s prevajalkino sliko), prof. Ivan Koštal je prispeval jezikoslovni članek o podlesku, sledijo rubrike Iz praktične medicine, Praktične novote, Križaljka (Crassus), Za bistrte glave, šah. Vmes je mnogo interesantnega drobiža in več slik. »Življenje in svet« stane mesečno samo 4 Din ter se naroča pri upravi: Ljubljana, Knaflejeva ulica 5. Naročniki prejemaajo obenem ponedeljsko izdajo Jutra zastopaj.

nakar so vpriporili člani in deca Špicarjevo simbolčno, enodejanko: »Tabor sanja.« Igrica nas je ponovno opomnila, naj nikdar ne pozabimo svetega kraja Oplenca, odkoder bo nekoč vstal Veliki kralj, da popelje svojo sokolsko armado do končne zmage. Državna himna je zaključila žalno svečanost.

Zveza kulturnih društev je priredila v sokolskem domu pod vodstvom br. Špicarja dvomesečni dramski tečaj. Predavanja in imel vsa br. Spicar, in sicer vsako sredo in soboto zvečer, udeležili pa so se tečaja radovljiški, mošenjski in blejski Sokoli ter člani prosvetnega društva v Lescah in gasilske čete v Begunjah. Preteklo nedeljo je del udeležencev v proslavo obletnice rojstva Ivana Cankarja stopil pred javnost z njegovim »Pohujšanjem v dolini šentflorjanske«. To igro so udeleženci po navodilih in pouku v tečaju nastudirali sami. Pred nabitno polno dvorano je imel najprvo otvoritveni nagovor o Cankarju br. Spicar ter se je pri tem dotaknil v temperamentnem govoru raznih aktualnih problemov sedanjosti — problemov, popolnoma sličnih onim iz Cankarjeve dobe v kateri je ustvaril svoje »Hlapce« in »Pohujšanje«. Sledila je predstava, ki je imela popoln uspeh. Levji delež na uspešni prireditvi ima seveda režiser-tečajnik br. Sitar, svojo dolžnost pa so brez izjeme storili tudi vsi igralci, tako glede igranja, mimike in — kar je zelo važno — glede izgovorjave in znanja vlog. Ni se niti opazilo, da nima svojo vlogo tudi suferka sestra Horvatova. Igra se v nedeljo 18. t. m. ob 20. ponovi. Naj nihče ne zamudi prilike, da igro vidi, saj je prvovrstno igrana, njena vsebina pa času zelo primerna!

Proslava češkoslovaškega narodnega praznika, Prosvetni odbor sokolske župe Ljubljana poziva vse župne edince, da letos 28. t. m. svečano proslavijo češkoslovaški narodni praznik s primernimi predavanji in govori pred vrstami. Potrebna navodila bo razposlal ZPO vsem edincem pravočasno.

Okrožna prosvetna konferenca v Ljubljani. Ljubljansko prosvetno okrožje sklicuje jutri (v nedeljo) ob pol 10. v župni pisarni na Taboru prosvetno konferenco, ki je za vse društvene in četne prosvetarje strogo obvezna. Na dnevnem redu so važna vprašanja, tičegega se Sokolstva v sedanjosti ter pogloblitve sokolskega dela v naših edinicah. Vse brate prosvetarje prosimo, da prinesejo seboj mesečna prosvetna poročila, ako jih za letošnje leto morda še niso poslali. Pričakujemo jutri polnoštevilno udeležbo bratov in sester. — Okrožni prosvetar.

Teden sokolske treznosti. Od Saveza SKJ smo prejeli obvestilo, da morajo vse sokolske edince našega saveza v času od 25. do 31. t. m. prirediti sokolski teden treznosti s primernimi predavanji in nagovori v telovadnicah. ZPO.

Sokolski prapor za letalski polk. Pri češkoslovaški letalski polk T. G. Masaryka bo prejel 28. oktobra od ČOS krasen sokolski prapor, vsaka izmed petih praških žup pa bo pripela nanj svoj trak. Belgijci pridejo na vsesokolski zlet v Pragi. Veliko zanimanje za praški vsesokolski zlet vlada že zdaj v Belgiji. Po poročilih belgijskih gimnastičnih listov se bo na zlet pripeljalo najmanj 300 gimnastov, ki že zdaj štedijo, da bi si tako omogočili udeležbo. Je pa mnogo izgle-dov, da bo število še naraslo, ker je že zdaj zletna propaganda med gimnasti v polnem teku.

S P O R T

Jutri torej: BSK ali Ljubljana?

Vprašanje je še odprto, toda v Ljubljani nastopi najmočnejša garnitura, ki jo imajo »plavci«.

Še en dan in SK Ljubljana se bo nudila prilika pokazati ljubljanski nogometni publikji svoje zmoglosti in napredek na zelenem polju. To pot zopet na domačem igrišču, kar daje še več nade za lep uspeh domačih, čeprav se bo borila proti renomiranemu nasprotniku BSK. Za Ljubljance vsekakor dogodek, ki mora podvzitati na igrišče ob vsakem vremenu poslednjega prijatelja nogometnega sporta.

BSK v zadnjem času sicer res ni dosegel onih uspehov, ki jih je sportna javnost od njega pričakovala, vendar smo še zmerom prepričani, da je BSK ostal BSK. Zoga je pač okrogla in ni se čuditi, če nas včasih kak rezultat preseneti. Tako presenečenje smo doživeli tudi preteklo nedeljo, ko je moral naš jutrišnji nasprotnik pustiti sredi Zagreba Hašku kar obe točki. S tem si je BSK zelo poslabšal položaj za ponovno doseglo državnega prvenstva, ki ga brani že več let. Zato pa še ne smemo misliti, da Mošino moštvo ni več tako homogena enajstorica kakršne smo bili vajeni tedaj, ko so si »plavci« svojo lepo igro pridobivali razvajeno nogometno publiko po vseh evropskih centrih. Ne, nikakor ne! In baš zaradi neuspeha v Zagrebu ni nobenega dvoma, da bo renomirani ljubljence Beograda, sicer pa naš preiskušeni prijatelj BSK, zastavil jutri vse lise za odločitve tekme v svojo korist. O tem nas prepričuje tudi dejstvo, da je vodja g. Simonovič za nedeljsko srečanje sestavil naslednji tim: Glaser, Pečovič, Nikolič, Arsenijević, Stevovič, Lehner, Tirnanič, Vujadinovič, Marjanovič, Božovič in Glišovič. Ta imena nam jamčijo, da je v Beogradu prevladalo mnenje, da so minuli časi, ko se je hodilo v Ljubljano po sigurne točke.

In naši fantje? Kako pa z njimi? Na uho naj Vam povemo, da je vse v redu in se nam zdi, da so fantje trdno odločeni zmagati! Nastopili bodo predvidoma v isti postavi, ali pa le z manjšimi spremembami, kakor v Zagrebu proti Gradjanskemu. Zato imamo tudi mi, ki bo-

Ostalo prvenstvo

Razen ligaskih tekem, med katerimi je ena glavnih med BSK in Ljubljano tudi v Ljubljani, se bodo na področju LNP nadaljevale tudi prvenstvene tekme nižjih razredov.

Ljubljanske tekme se bodo zaradi popoldnanske srečanja med BSK in Ljubljano vršile vse v teku dopoldneva, in sicer prvovrstni med Hermesom in Kranjskim Korotanom na igrišču Hermesa ter Slovanom in Reko na igrišču Slovana. Izmed drugorazrednih klubov jih bo nastopilo 8, in sicer Slavija in Svoboda, Jadran in Mladika, Mars in Korotan ter Grafika in Moste.

V Trbovljah bo prvenstvena tekma med Amaterjem in celjskim Olimpiom. Celjani so bili v Trbovljah vedno dobrodošli gostje in upamo, da bo tako tudi tokrat, ko gre za dragocene točke. Po dosedanjih uspehih obeh moštev se more sklepiti, da bosta enajstorici precej enakovredni. Tekma bo ob 15. na igrišču Amaterja s predtekmo med rezervno Amaterja in Daskom.

V Celju bo ob 9. dopoldneva na Olimpijcem igrišču drugorazredna prvenstvena tekma Laško - Hrastnik, ob 10. na igrišču Jugoslavije drugorazredna prvenstvena tekma Zalec - Jugoslavija, ob 15. pa na Glaziji prvovrstna prvenstvena tekma med SK Celjem in mariborskim Rapidom. Slednjo tekmo bo sodil g. Deržaj iz Ljubljane.

V Ptujju bosta ob 15. v prvenstveni tekmi nastopila Slavija - Pobrežje iz Maribora in SK Ptuj.

Zbor lahkoatletičkih sodnikov JLAS. Na lahkoatletički dvoboj SK Ilirija—Maraton, Zagreb in na juniorsko tekmo, ki bo v nedeljo 18. t. m. se odreja tale sodniški zbor: vrhovni sodnik: Windisch, voditelj tekmojanja: Polajnar, starter: Lutin, časomerilci in sodniki: Gorjanc, Mežugar, Vidic, Cimperman, Boranič, Grünfeld, Trtnik, Kalan, Cuderman, Premr, Stropnik. — Vsi gg. morajo biti na Sokolskem telovadišču v Tivolju vsakokrat najkasneje pol ure pred pričetkom tekmojanja.

SK Ljubljana. Drevi ob 20. v tajništvu obvezen sestanek moštva, ki igra proti BSK. Postava na običajnem mestu. Zaradi predtekm naj bo rezerva najkasneje ob 13. v garderobi, juniorji pa ob 8.

ASK Primorje. (Lahkoatletička sekcija). Za nedeljski juniorski miting SK Ilirije so določeni juniorji: Marinček, Srakar, Kolar, Keržič, Polik, Vahtar, Nabernik, Skarža, Boltavzar, Pirih, Potokar, Mayer, Mošina, Lušicky, Kuret, Kozinc, Adamič, Horvat, Jaklič, Jordan, Jurman, Jansky, Kobler, Zargji, Zolgar, Zagar, Pirc, Renčelj, Rupnik, Ribičič, Schweiger, Smodiš, Stojkovič, Tominc, Tischer, Trost, Wernig, Zornada, Gradišnik, Kramaršič in Vidmar. Vsi naj se javijo na klubovem igrišču v petek ali soboto popoldne zaradi opreme. V nedeljo morajo biti na tekmovalnem prostoru najpozneje ob 14.30 in prinesiti s seboj svojo opremo, ki jo imajo doma. Zunanji tekmovalci naj sporočijo pravočasno na naslov tajnika: Savo Sancin, Tavčarjeva ul. 1/III. točen prihod in naj se takoj po prihodu javijo pri njem na domu. Predsedstvo.

SK Ilirija (lahko atletična sekcija). SK Maraton (Zagreb), nas je obvestil, da ne more sodelovati na dvoboju dne 18. t. m. v Ljubljani. Zato obveščamo vse delegirane gg. sodnike in atlete-seniorje, da jutri dopoldanskega tekmojanja ne bo. — Popoldnanski spored se vrši po že objavljenem razpisu točno ob 14.30 Atleti vseh ljubljanskih juniorskih moštev naj bodo najkasneje

mo napeto igro samo gledali, lahko vse upanje za zmago naših.

Korajža velja, znanje in dobra volja pa pomagata. Teh treh vrtil v nedeljo ne sme manjkati in zmaga bo naša.

Gledalci smo pa dolžni z dostojnim in vztrajnim bodrenjem pomagati našim fantom ter jim s tem pomagati do prve zmage ljubljanskega kluba, ki je hkrati tudi reprezentant vsega slovenskega nogometa, nad dolgoletnim državnim prvokom. Zato jutri vsi na najzanimivejšo tekmo sezone! Podprimo naše fante in naš klub in pomagajmo slovenskemu nogometu do višine, ki mu po položenih žrtvah tudi pripada.

Posebna navodila za gledalce

Prodaja vstopnic (navadnih stoječih in tribunskih sedežev) za nedeljsko tekmo Ljubljana—BSK je v trgovini Rokavičar, Prešernova ulica in pri blagajni kavarne Evrope. V nedeljo na dan tekme bo še predprodaja v tajništvu kluba, Beethovnova 9, pritičje levo, od 10. do 12. dopoldne.

Na igrišču bodo poslovala štiri blagajne, in sicer prva za tribunske sedeže članov in nečlanov. Za to blagajno je poseben vhod na igrišče. Druga blagajna bo imela samo stojišča za nečlane. Tretja blagajna bo prodajala stojišča za člane, dijake in pri tej bodo imeli vhod tudi vsi imetniki prostih vstopnic. Četrta blagajna, ki bo poslovala pri malih vratih za tribuno bo imela vstopnice za vse kolejarje, člane in nečlane, ter mladino in vojaše. Pripominjamo, da imajo kolejarji vstop na igrišče samo pri tem vходу. Ker se pričakuje za nedeljsko tekmo velik naval, se naprošajo gledalci nedeljske tekme, da se strogo ravnaajo po teh navodilih. Vsakdo bo imel dostop samo pri onem vходу, pri katerem si bo nabavil vstopnico.

Priporočamo avtomobilistom, da kupijo vstopnice že prej, ker bo dohod na igrišče dovoljen samo, če s kupljenimi vstopnicami.

do 14.15. pripravljeni v stališčih na telovadišču ljubljanskega Sokola.

SK Ilirija (drsilna in hockey sekcija). Dne 20. t. m. bo v posebni sobi kavarne »Evrope« ob 18. obvezen članski sestanek. Obvestite se med seboj! Načelnik.

SK Slovan. (nogometna sekcija). Jutri ob pol 9. juniorji, ob pol 10. I. moštvo v garderobi. Igramo z Reko. Ilovar, Poljsak in Gašparič sigurno! — Načelnik.

STK Moste. Igralci, ki so v nedeljo igrali proti Korotanu, naj bodo jutri ob 9. na našem igrišču. Takrat naj se zglašijo sigurno tudi Goršič in Justin. Zadržke je treba v teku dneva javiti načelniku.

Smučarska sekcija SK Celja bo priredila v ponedeljek 19. t. m. ob 20. članski sestanek v klubski sobi kavarne Evrope. Vsi verificirani člani naj prinesejo s seboj legitimacije zaradi podaljšanja. — Načelnik.

Iz življenja na deželi

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes ob 20. in jutri v nedeljo ob 15.15 in 20. uri zvočni film »Operator 13«, katerega vsebina je vzeta iz zgodovine osvobodilnih bojev Severne Amerike z južnimi državami. Za dodatke: Nov Paramountov zvočni tednik.

SEVNICA. Zvočni kino predvaja danes in jutri veleopereto »Hrapenjeje mladosti«.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 17. oktobra: Konjeniška patrola.

Red A.

Nedelja, 18. ob 15. Mladi gospod šef. Izven.

Znižane cene. Ob 20. Florentinski slannik. Izven.

Ponedeljek, 19. Tudi LeLa bo nosila klubok... Red B.

Prva nedeljska popoldanska predstava v dramji bo komedija v treh dejanjih »Mladi gospod šef. Igra je vsebinsko zelo zabavna ter nastopajo v nji originalno karakterizirane figure. Sodelujejo: Mira Danilova, Severjeva, Stupica, Sancin, Gregorin, Kralj, Daneš in Lipah. Režiser: prof. Šest.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 17. Veeela vdova. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 18. Ples v maskah. Premiera. Premierski abonma.

Ponedeljek, 19. Zaprla.

Član zagrebški opere g. Ivelja Stefan kot gost v vlogi Rossilona, v »Veseli vdovic« go. Gjungenac v naslovni partiji. Sodelujejo: Smrko-lova, Španova, Japljeva, Cankarjeva, ter gg. Gorskij Zupan, Peček, Frelih, Kristančič, Hvastja, Jelnikar, Sekula. Dirigent in režiser: Niko Stritof.

Premiera Verdijeve opere »Ples v maskah. Efektini libreto, čigar pišec je bil Scribe, je posnet po resničnem dogodku iz švedske zgodovine. V operi je dejanje preneseno v Ameriko v mesto Boston. Dejanje sledi tragično zablodo Kreola Renata, ki sumi ženo Amalijo nezvestobe. Zaslepljen se maščuje za to guvernerju Rihardu s tem da ga umori. Glavne partije pejejo: Oljdekop, Kogejeva, Župečeva, Janko Gostič, Kolacio, Zupan in Petrovič. Dirigent: A. Nefat. Režiser: prof. Šest. Inscenator: inž. Franz.

Mariiborsko gledališče:

Sobota, 17. Pohujšanje v dolini šentflorjanske. A.

A. Poltzer: Pot brez cilja

Roman

Snovala sva načrte in zidala gradove v oblakih kakor dva velika, brezskrbna otroka.

Tedajci se mi je zadelo, da slišim pritaenje korake.

Učehnilo so pred mojo kabino. Pritisnil sem prst na ustnice. Milica je prestrašena umolknila. Prejšnja moreča tesnoba je znova legla na naju.

Tiho sem se splazil k vratom. Vlekel sem na uho. A slišati ni bilo drugega kakor oddaljeno pehanje ladijskih strojev in zamolklo butanje valov ob steno ladje. Mahoma sem odprl vrata.

Hodnik je bil temen, kar drugače ni bila navada. V moji kabini je gorela samo svetiljka na pisalni mizi. Njena pridušena luč je črtala na rjastorjavi hodniški preprogi svetel poseven trak; vse ostalo je bilo zavito v temo. Vendar se mi je zdelo, da poznam bežečo postavo. Bil je zamorec Kobra.

A česa je iskal Lawrenceov črni sluga okoli moje kabine? Zamočal sem Milici svoje odkritje in jo samo poprosil, naj zdej odide.

Močje je vstala. Hotel sem jo objeti, pa se je rahlo ubranila. Ko je opazila moj osupli pogled, je hitro šepnila: »Ljubi! In že je ni bilo več.

13. poglavje

Zdaj, ko sem bil sam, sem jel znova premišljevat o vsej stvari.

Upanje, da najdem dragulje, ki jih je bil Williams skrnil, se mi je zdelo mahoma zmanjšano. Ali ni bilo neverjetno, da tak prevejanec, kakor je bil Williams, ne bi bil našel boljšega skrivališča in bi jih bil kratko malo zaupal prvemu znancu, ki mu je prišel naproti? Morda je bil to gospe Negrijevi samo zato navtezel, da bi prehitel njena vprašanja, češ, kam je spravil zaklad.

Moja nejevera me je jezila, prav zato, ker ni bila popolnoma neupravičena.

Koliko preprostejša bi se mi bila zdela vsa reč, če bi bil mogel verjeti v starega, poštenega kapitana, ki sedi pred svojimi hišico z razgledom na Monaški zaliv in kadi pipo in samo čaka, da bi prišel neki Eberhard Weindal in s prijazno zahvalo sprejel majhen, nekazen, dobro zaklenjen usnjen kovček...

In kakor da bi bila pozabila vse skrbi in strahove, je jela veselo in neprisižljivo kramljati, in n'ena dobra volja se je počasi lotila tudi mene.

Le zakaj je bila moja vera tako šibka...?

Otresel sem se žalovega vprašanja. Še enkrat sem pogledal na uro in sklenil iti spat.

Življenje je čudno. Človek se pripravlja, da bi legel v posteljo, prepričan, da je dneva konec in da se ne more nič več zgoditi, vse do jutrišnjega jutra, ko se dobre ali slabe volje prebudi in znova

vstane — a že naslednja minuta prinese s seboj dogodke, ki postavijo vse na glavo.

Nekdo je glasno potrkal na vrata kabine — že drugič tisti večer.

V prvem trenutku sem mislil, da stoji pred vrati Milica. Morda se je bila vrnila, da bi mi dala poljub, ki mi ga je prej odbila. Spet je potrkalo, to pot še glasneje in nestrpneje. Ne, Milica ni mogla biti. V meni se je mahoma oglašil občutek, ki sem ga poznal.

Občutek, ki zmerom napoveduje katastrofo.

Še preden sem prišel do vrat, so se odprla. Zajetna postava J. B. Lawrencea se je pokazala na pragu. Milijonar je stopil v kabino, ne da bi počakal mojega vabila. Zaprl je vrata za seboj in rekel: »Govoriti moram z vami!«

Bile so skoraj iste besede kakor Miličine, ko je pred petletno uro stopila v mojo kabino. Lawrence se ni opotekel, in njegov glas je bil skoraj miren. Vendar sem vedel, da je pijan. Dosegel je bil tisto stopnjo, ko vnanja znamenja pijanosti izginejo.

Moja edina misel je bila: samo da ohranim hladno kri! Ni mi malo nisem dvomil, da Lawrence ve, da je Milica pri meni. V njegovem trenutnem stanju, ko je trpel vse muke ljubosumnosti, je morala njegova domišljija porajati o našem snidenju predstave, ki bi bile pripravile tudi pametnega človeka v besnost.

Molče sva stala drug drugemu nasproti. Drug je pričakoval od drugega, da bo pričel smrtni boi.

Lawrenceovi živci so bili šibkejši od mojih.

»Eden izmed naju je tu odveč!« je siknil.

Se vedno sem molčal.

Lawrence je mahoma segel v žep, in v naslednjem trenutku sem videl, da ima v roki pištolo.

Vraga, kaj me je mislil kar takole ustreliti? V njegovi strahoviti pijanosti ne bi bilo to nič čudnega.

Na srečo je bila razdalja med nama majhna. Mogel sem ga prijeti, ne da bi se ganil z mesta. Dasi mi desna roka ni mnogo pomagala, sem ga bliskovito zgrabil.

Lawrence je zastokal od bolečine in izpustil pištolo. Bila je tista, ki je z njo dopolneno streljal ptice. Sprožila se je. Pok v zaprtem prostoru je bil zelo močan.

Stopil sem nanjo, pripravljen, da z dobro namenjenim udarcem pobijem Lawrencea na tla. Toda milijonar se ni skušal polastiti pištole. Morda sem se bil motil, misleč, da me hoče neoboroženega ubiti. Zakaj, dasi mu je sršalo iz oči smrtno sovraštvo, sem vendar opazil kratak, zaničljiv drget okoli njegovih ust.

»Ali niste razumeli, da je eden izmed naju odveč? je hripavo bruhalo iz njega.

Nisem mu še utegnil odgovoriti, ko so mi udarili na uho razburjeni glasovi.

Takoi nato se je začelo boječe trkanje na vrata. Nedvomno so bili na ladji slišali strel in zdaj je stala zunaj gruča prestrašenih in radovednih ljudi.

Hitro sem se ozrl na Lawrencea, a milijonar v tem trenutnem stanju očitno ni imel čuta za mučnost položaja.

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ — OD PAULINA —

KER DOBITE VSAKEGA DESETEGA ZASTONJ, O ČEMER SE NATANČNEJE INFORMIRAJTE V TRGOVINI DAMSKE KONFEKCIJE PAULIN, LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 8.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo ozi, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pisnu obenem z naročilom, ali pa po poštini polončni na čekovni račun, Ljubljana šte. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičočna se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Frizerko

perfektno v železni, vodni in trajni ondulaciji sprejem tako. Plača po dogovoru. Točne ponudbe na Jurij Simunac, Kranj. 34745-1

Gospodično (bono)

lišem k svet. in svet. otrokoma, s perfektno znanjem pesništva, v starosti 17—23 let na november. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod znakom »Otrokoljubna«. 34706-1

Brivski pomočnik

dobra moč, išče službe v boljšem salonu, z nastopom 1. novembra. Ponudbe na: Hajnal Stefan, Murska Sobota, 34739-2

Službo skladiščnika

inkasanta ali slično, išče 3letni mladenci, vojašnice prost, izkušen kovinar s triletno pomošniško prakso, vešč. tudi enostavnih pisarniških poslov. — Sprejme službo v vsakem kraju. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod znakom »Trzenc«. 34736-2

Gnoja

dobrega, hlevskega, prodam več voz. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34812-6

HRANILNIH VLOG

vseh denarnih zavodov. Za odgovor Din 3 znamk. 240-16

Hranilno knjižico

Mešne hranilnice Ljubljana, 140.000, prodam takoj. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Gorica«. 20094-16

60 m vrtno ograje

cca 1,20 m visoke, dobro ohranjene, poceni prodam. Groharjeva cesta 23. Mirje. 34762-6

Stroji

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Šivalni stroji

dobro ohranjeni in generirno popravljeni za čevljarje in sedlarje napredaj. Prodajo tudi dobro ohranjena kopita za moške, damske in otroške čevlje v vseh oblikah. Anton Stefe Knap. 23071-29

Šivalni stroji

in koleca, malo rabljeni, poceni napredaj pri »PRO-MET« (nasproti križiške cerkve). 24814-29

Dober stroj

poceni napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34735-29

Auto, moto

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Motor

5 HP s priklopec, prodam ali zamenjam za stavbeni material Kavčič, Tržaška cesta, Glinice 18. 34763-10

Les

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bukove hlode

30—60 cm debele, 2—8 m dolge, prodam od nekladalne postaje: Alfred Stern v Vidovcu pri Varaždinu. 34704-15

Kupim

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Skladiščne sode

od 3 do 3 tisoč litrov, kupim. Ponudbe na: Briski, restavracija Zvezda. 34732-7

Otroški voziček

globok, kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34768-7

Stanovanja

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Stanovanje 1 soba

solončno in prijetno, s posebnim vzhodom, lepo blizu banke uprave in trgovske akademije, oddam stalni solidni osebi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34735-23

Stanovanje 2 sob

kopalnice in pritlik, v mestu ali neposredni bližini, lišem za 2 osebi za 1. november za ceno od 600—700 Din. Plačuje se za 3 mesece v naprej. Ponudbe pod »3 mesečno plačilo« na ogl. odd. Jutra. 34770-21

Stanovanje 2 sob

z kopalnico, lepo v središču mesta, lišem za 2 osebi za 1. november za ceno od 600—700 Din. Plačuje se za 3 mesece v naprej. Ponudbe pod »3 mesečno plačilo« na ogl. odd. Jutra. 34770-21

Stanovanje 2 sob

z kopalnico, lepo v središču mesta, lišem za 2 osebi za 1. november za ceno od 600—700 Din. Plačuje se za 3 mesece v naprej. Ponudbe pod »3 mesečno plačilo« na ogl. odd. Jutra. 34770-21

Stanovanja

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Stanovanje 1 soba

solončno in prijetno, s posebnim vzhodom, lepo blizu banke uprave in trgovske akademije, oddam stalni solidni osebi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34735-23

Stanovanje 2 sob

kopalnice in pritlik, v mestu ali neposredni bližini, lišem za 2 osebi za 1. november za ceno od 600—700 Din. Plačuje se za 3 mesece v naprej. Ponudbe pod »3 mesečno plačilo« na ogl. odd. Jutra. 34770-21

Stanovanje 2 sob

z kopalnico, lepo v središču mesta, lišem za 2 osebi za 1. november za ceno od 600—700 Din. Plačuje se za 3 mesece v naprej. Ponudbe pod »3 mesečno plačilo« na ogl. odd. Jutra. 34770-21

Stanovanja

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Stanovanje 1 soba

solončno in prijetno, s posebnim vzhodom, lepo blizu banke uprave in trgovske akademije, oddam stalni solidni osebi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34735-23

Stanovanje 2 sob

kopalnice in pritlik, v mestu ali neposredni bližini, lišem za 2 osebi za 1. november za ceno od 600—700 Din. Plačuje se za 3 mesece v naprej. Ponudbe pod »3 mesečno plačilo« na ogl. odd. Jutra. 34770-21

Stanovanje 2 sob

z kopalnico, lepo v središču mesta, lišem za 2 osebi za 1. november za ceno od 600—700 Din. Plačuje se za 3 mesece v naprej. Ponudbe pod »3 mesečno plačilo« na ogl. odd. Jutra. 34770-21

Stanovanja

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Stanovanje 1 soba

solončno in prijetno, s posebnim vzhodom, lepo blizu banke uprave in trgovske akademije, oddam stalni solidni osebi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 34735-23

Stanovanje 2 sob

kopalnice in pritlik, v mestu ali neposredni bližini, lišem za 2 osebi za 1. november za ceno od 600—700 Din. Plačuje se za 3 mesece v naprej. Ponudbe pod »3 mesečno plačilo« na ogl. odd. Jutra. 34770-21

Stanovanje 2 sob

z kopalnico, lepo v središču mesta, lišem za 2 osebi za 1. november za ceno od 600—700 Din. Plačuje se za 3 mesece v naprej. Ponudbe pod »3 mesečno plačilo« na ogl. odd. Jutra. 34770-21

Službe išče

Vzaka beseda 60 par; davk 3 Din, za dajanje naslovov 5 Din, najmanjši znesek 12 Din.

Hčerka bivšega hotelirja

katera je zmožna samostojno voditi tudi večje podjetje, išče njej primernega nameštjenca. Dobro je izveščena v vsakovrstni kuhinji. Točneje podatke v trgovini — Erbežnik Iva, Ljubljana, Gospodarska 16. 34718-3

Prodam

so najboljši ekonomične in udobne, ker je vsaka peč vsolet pripravna na kurjavo in v eni zimi plačana. Dobro se tako peči najboljšega sistema pri R. Jakelj, Bled. 34795-6

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bančne, kreditne

in denarne pose, nakup in prodajo hranilnih vlog, izposluje najugodnejše takoj v gotovini

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. šte. 14. Telefon 35-10. 314-16

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke Din 200.000, prodam najboljšemu ponudniku, »SKRIBOR«, Cesta na Rožnik 39. 34827-16

Zagreška izdelovalnica perila

z električnim pogonom, z 30 modernimi stroji, prvovrstno vpečljana, izvratno šofra, išče zaradi odstopa poslovanje s družabnika s 50.000 Din. Prednost imajo samostojne živilje Slovenke. Kraina in sigurna ekzistenca. Informacije po telef. pošt. znakom: Pošlovce, Pavelkovič, Zagreb, Ilica 144. 34790-16

Prodam

so najboljši ekonomične in udobne, ker je vsaka peč vsolet pripravna na kurjavo in v eni zimi plačana. Dobro se tako peči najboljšega sistema pri R. Jakelj, Bled. 34795-6

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bančne, kreditne

in denarne pose, nakup in prodajo hranilnih vlog, izposluje najugodnejše takoj v gotovini

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. šte. 14. Telefon 35-10. 314-16

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke Din 200.000, prodam najboljšemu ponudniku, »SKRIBOR«, Cesta na Rožnik 39. 34827-16

Zagreška izdelovalnica perila

z električnim pogonom, z 30 modernimi stroji, prvovrstno vpečljana, izvratno šofra, išče zaradi odstopa poslovanje s družabnika s 50.000 Din. Prednost imajo samostojne živilje Slovenke. Kraina in sigurna ekzistenca. Informacije po telef. pošt. znakom: Pošlovce, Pavelkovič, Zagreb, Ilica 144. 34790-16

Prodam

so najboljši ekonomične in udobne, ker je vsaka peč vsolet pripravna na kurjavo in v eni zimi plačana. Dobro se tako peči najboljšega sistema pri R. Jakelj, Bled. 34795-6

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bančne, kreditne

in denarne pose, nakup in prodajo hranilnih vlog, izposluje najugodnejše takoj v gotovini

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. šte. 14. Telefon 35-10. 314-16

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke Din 200.000, prodam najboljšemu ponudniku, »SKRIBOR«, Cesta na Rožnik 39. 34827-16

Zagreška izdelovalnica perila

z električnim pogonom, z 30 modernimi stroji, prvovrstno vpečljana, izvratno šofra, išče zaradi odstopa poslovanje s družabnika s 50.000 Din. Prednost imajo samostojne živilje Slovenke. Kraina in sigurna ekzistenca. Informacije po telef. pošt. znakom: Pošlovce, Pavelkovič, Zagreb, Ilica 144. 34790-16

Prodam

so najboljši ekonomične in udobne, ker je vsaka peč vsolet pripravna na kurjavo in v eni zimi plačana. Dobro se tako peči najboljšega sistema pri R. Jakelj, Bled. 34795-6

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bančne, kreditne

in denarne pose, nakup in prodajo hranilnih vlog, izposluje najugodnejše takoj v gotovini

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. šte. 14. Telefon 35-10. 314-16

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke Din 200.000, prodam najboljšemu ponudniku, »SKRIBOR«, Cesta na Rožnik 39. 34827-16

Zagreška izdelovalnica perila

z električnim pogonom, z 30 modernimi stroji, prvovrstno vpečljana, izvratno šofra, išče zaradi odstopa poslovanje s družabnika s 50.000 Din. Prednost imajo samostojne živilje Slovenke. Kraina in sigurna ekzistenca. Informacije po telef. pošt. znakom: Pošlovce, Pavelkovič, Zagreb, Ilica 144. 34790-16

Prodam

so najboljši ekonomične in udobne, ker je vsaka peč vsolet pripravna na kurjavo in v eni zimi plačana. Dobro se tako peči najboljšega sistema pri R. Jakelj, Bled. 34795-6

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bančne, kreditne

in denarne pose, nakup in prodajo hranilnih vlog, izposluje najugodnejše takoj v gotovini

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. šte. 14. Telefon 35-10. 314-16

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke Din 200.000, prodam najboljšemu ponudniku, »SKRIBOR«, Cesta na Rožnik 39. 34827-16

Zagreška izdelovalnica perila

z električnim pogonom, z 30 modernimi stroji, prvovrstno vpečljana, izvratno šofra, išče zaradi odstopa poslovanje s družabnika s 50.000 Din. Prednost imajo samostojne živilje Slovenke. Kraina in sigurna ekzistenca. Informacije po telef. pošt. znakom: Pošlovce, Pavelkovič, Zagreb, Ilica 144. 34790-16

Prodam

so najboljši ekonomične in udobne, ker je vsaka peč vsolet pripravna na kurjavo in v eni zimi plačana. Dobro se tako peči najboljšega sistema pri R. Jakelj, Bled. 34795-6

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bančne, kreditne

in denarne pose, nakup in prodajo hranilnih vlog, izposluje najugodnejše takoj v gotovini

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. šte. 14. Telefon 35-10. 314-16

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke Din 200.000, prodam najboljšemu ponudniku, »SKRIBOR«, Cesta na Rožnik 39. 34827-16

Zagreška izdelovalnica perila

z električnim pogonom, z 30 modernimi stroji, prvovrstno vpečljana, izvratno šofra, išče zaradi odstopa poslovanje s družabnika s 50.000 Din. Prednost imajo samostojne živilje Slovenke. Kraina in sigurna ekzistenca. Informacije po telef. pošt. znakom: Pošlovce, Pavelkovič, Zagreb, Ilica 144. 34790-16

Prodam

so najboljši ekonomične in udobne, ker je vsaka peč vsolet pripravna na kurjavo in v eni zimi plačana. Dobro se tako peči najboljšega sistema pri R. Jakelj, Bled. 34795-6

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bančne, kreditne

in denarne pose, nakup in prodajo hranilnih vlog, izposluje najugodnejše takoj v gotovini

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. šte. 14. Telefon 35-10. 314-16

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke Din 200.000, prodam najboljšemu ponudniku, »SKRIBOR«, Cesta na Rožnik 39. 34827-16

Zagreška izdelovalnica perila

z električnim pogonom, z 30 modernimi stroji, prvovrstno vpečljana, izvratno šofra, išče zaradi odstopa poslovanje s družabnika s 50.000 Din. Prednost imajo samostojne živilje Slovenke. Kraina in sigurna ekzistenca. Informacije po telef. pošt. znakom: Pošlovce, Pavelkovič, Zagreb, Ilica 144. 34790-16

Prodam

so najboljši ekonomične in udobne, ker je vsaka peč vsolet pripravna na kurjavo in v eni zimi plačana. Dobro se tako peči najboljšega sistema pri R. Jakelj, Bled. 34795-6

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bančne, kreditne

in denarne pose, nakup in prodajo hranilnih vlog, izposluje najugodnejše takoj v gotovini

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. šte. 14. Telefon 35-10. 314-16

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke Din 200.000, prodam najboljšemu ponudniku, »SKRIBOR«, Cesta na Rožnik 39. 34827-16

Zagreška izdelovalnica perila

z električnim pogonom, z 30 modernimi stroji, prvovrstno vpečljana, izvratno šofra, išče zaradi odstopa poslovanje s družabnika s 50.000 Din. Prednost imajo samostojne živilje Slovenke. Kraina in sigurna ekzistenca. Informacije po telef. pošt. znakom: Pošlovce, Pavelkovič, Zagreb, Ilica 144. 34790-16

Prodam

so najboljši ekonomične in udobne, ker je vsaka peč vsolet pripravna na kurjavo in v eni zimi plačana. Dobro se tako peči najboljšega sistema pri R. Jakelj, Bled. 34795-6

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bančne, kreditne

in denarne pose, nakup in prodajo hranilnih vlog, izposluje najugodnejše takoj v gotovini

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. šte. 14. Telefon 35-10. 314-16

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke Din 200.000, prodam najboljšemu ponudniku, »SKRIBOR«, Cesta na Rožnik 39. 34827-16

Zagreška izdelovalnica perila

z električnim pogonom, z 30 modernimi stroji, prvovrstno vpečljana, izvratno šofra, išče zaradi odstopa poslovanje s družabnika s 50.000 Din. Prednost imajo samostojne živilje Slovenke. Kraina in sigurna ekzistenca. Informacije po telef. pošt. znakom: Pošlovce, Pavelkovič, Zagreb, Ilica 144. 34790-16

Prodam

so najboljši ekonomične in udobne, ker je vsaka peč vsolet pripravna na kurjavo in v eni zimi plačana. Dobro se tako peči najboljšega sistema pri R. Jakelj, Bled. 34795-6

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bančne, kreditne

in denarne pose, nakup in prodajo hranilnih vlog, izposluje najugodnejše takoj v gotovini

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. šte. 14. Telefon 35-10. 314-16

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke Din 200.000, prodam najboljšemu ponudniku, »SKRIBOR«, Cesta na Rožnik 39. 34827-16

Zagreška izdelovalnica perila

z električnim pogonom, z 30 modernimi stroji, prvovrstno vpečljana, izvratno šofra, išče zaradi odstopa poslovanje s družabnika s 50.000 Din. Prednost imajo samostojne živilje Slovenke. Kraina in sigurna ekzistenca. Informacije po telef. pošt. znakom: Pošlovce, Pavelkovič, Zagreb, Ilica 144. 34790-16

Prodam

so najboljši ekonomične in udobne, ker je vsaka peč vsolet pripravna na kurjavo in v eni zimi plačana. Dobro se tako peči najboljšega sistema pri R. Jakelj, Bled. 34795-6

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bančne, kreditne

in denarne pose, nakup in prodajo hranilnih vlog, izposluje najugodnejše takoj v gotovini

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. šte. 14. Telefon 35-10. 314-16

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke Din 200.000, prodam najboljšemu ponudniku, »SKRIBOR«, Cesta na Rožnik 39. 34827-16

Zagreška izdelovalnica perila

z električnim pogonom, z 30 modernimi stroji, prvovrstno vpečljana, izvratno šofra, išče zaradi odstopa poslovanje s družabnika s 50.000 Din. Prednost imajo samostojne živilje Slovenke. Kraina in sigurna ekzistenca. Informacije po telef. pošt. znakom: Pošlovce, Pavelkovič, Zagreb, Ilica 144. 34790-16

Prodam

so najboljši ekonomične in udobne, ker je vsaka peč vsolet pripravna na kurjavo in v eni zimi plačana. Dobro se tako peči najboljšega sistema pri R. Jakelj, Bled. 34795-6

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bančne, kreditne

in denarne pose, nakup in prodajo hranilnih vlog, izposluje najugodnejše takoj v gotovini

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. šte. 14. Telefon 35-10. 314-16

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke Din 200.000, prodam najboljšemu ponudniku, »SKRIBOR«, Cesta na Rožnik 39. 34827-16

Zagreška izdelovalnica perila

z električnim pogonom, z 30 modernimi stroji, prvovrstno vpečljana, izvratno šofra, išče zaradi odstopa poslovanje s družabnika s 50.000 Din. Prednost imajo samostojne živilje Slovenke. Kraina in sigurna ekzistenca. Informacije po telef. pošt. znakom: Pošlovce, Pavelkovič, Zagreb, Ilica 144. 34790-16

Prodam

so najboljši ekonomične in udobne, ker je vsaka peč vsolet pripravna na kurjavo in v eni zimi plačana. Dobro se tako peči najboljšega sistema pri R. Jakelj, Bled. 34795-6

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bančne, kreditne

in denarne pose, nakup in prodajo hranilnih vlog, izposluje najugodnejše takoj v gotovini

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. šte. 14. Telefon 35-10. 314-16

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke Din 200.000, prodam najboljšemu ponudniku, »SKRIBOR«, Cesta na Rožnik 39. 3